POLIROM

Georges
SIMENON

Cazul Louise Laboine

Maigret

Maigret

Georges Simenon, *Maigret et la jeune morte*

© 1954 Georges Simenon Limited, a Chorion Company.
All rights reserved.

© 2004 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37;
P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

SIMENON, GEORGES

Cazul Louise Laboine/ Georges Simenon;
trad. de Alexandru Mirodan – Iaşi: Polirom, 2004

216 p., 20 cm (Seria Maigret)

ISBN: 973-681-552-8

I. Mirodan, Al. (trad.)

821.133.1(493)-312.4=135.1

Printed in ROMANIA

Georges
SIMENON

Cazul Louise Laboine

Traducere de Alexandru Mirodan

www.virtual-project.eu

POLIROM
2004

Capitolul I

În care inspectorul Lognon descoperă un cadavru şi pe urmă se plînge că i l-a şterpelit altcineva

Maigret căscă şi împinse hîrtiile către marginea biroului.

— Iscăliţi-le, copii, şi o să puteţi merge la culcare.

„Copiii" erau probabil trei tipi dintre cei mai înrăiţi şi îndărătnici din cîţi se perindaseră în ultimul an pe la P.J.[1] Unul dintre ei, pe nume Dédé, arăta ca o gorilă, iar cel mai slăbuţ, care avea un ochi vînăt, ar fi făcut parale bune ca luptător la bîlci.

Janvier le întinse hîrtiile, un toc, iar acum, că goliseră în sfîrşit sacul, nu se mai osteneau să discute, nici să citească procesul-verbal al interogatoriului şi iscăleau cu un aer dezgustat.

Orologiul de marmură arăta trei şi ceva, iar mai toate birourile de pe Quai des Orfèvres erau

1. Poliţia Judiciară.

cufundate în întuneric. De mult nu se mai auzea alt zgomot decît vreun claxon în depărtare sau frînele unui taxi care derapa pe asfaltul umed. Cînd veniseră aici, cu o zi mai înainte, birourile erau tot pustii, pentru că nu era nici nouă dimineaţa şi personalul nu sosise încă. Ploaia cădea la fel de măruntă şi tristă.

Se împliniseră treizeci de ore şi mai bine de cînd se aflau sub acelaşi acoperiş, cînd tustrei laolaltă, cînd separaţi; ceasuri în care Maigret plus cinci dintre oamenii lui se schimbau, hărţuindu-i cu rîndul.

— Idioţi! precizase comisarul din prima clipă. O să dureze.

La idioţi, adică la cei cu mintea îngustă, durează întotdeauna foarte mult pînă să-i dea drumul. Îşi închipuie că dacă nu vorbesc sau dacă pornesc să îndruge orice, contrazicîndu-se eventual din cinci în cinci minute, vor izbuti să scape basma curată. Crezîndu-se mai şmecheri decît restul lumii, încep de regulă prin a face pe nebunii: „Dacă-ţi închipui c-o să scoţi ceva de la mine!"

Lucrau de cîteva luni de zile în preajma străzii La Fayette şi ziarele îi porecliseră „Spărgătorii de ziduri". Fuseseră prinşi datorită unui telefon anonim.

Mai rămăsese un rest de cafea în ceşti şi ibricul de email era încă pe reşou. Toţi aveau

feţele trase şi cenuşii. Maigret, al cărui gîtlej era iritat de cît fumase, se gîndea ca, după expedierea celor trei indivizi, să ia undeva o supă de ceapă, chemîndu-l şi pe Janvier. Îi trecuse somnul, deşi pe la unsprezece cădea din picioare şi se dusese să picotească un pic în biroul său. Mintea nu-i mai era acum la dormit.

— Spune-i lui Vacher să-i ia de-aici.

Chiar în clipa cînd ieşeau din biroul inspectorilor se auzi ţîrîitul telefonului. Maigret ridică receptorul.

— Care eşti acolo? făcu o voce.

Maigret se încruntă şi nu răspunse pe loc. Glasul de la celălalt capăt al firului întrebă:

— Jussieu?

Jussieu era inspectorul de gardă. Maigret îl trimisese acasă pe la zece.

— Nu, Maigret, mormăi comisarul.

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule comisar. Aici e Raymond de la Centrală.

Raymond sunase din clădirea cealaltă, unde, într-o încăpere uriaşă, ajungeau toate apelurile destinate Brigăzii de intervenţii rapide. În clipa cînd cineva spărgea geamul uneia din acele borne roşii care împînzesc Parisul, pe harta cît un perete de mare a Centralei se aprindea un becuşor. Atunci, omul din faţa hărţii făcea legătura.

— Aici Centrala!

Era vorba cînd de bătăi de stradă, cînd de beţivani recalcitranţi sau de poliţişti aflaţi în patrulare şi cerînd ajutor.

Drept care omul de la Centrală mai făcea o legătură.

— Postul din strada Grenelle? Justin, tu eşti? Trimite o maşină pe chei, pe la numărul 210...

În fiecare noapte erau cîte doi-trei de serviciu şi-şi pregăteau şi ei, fără îndoială, cafele. Uneori, cînd se întîmpla ceva mai grav, anunţau P.J.-ul. Alteori, telefonau la Quai ca să vorbească unui prieten. Maigret îl ştia pe Raymond.

— Jussieu a plecat. Voiai să-i spui ceva mai deosebit?

— Doar că s-a descoperit cadavrul unei fete, în Piaţa Vintimille.

— Ai amănunte?

— Cred că la ora asta băieţii de la Secţia a II-a sînt acolo. Am fost anunţat acum trei minute.

— Mulţumesc.

Cei trei malaci ieşiseră din birou. Janvier se întorcea, cu ochii înroşiţi, ca întotdeauna cînd nu dormea noaptea, şi cu o barbă de parc-ar fi fost bolnav.

Maigret îşi îmbrăcă pardesiul, se uită după pălărie.

— Mergem?

Coborîră unul în spatele celuilalt. De obicei, se duceau în Hale la ora aceea să mănînce o

supă de ceapă. În faţa micilor automobile negre din curte, Maigret şovăi:

— Au găsit o fată moartă în Piaţa Vintimille.

Apoi, ca unul care caută un pretext ca să nu se ducă la culcare, zise:

— Mergem să vedem ce s-a-ntîmplat?

Janvier se aşeză la volanul unei maşini. Erau prea obosiţi amîndoi, după atîtea ceasuri de interogatoriu, ca să mai vorbească.

Maigret nu realizase pe dată faptul că Secţia a II-a era condusă de Lognon, adică de Nasolu', cum îl porecliseră colegii. Dar, oricum, nu scria nicăieri că Lognon trebuie să facă de strajă noaptea la postul din strada Rochefoucauld.

Străzile erau pustii şi ude, picături mărunte nimbau felinarele, în timp ce rare siluete se strecurau pe lîngă ziduri. Abia la încrucişarea străzii Montmartre cu Marile Bulevarde întîlniră o cafenea deschisă. Ceva mai încolo, zăriră firmele luminoase a două-trei localuri de noapte şi cîteva taxiuri ce aşteptau lîngă trotuar.

Piaţa Vintimille, la doi paşi de Piaţa Blanche, părea o insulă de tăcere. Se afla acolo o dubă a poliţiei, iar lîngă grilajul scuarului minuscul, un grup de oameni, patru sau cinci, stăteau împrejurul unei forme de culoare deschisă, întinsă pe asfalt.

Maigret recunoscu din prima clipă făptura scundă şi pirpirie a lui Lognon. Nasolu' se

desprinse din grup pentru a vedea cine soseşte şi, la rîndul lui, îi recunoscu pe Maigret şi Janvier.

— Nenorocire, mormăi comisarul.

Căci Lognon, bineînţeles, avea să fie convins că Maigret o făcuse iarăşi dinadins. Se petrecuse, vasăzică, o dramă în cartierul lui, pe domeniile lui, şi, culmea, tocmai cînd se nimerise să fie el de serviciu. I se oferea, poate, prilejul, de ani şi ani de zile aşteptat, de a se afirma. Şi o înlănţuire de împrejurări neaşteptate îl aducea pe Maigret la faţa locului, aproape în acelaşi timp cu el!

— Aţi primit vreun telefon? întrebă el cu bănuială-n glas.

Nasolu' era deja convins că se pusese la cale o conspiraţie împotriva sa.

— Eram la Quai. M-a sunat Raymond şi am venit să văd ce s-a întîmplat.

Oricum, Maigret nu-şi putea îngădui să plece fără a afla despre ce e vorba, numai şi numai de dragul susceptibilităţii lui Lognon.

— A murit? întrebă el arătînd spre femeia întinsă pe trotuar.

Lognon încuviinţă din cap. Mai erau acolo, în afară de el, trei poliţişti în uniformă şi o pereche, un bărbat şi o femeie, care – cum află mai tîrziu comisarul –, trecînd prin zonă, descoperise corpul şi dăduse alarma. Să se fi descoperit cadavrul o sută de metri mai încolo, ar fi fost deja o

îmbulzeală nebună, dar, noaptea, prin Piaţa Vintimille nu trecea lume multă.

— Cine e?

— Habar n-avem. N-am găsit nici un act.

— Poşeta?

— N-are.

Maigret făcu trei paşi, se aplecă. Fata era culcată pe-o rînă, cu obrazul drept pe trotuarul ud şi un picior descălţat.

— N-aţi găsit pantoful?

Lognon făcu semn că nu. Era cam nu ştiu cum să vezi degetele de la picior prin mătasea ciorapului. Fata purta o rochie de seară de satin albastru-deschis care, pesemne că şi din pricina poziţiei nefireşti, părea să-i fie mare.

După înfăţişare, nu i-ai fi dat mai mult de douăzeci de ani.

— Doctorul?

— Trebuie să pice dintr-o clipă în alta.

Maigret se întoarse spre Janvier:

— Ar trebui să-i anunţi pe băieţii de la Judiciar. Să trimită fotografi.

Pe rochia fetei, nici o pată de sînge. Luînd lanterna unui agent, comisarul îi lumină faţa şi i se păru că ochiul care se vedea era uşor tumefiat, iar buza de sus umflată.

— N-avea mantou? mai întrebă Maigret.

Era o vreme destul de frumoasă pentru luna martie, dar nu destul de cald ca să te plimbi

noaptea, mai ales prin ploaie, cu o rochie uşoară care nu-ţi acoperă nici măcar umerii, ţinîndu-se doar prin bretele subţiri.

— Probabil că n-au omorît-o aici – şuieră Lognon, sinistru, cu aerul că-şi face fireasca datorie ajutîndu-l pe comisar, dar că, de fapt, cazul îl lasă rece.

De altfel, se ţinea anume mai la o parte. Janvier se îndreptase spre un bar din Piaţa Blanche, ca să telefoneze. În scurt timp, un taxi frînă lîngă micul grup, iar din maşină coborî un doctor din cartier.

— Puteţi arunca o privire, doctore, dar să n-o mişcaţi pînă nu vin fotografii. E moartă, fără discuţie.

Doctorul se aplecă, pipăi încheietura mîinii, pieptul, după care se ridică nepăsător şi, fără nici un cuvînt, se puse pe aşteptat ca şi ceilalţi.

— Mergem? întrebă femeia, ţinîndu-şi soţul de braţ. Începuse să i se facă frig.

— Mai aşteaptă puţin.

— Ce să mai aştept?

— Nu ştiu. Dar sigur vor face ceva.

Maigret se întoarse spre ei.

— Aţi lăsat numele şi adresa?

— Da, la dumnealui.

Arătau către Lognon.

— La ce oră aţi descoperit corpul?

Cei doi se priviră.

— Am plecat de la bar pe la trei.

— Trei şi cinci, preciză femeia. M-am uitat la ceas cînd erai la garderobă.

— Mă rog. Iar pînă aici am făcut vreo trei-patru minute. Tocmai voiam să ocolim piaţa, cînd am observat o pată deschisă la culoare pe trotuar.

— Fata... era moartă?

— Cred că da. În tot cazul, nu mai mişca.

— Sper că n-aţi atins-o...

Bărbatul făcu semn că nu.

— Atunci, am trimis-o pe nevastă-mea să cheme poliţia. E un post de alertare a Brigăzii de intervenţii rapide în colţ, cum intri pe bulevardul Clichy. Îl ştiu, că e lîngă noi. Noi stăm pe bulevardul Batignolles, la doi paşi.

Între timp, Janvier se întoarse.

— Vor fi aici peste cîteva minute, anunţă el.

— Îmi închipui că Moers nu era acolo.

Maigret simţea pe undeva, tulbure, că a dat peste o afacere destul de încurcată. Aştepta cu mîinile-n buzunare, cu pipa în gură, şi arunca, din timp în timp, cîte o privire către fata ce zăcea pe asfalt. Rochia albastră nu mai era nouă de mult, îi lipsea apretul, iar materialul era destul de ieftin. Aducea cu rochiile animatoarelor de bar din Montmartre. Ca şi pantoful, un pantof

argintiu cu tocul foarte înalt şi talpa uzată, ce evoca aceeaşi apartenenţă.

La prima vedere, s-ar fi zis că e vorba de o animatoare atacată pe cînd se întorcea acasă şi jefuită de poşetă. Dar, în cazul acesta, un pantof nu ar fi dispărut şi agresorul nu s-ar fi ostenit să ia mantoul victimei.

— Probabil c-a fost ucisă în altă parte, îi şopti Maigret lui Janvier.

Lognon, care trăgea cu urechea, auzi şi se mulţumi să schiţeze un soi de rînjet: nu spusese el cel dintîi asta?

Dar, dacă fusese omorîtă în altă parte, de ce au lăsat cadavrul în piaţa aceasta? Era puţin probabil ca asasinul s-o fi cărat în spinare. O fi avut o maşină, însă atunci i-ar fi fost uşor să arunce cadavrul în Sena, ori undeva, pe vreun maidan, la marginea oraşului.

Maigret nu-şi mărturisea că ceea ce îl intriga cel mai mult era faţa victimei, cu toate că nu putea să vadă decît o jumătate din ea. Fata avea un aer bosumflat, poate şi din cauza loviturilor. Ai fi zis că e o fetiţă îmbufnată. Părul îi era moale şi întunecat, ondulat natural, pieptănat pe spate. Din cauza ploii, fardul se cam şterse, dar acest lucru, în loc s-o îmbătrînească sau s-o urîţească, o făcea mai tînără şi mai atrăgătoare.

— Vino puţin, Lognon.

Maigret îl trase deoparte.

— Da şefu', vă ascult!

— Ai vreo idee?

— Ştiţi foarte bine că eu n-am niciodată idei. Nu sînt decît un inspector oarecare, de cartier.

— Ai mai văzut-o vreodată?

Lognon era omul care cunoştea cel mai bine împrejurimile Pieţei Blanche şi ale Pieţei Pigalle.

— Niciodată.

— Să fie vreo animatoare?

— În orice caz, nu una dintre cele de pe-aici. Le cunosc aproape pe toate.

— O să am nevoie de dumneata.

— Vă rog, nu trebuie să spuneţi doar aşa, ca să-mi faceţi plăcere. Din moment ce Quai des Orfèvres se ocupă de cazul ăsta, afacerea nu mă mai priveşte. N-am nimic contra, vă rog să luaţi notă. E cît se poate de firesc. Şi, de altfel, sînt obişnuit. N-aveţi decît să-mi daţi ordine, o să le execut cum pot mai bine.

— Poate n-ar fi rău să stai de vorbă încă de pe acum cu portarii localurilor de noapte.

Lognon privi la trupul întins pe asfalt şi suspină:

— M-am dus.

În mintea lui totul era limpede: Maigret îl îndepărta dinadins de locul cu pricina. Nasolu' traversă strada cu mersul său veşnic ostenit,

avînd grijă să nu întoarcă, pentru nimic în lume, capul.

Maşina de la Judiciar tocmai sosea. Un poliţist se chinuia să-l alunge pe un beţiv care se apropiase şi era furios că nimeni n-o ajută pe „duduia".

— Voi, sticleţi, sînteţi toţi la fel. Pentru că a băut şi omul un păhărel mai mult...

Fotograful terminase. Aşa că doctorul se aplecă asupra trupului şi-l întoarse pe spate, dezvăluind obrazul tot, care, privit acum, părea şi mai tînăr.

— De ce a murit? întrebă Maigret.

— Fractură a craniului.

Doctorul îşi trecu degetele prin părul moartei.

— A fost lovită în creştet cu un obiect greu, un ciocan, o cheie franceză, o ţeavă de plumb, ceva în genul ăsta. Mai întîi însă, au lovit-o peste faţă, cu pumnii probabil.

— Puteţi stabili cam pe la ce oră a murit?

— După părerea mea, pe la două-trei dimineaţa. Doctorul Paul o să vă dea mai multe amănunte după autopsie.

Venise şi camioneta Institutului Medico-Legal. Oamenii aşteptau doar un semn ca să pună corpul pe o targă şi să-l transporte spre Pont d'Austerlitz.

— Daţi-i drumul! suspină Maigret.

Apoi îl căută pe Janvier din priviri.

— Mîncăm ceva?

Foamea le trecuse, totuşi intrară într-un restaurant şi comandară supă de ceapă doar fiindcă aşa hotărîseră cu o oră înainte. Maigret dăduse dispoziţii să se trimită ziarelor o fotografie a moartei, ca să apară, pe cît posibil, în ediţiile de dimineaţă.

— Vă duceţi acolo? întrebă Janvier.

Maigret ştia că „acolo" voia să zică Morga, care acum se numea Institutul Medico-Legal.

— Cred c-o să trec pe-acolo.

— Doctorul Paul trebuie să se fi dus. I-am telefonat.

— Un calvados?

— Cum doriţi.

La masa vecină, două femei mîncau varză acră; nişte animatoare, în rochii de seară amîndouă; Maigret le examină cu atenţie, ca şi cum ar fi dorit să descopere deosebirile dintre acestea şi fata moartă.

— Te duci acasă?

— Nu, vin cu dumneavoastră, hotărî Janvier.

Pe la ceasurile patru şi jumătate intrară la Institutul Medico-Legal, unde doctorul Paul, care tocmai venise, îşi îmbrăca halatul alb. În colţul gurii – ţigara, ca întotdeauna cînd se pregătea pentru o autopsie.

— Ai examinat-o, doctore?

— M-am uitat puţin la ea.

Cadavrul zăcea, gol, pe o lespede de marmură. Maigret întoarse capul.

— Şi ce părere ai?

— Trebuie să aibă între 19 şi 22 de ani. Sănătoasă, dar am impresia că nu mînca îndeajuns.

— O animatoare de local?

Doctorul Paul îl privi pe Maigret cu o sclipire şireată în ochi:

— Adică o fată care se culcă cu clienţii?

— Mai mult sau mai puţin.

— În cazul ăsta... nu.

— Cum de poţi da un răspuns aşa de categoric?

— Pentru că fata asta nu s-a culcat niciodată cu nimeni.

Janvier, care privea mecanic la corpul luminat de o lampă puternică, întoarse capul, roşind.

— Eşti sigur?

— Absolut sigur, răspunse doctorul, care-şi punea mănuşile de cauciuc şi aranja instrumentele pe o masă acoperită cu faianţă.

— Rămîneţi aici?

— Nu, o să trecem dincolo. Cît zici că durează?

— Mai puţin de o oră. Depinde ce găsesc. Vrei şi o analiză a stomacului?

— Aş prefera. Cine ştie...

Maigret şi Janvier intrară în biroul de alături, unde se aşezară, cu aerul grav al celor ce se află

într-o sală de aşteptare. Amîndoi păstraseră în minte imaginea trupului alb al fetei.

— Mă întreb cine-o fi, murmură Janvier, spărgînd tăcerea. Cu rochia aia nu putea să meargă decît la teatru, într-un local de noapte sau la o serată.

Probabil că amîndoi se gîndeau la acelaşi lucru. Era ceva care nu mergea defel. Seratele pentru care te îmbraci în ţinută de seară nu sînt numeroase, iar acolo nu prea vezi rochii ieftine şi decolorate ca a necunoscutei. Pe de altă parte, după spusele doctorului, fata nu părea să fi fost angajată în vreun bar din Montmartre.

— O nuntă? aruncă Maigret, fără să creadă însă nici el.

Şi la nuntă te îmbraci în haine bune.

— Credeţi?

— Nu. Să vedem, suspină Maigret, şi-şi aprinse pipa.

După zece minute de tăcere în doi, Maigret spuse:

— Te-ar deranja dacă te-ai duce după lucrurile fetei?

— Chiar vreţi?

Comisarul încuviinţă din cap.

— Numai dacă ai curaj.

Janvier deschise uşa, dispăru vreme de două minute şi cînd reveni era atît de palid, încît

Maigret se temu să nu-l vadă vomitînd. Ţinea în mînă rochia albastră şi ceva lenjerie albă.

— Paul mai are mult?

— Nu ştiu. Nu m-am uitat.

— Dă-mi rochia.

Rochia fusese curăţată de multe ori şi, sub tiv, culoarea era spălăcită. Pe partea dinăuntru, o etichetă: „Dra Irène, strada Douai 35 bis".

— E lîngă Piaţa Vintimille, remarcă Maigret, în vreme ce examina ciorapii (unul era ud leoarcă), chiloţii, sutienul şi un portjartier foarte îngust.

— Asta-i tot ce avea pe ea?

— Da. Pantoful e cumpărat de pe strada Notre-Dame-de-Lorette.

Tot în cartier. Să nu fi fost afirmaţia doctorului Paul, toate datele ar fi dus către o animatoare sau o tînără în căutare de aventuri prin Montmartre.

— Poate găseşte Lognon ceva! spuse Janvier.

— N-aş crede.

Cei doi nu se prea simţeau în apele lor, imaginîndu-şi ce se petrecea dincolo. Trei sferturi de ceas mai tîrziu, uşa se deschise. Cînd se uitară în încăperea vecină, trupul nu se mai afla acolo, iar cineva de la Institut închidea unul din sertarele metalice unde se păstrau cadavrele.

Doctorul Paul îşi scoase halatul. Apoi, îşi aprinse o ţigară.

— N-am găsit mare lucru, zise el. Moartea a fost cauzată de fracturarea craniului. Capul a fost lovit violent de vreo cîteva ori, cel puţin de trei ori. Dar nu-mi dau seama cu ce anume. Poate o unealtă oarecare, poate un suport de aramă pentru şemineu sau un sfeşnic, în orice caz ceva greu şi tare. Fata a căzut mai întîi în genunchi, încercînd să se agaţe de cineva: am găsit nişte scame de lînă de culoare închisă sub unghii. O să le trimit numaidecît la laborator. Faptul că avem de-a face cu lînă pare să indice că s-a agăţat de o haină bărbătească.

— Prin urmare, a fost o luptă.

Doctorul Paul deschise un dulăpior unde, alături de halat, de mănuşile de cauciuc şi de alte obiecte, păstra o sticlă de coniac.

— Luaţi un păhărel?

Maigret acceptă fără falsă stînjeneală. Văzînd aceasta, Janvier aprobă şi el din cap.

— Ce-ţi spun acum e doar o părere personală. Fata a fost lovită mai întîi cu palmele sau chiar cu pumnii, în obraz, după care au izbit-o cu obiectul respectiv. Aş zice că au început prin a-i cîrpi vreo două palme îndesate. Nu ştiu dacă-n clipa aceea a căzut în genunchi, dar am impresia că da, şi atunci s-au hotărît probabil s-o lichideze.

— Adică nu crezi că a fost atacată pe la spate.

— În nici un caz.

— Deci nu e vorba de vreun pungaş care a atacat-o la colţ de stradă?

— N-aş crede. Şi, de altfel, nimic nu dovedeşte că lucrurile s-ar fi petrecut în stradă.

— Analiza stomacului spune ceva?

— Da. Ca şi analiza sîngelui, de altminteri.

— Ce anume?

Doctorul Paul schiţă un zîmbet ca şi cum ar fi vrut să spună: „Atenţie, veţi fi dezamăgiţi!"

Urmă o pauză, dintr-acelea pe care le făcea înainte de a lansa unul din bancurile sale obişnuite.

— Era măcar pe trei sferturi beată.

— Eşti sigur?

— Mîine, în raport, o să găseşti procentajul exact de alcool pe care l-am descoperit în sînge. O să-ţi trimit şi analiza completă a stomacului. Cred că ultima oară a mîncat cu şase pînă la opt ore înainte de moarte.

— La ce oră a murit?

— Pe la două noaptea. Mai curînd înainte de două decît după.

— Asta înseamnă că mîncat ultima oară pe la şase-şapte seara.

— Dar a mai băut după aceea.

Cadavrul n-avea cum să fi rămas multă vreme în Piaţa Vintimille înainte de a fi descoperit. Zece minute? Un sfert de ceas? Mai mult în nici

un caz. Aşa încît între clipa morţii şi momentul cînd trupul fusese lăsat pe trotuar trecuseră cel puţin trei sferturi de oră.

— Bijuterii?

Paul se duse dincolo ca să le aducă. La întoarcere ţinea în mînă nişte cercei de aur, împodobiţi fiecare cu cîte o floare din rubine mici, precum şi un inel, tot cu rubin, dar ceva mai mărişor. Nu erau gablonţuri, dar nici lucruri de preţ. După stil, păreau să aibă vreo treizeci de ani vechime, dacă nu mai mult.

— Asta-i tot? Te-ai uitat la mîini?

Doctorul Paul era specialist în a stabili profesiunea după deformaţiile mai mult sau mai puţin vizibile ale mîinilor şi poliţia izbutise, în cîteva rînduri, să identifice necunoscuţi pornind de la asemenea observaţii.

— Făcea un pic de gospodărie, dar nu prea mult. Nu era nici dactilografă, nici croitoreasă. Acum vreo trei-patru ani a fost operată de apendicită de un chirurg de mîna a doua. Asta-i tot ce pot să spun în clipa de faţă. Vă duceţi la culcare?

— Cred că da, murmură Maigret.

— Noapte bună. Eu mai rămîn. Raportul o să-l primiţi pe la nouă dimineaţa. Mai luaţi un păhărel?

Maigret şi Janvier ieşiră pe chei. La bordul şlepurilor ancorate începuse forfota.

— Vă las acasă, şefu'?

Maigret încuviinţă din cap. Trecură prin faţa gării Lyon, unde tocmai sosise un tren. Cerul pornea să se lumineze. Aerul era mai rece ca-n timpul nopţii. Se luminaseră şi cîteva ferestre. Din cînd în cînd trecea cîte un om care se ducea la lucru.

— Să nu te prind pe la birou pînă după-masă!

— Şi dumneavoastră?

— Probabil că o să trag şi eu un pui de somn.

— Noapte bună, şefule!

Maigret urcă scările fără zgomot. Dar, cînd să vîre cheia-n broască, uşa se deschise, iar doamna Maigret, în cămaşă de noapte, răsuci întrerupătorul şi-l privi, orbită o clipă de lumină.

— Ce tîrziu vii! Cît e ceasul?

Doamna Maigret îl auzea chiar prin somn cînd urca scările.

— Habar n-am. Vreo cinci şi ceva.

— Ţi-e foame?

— Nu.

— Hai repede la culcare... O cafea vrei?

— Nu... lasă...

Maigret se dezbrăcă şi se cuibări în patul cald. Dar, în loc să adoarmă, se gîndea mai departe la fata moartă din Piaţa Vintimille. Auzea cum, afară, Parisul se trezea încet-încet, cu zgomote mai întîi izolate, venind mai mult sau mai puţin

de departe; rare la început, ele se îngemănau apoi într-un fel de simfonie familiară. Portăresele începeau să tîrască lăzile cu gunoi la marginea trotuarelor. Pe scară lipăiau paşii lăptăresei care lăsa sticlele în faţa uşilor.

În sfîrşit, doamna Maigret se ridică din pat cu infinite precauţii, iar Maigret trebui să facă un efort pentru a-şi stăpîni zîmbetul care l-ar fi trădat. O auzi umblînd prin baie, apoi cum aprindea gazul la bucătărie şi, în scurt timp, simţi mirosul de cafea care năpădise apartamentul.

Cu toate că ar fi dorit să doarmă, Maigret nu izbutea cu nici un chip. Din cauza oboselii, probabil. Nevastă-sa tresări cînd îl văzu intrînd în halat şi papuci în bucătărie, unde ea lua micul dejun. Lampa era încă aprinsă, în timp ce afară se făcea deja lumină.

— Nu dormi?

— După cum vezi.

— Vrei să mănînci ceva?

— Dacă se poate...

Doamna Maigret nu-l întrebă de ce-şi petrecuse aproape toată noaptea afară, în stradă. Pardesiul – văzuse ea – era ud.

— Nu cumva ai răcit?

Maigret îşi bău cafeaua, apoi telefonă la Secţia a II-a.

— Inspectorul Lognon e pe-acolo?

Barurile de noapte se închiseseră de mult, aşa încît Lognon ar fi putut să se ducă la culcare. Cu toate acestea, era la birou.

— Lognon? Aici Maigret. Ceva nou?

— Nimic. Am fost prin toate barurile şi am discutat cu şoferii de taxi.

Maigret se aştepta la un asemenea rezultat, din cauza observaţiei aruncate de doctorul Paul.

— Cred că poţi să te duci acasă şi să te culci.

— Şi dumneavoastră?

În vocabularul lui Lognon, asta însemna: „Care va să zică mă trimiţi la somn, ca să continui dumneata ancheta liniştit. Iar după aceea să se zică: «Dobitocul de Lognon n-a făcut nimic!»"

Maigret se gîndi la doamna Lognon, slabă şi veşnic bolnăvicioasă, pe care suferinţele o ţineau mai mult în casă. Locuiau într-un apartament, undeva, prin piaţa Constantin Pecqueur. Cînd inspectorul venea acasă, n-avea parte decît de gemete şi bombăneli. După care pornea să facă gospodărie şi să alerge după cumpărături.

„Eşti sigur c-ai şters praful de sub bufet?"

I se făcu milă de Nasolu'.

— Am găsit o urmă. Dar nu sînt sigur c-o să iasă ceva.

La celălalt capăt al firului, tăcere.

— Dacă n-ai chef să dormi, vin să te iau într-o oră-două.

— Sînt la birou.

Maigret telefonă la Quai des Orfèvres, cerînd să i se trimită o maşină care să treacă mai întîi pe la Institutul Medico-Legal după lucrurile fetei.

Pe urmă, în baie, i se făcu somn de-a binelea. O clipă îl ispiti gîndul să-i telefoneze lui Lognon şi să-i spună să se ducă singur la domnişoara Irène, pe strada Douai.

Ploaia încetase. Cerul era alburiu, cu scînteieri aurii ce făgăduiau o zi însorită.

— Vii la masă?

— Cred că da. Nu ştiu.

— Parcă sperai să termini ancheta azi-noapte, nu?

— Pe aia am terminat-o, acum avem alta.

Aşteptă, înainte de a ieşi din casă, să vadă micuţa maşină de la P.J. trăgînd lîngă trotuar. Şoferul claxonă de trei ori. Maigret îi făcu semn cu mîna de la fereastră că vine.

— La revedere.

Zece minute mai tîrziu, cînd maşina străbătea cartierul Montmartre, Maigret uitase deja de noaptea de nesomn.

— Opreşte undeva, pe-aici, să bem un pahar de vin alb, zise el.

Capitolul II

În care Nasolu' se întîlneşte
cu o veche cunoştinţă, iar Lapointe
e însărcinat cu o misiune ciudată

Inspectorul Lognon aştepta la marginea trotuarului, pe strada La Rochefoucauld, şi chiar de-l priveai din depărtare avea aerul că se încovoaie sub povara destinului. Purta veşnic costume gri-închis, niciodată călcate, şi avea un pardesiu tot gri şi o pălărie de culoare urîtă, cafenie. În dimineaţa aceasta, era galben la faţă ca un om bolnav de ficat şi parcă avea guturai, dar nu din pricina nopţii nedormite. Nu. Asta era înfăţişarea lui obişnuită şi, cînd se scula din pat, arăta probabil la fel de prăpădit.

Maigret îi spusese la telefon că vine să-l ia, dar nu-i ceruse să-l aştepte în stradă. Lognon înţepenise anume la marginea trotuarului, ca şi cum ar fi aşteptat acolo de ceasuri întregi. Aşadar, nu numai că i se sufla ancheta, dar îl

mai şi făceau să-şi piardă timpul şi, după o noapte nedormită, îl sileau să se frămînte aşteptînd în stradă.

Maigret îi deschise portiera şi aruncă o privire spre faţada comisariatului unde atîrna un steag decolorat, nemişcat de nici o adiere : era clădirea în care îşi începuse cariera odinioară, dar nu ca inspector, ci ca secretar de comisar.

Lognon se aşeză în tăcere, fără a întreba unde se duc. Şoferul, care primise înainte ordinele de cuviinţă, o coti la stînga, îndreptîndu-se spre strada Douai.

Cu Lognon era întotdeauna foarte greu de vorbit, pentru că oricum o suceai, el găsea mijlocul să se simtă jignit.

— Ai citit ziarul ?

— N-am avut timp.

Maigret, care tocmai cumpărase o gazetă, o scoase din buzunar. Fotografia necunoscutei trona pe pagina întîi : numai capul, cu urme de lovituri la ochi şi la buză. Fapt care nu te împiedica însă s-o recunoşti.

— Sper că, la ora asta, la Quai au început să primească telefoane, continuă comisarul.

Iar Lognon se gîndea : „Cu alte cuvinte, mi-am pierdut noaptea degeaba, umblînd din bar în bar şi din şofer în şofer. Ajunge, vasăzică, să publici o fotografie în ziare şi să aştepţi telefoanele !"

Nu rînjea. Era ceva greu de explicat. Faţa îi devenise lugubră şi resemnată, ca şi cum s-ar fi preschimbat într-un reproş viu la adresa omenirii crude şi rău organizate.

Întrebări nu punea. Ce era el, la urma urmei? Doar o umilă rotiţă a poliţiei; or, unei rotiţe nu i se dau niciodată explicaţii.

Strada Douai era pustie. Doar o portăreasă şedea în pragul unei uşi. Maşina opri în faţa unei prăvălii zugrăvite în liliachiu. Deasupra stătea scris cu caractere cursive: „Domnişoara Irène". Iar dedesubt, cu litere mici: „Rochii de lux".

În vitrina prăfuită, doar două rochii: una albă cu paiete şi o rochie de stradă din mătase neagră. Maigret coborî, făcu semn Nasolului să-l urmeze şi, în timp ce îi spunea şoferului să aştepte, luă pachetul învelit în hîrtie cafenie pe care îl primise de la Institutul Medico-Legal.

Deşi trecuse de nouă şi jumătate, uşa magazinului era închisă şi zăvorul tras. Lipindu-şi obrazul de geam, comisarul zări lumină într-o cameră de dincolo de prăvălia propriu-zisă şi începu să bată în uşă.

Trecură aşa mai multe minute, ca şi cum n-ar fi fost nimeni înăuntru să audă gălăgia produsă de bătăile în uşă. Lognon aştepta lîngă comisar, nemişcat, fără să descleştеze dinţii. Nu fuma, se

lăsase de cîţiva ani, adică din clipa cînd nevastă-sa, îmbolnăvindu-se, pretindea că fumul o înăbuşă.

În sfîrşit, o siluetă se ivi în uşa din fundul prăvăliei. O fată tinerică, îmbrăcată într-un capot roşu pe care îl ţinea parte peste parte, cu braţele încrucişate la piept. Le aruncă o privire şi dispăru, probabil ca să comunice faptul cuiva. Apoi reveni, străbătu prăvălia plină de rochii şi mantouri şi se hotărî, în sfîrşit, să deschidă uşa.

— Ce s-a întîmplat? întrebă ea, uitîndu-se cu teamă la Maigret, la Lognon şi la pachet.

— Domnişoara Irène?

— Nu. Nu-s eu.

— Domnişoara nu este aici?

— Magazinul e închis.

— Aş vrea să vorbesc cu domnişoara Irène.

— Pe cine să anunţ?

— Comisarul Maigret de la Poliţia Judiciară.

Fata nu păru nici surprinsă, nici speriată. Dacă o priveai mai de aproape, îţi dădeai seama că nu are mai mult de optsprezece ani. Avea un aer apatic, poate din pricina somnului, poate pentru că aşa-i era firea...

— Să văd, spuse ea, îndreptîndu-se spre camera din fund.

Cei doi o auziră vorbind încet cu cineva, apoi remarcară zgomotul făcut de o persoană care se scoală din pat. După două-trei minute, domnişoara

Irène, care se pieptănase la repezeală și îmbrăcase la rîndul ei un capot, intră în magazin. Era o femeie mai în vîrstă, palidă, cu niște ochi mari, albaștri, cu părul rărit, de un blond care la rădăcină se preschimba în alb. Întîi băgă doar capul pe ușă să-i vadă, apoi se apropie, în cele din urmă, cu o ceașcă de cafea în mînă.

Dar nu i se adresă lui Maigret, ci lui Lognon:

— Ce mai vrei de la mine? întrebă ea.

— Nu știu. Comisarul vrea să vă vorbească.

— Domnișoara Irène? întrebă Maigret.

— Vreți să știți care-i numele meu adevărat? Sînt născută Coumar, Elisabeth Coumar. Irène merge mai bine pentru magazin.

Maigret, care se apropiase de tejghea, desfăcu pachetul și scoase rochia albastră.

— Cunoașteți rochia asta?

Domnișoara Irène nu făcu nici măcar un pas ca s-o privească mai bine și spuse fără ezitare:

— Bineînțeles.

— Cînd ați vîndut-o?

— N-am vîndut-o.

— Dar e de la dumneavoastră, nu?

Domnișoara Irène nu-i poftise să ia loc și, în plus, nu părea cîtuși de puțin impresionată sau neliniștită.

— Ei, și?

— Cînd ați văzut-o ultima oară?

— Ce importanţă are?

— Poate că are.

— Aseară.

— La ce oră?

— Pe la nouă şi ceva.

— Dumneavoastră ţineţi deschis la nouă seara?

— Nu închid niciodată înainte de zece. Pentru că aproape întotdeauna se nimereşte cîte o clientă care are nevoie de ceva în ultima clipă.

Lognon era probabil la curent, dar arbora o figură nepăsătoare, de parcă nimic din toate acestea nu l-ar fi privit.

— Îmi închipui că majoritatea clientelor dumitale sînt animatoare sau artiste de local.

— Şi dintr-astea, şi dintr-altele. Unele se scoală din pat pe la opt seara, şi întotdeauna le lipseşte cîte ceva de îmbrăcat – ciorapi, un portjartier, un sutien – sau descoperă că noaptea trecută li s-a rupt rochia...

— Aţi spus adineauri că rochia asta n-a fost vîndută!

— Viviane! Mai dă-mi o ceaşcă de cafea! se răsuci ea spre fata care rămăsese în pragul camerei alăturate.

Viviane se repezi să ia ceaşca, smerită ca o sclavă.

— E servitoarea dumneavoastră? întrebă Maigret, uitîndu-se lung după ea.

— Nu. E protejata mea. A venit şi ea, într-o seară, aşa, şi a rămas.

Stăpîna magazinului nu se osteni să explice întîmplarea. Poate însă că Lognon, căruia îi arunca din cînd în cînd o privire, era la curent.

— Să ne-ntoarcem la seara de ieri, făcu Maigret.

— A venit...

— Un moment! O cunoşteaţi dinainte?

— O mai văzusem o dată.

— Cînd?

— Acum vreo lună.

— Atunci venise să cumpere o rochie?

— Nu, să închirieze.

— Dumneavoastră închiriaţi lucruri de damă?

— Se mai întîmplă.

— V-a dat numele şi adresa?

— Cred că da. Mi se pare că le am scrise pe o bucată de hîrtie. Dacă vreţi să le caut...

— Un moment. Cînd a venit prima dată era tot pentru o rochie de seară?

— Da. Aceeaşi.

— Şi tot aşa de tîrziu?

— Nu. Imediat după cină, pe la opt. Avea nevoie de-o rochie de seară şi mi-a mărturisit că nu poate să-şi cumpere una. Pe urmă, m-a întrebat dacă-i adevărat că închiriez rochii.

— N-aţi avut impresia că-i o fată mai deosebită decît celelalte cliente?

— Toate sînt deosebite la început. Dar, după cîteva luni, seamănă toate între ele.

— I-aţi găsit o rochie pe măsură?

— Rochia asta albastră pe care-o aveţi în mînă. E numărul 40. Au purtat-o noaptea nu ştiu cîte fete din cartier.

— A luat-o?

— Prima dată? Da.

— Şi a adus-o înapoi a doua zi dimineaţă?

— La prînz. Mă mirasem de altfel că vine aşa devreme. De obicei, fetele astea dorm toată ziua.

— A plătit taxa de închiriere?

— Da.

— Şi pînă ieri seară n-aţi mai văzut-o deloc?

— V-am mai spus o dată. Era trecut de nouă cînd a intrat aici şi m-a întrebat dacă mai am rochia. I-am zis că da. Atunci, mi-a spus că de data asta n-o să-mi poată lăsa garanţia, dar că, dacă vreau, îmi lasă lucrurile de pe dînsa.

— S-a schimbat aici?

— Da. Îi trebuiau şi pantofi, şi un mantou. I-am găsit o capă de catifea care aproape că mergea la rochie.

— Cum arăta?

— Aşa cum arată o femeie care are neapărat nevoie de-o rochie de seară şi de un mantou.

— Cu alte cuvinte, părea ceva important pentru ea?

— Lucrurile astea par întotdeauna importante pentru ele.

— Aţi avut impresia că se duce la o întîlnire?

Domnişoara Irène ridică din umeri şi sorbi din cafeaua pe care tocmai i-o adusese Viviane.

— Protejata dumitale a văzut-o?

— Ea a ajutat-o la îmbrăcat.

— Nu v-a spus nimic deosebit, domnişoară?

Patroana răspunse în locul ei:

— Viviane nu ascultă niciodată ce i se spune. N-o interesează.

Era adevărat. S-ar fi zis că fata trăieşte într-o lume imaterială. Ochii îi erau goi şi se deplasa parcă fără să mişte aerul. Pe lîngă negustoreasa cea grasă, părea într-adevăr o sclavă sau mai degrabă un cîine.

— I-am găsit pantofi, ciorapi şi o poşetă argintie. Ce s-a întîmplat cu ea?

— N-aţi citit ziarele?

— Cînd aţi bătut în uşă mai dormeam, iar Viviane tocmai îmi făcea cafeaua.

Maigret îi întinse ziarul. Domnişoara se uită la fotografie fără a manifesta nici cea mai mică surpriză.

— Ea e?

— Da.

— Şi nu vă miră... că...?

— De mult nu mă mai miră nimic. Rochia s-a dus dracului?

— A udat-o ploaia, dar nu s-a rupt.

— Tot aia e. Îmi închipui că vreţi să vă dau hainele ei? Viviane!

Fata, care înţelesese, porni să caute prin unul dintre dulapurile pline cu rochii şi puse pe tejghea o rochie de lînă neagră, subţire. Maigret căută numaidecît eticheta.

— Rochia asta şi-a cusut-o singură, spuse domnişoara Irène. Adu şi paltonul, Viviane.

Paltonul, tot de lînă, era dintr-o stofă oarecare, bej cu carouri maro, şi fusese cumpărat dintr-un magazin universal de pe strada La Fayette.

— Lucruri de duzină, vedeţi? Nici pantofii nu-s mai acătării. Şi nici combinezonul.

Lucrurile se-nşiruiau unul după altul pe tejghea. Apoi sclava aduse o poşetă de piele neagră, cu închizătoare din imitaţie de argint. Un creion, o pereche de mănuşi vechi, în rest poşeta era goală.

— Parcă spuneaţi că i-aţi împrumutat o poşetă?

— Da. Voia să meargă cu asta, dar i-am atras atenţia că nu se potriveşte defel cu rochia şi i-am găsit o poşetă de seară, argintie. A luat-o, şi-a pus înăuntru rujul, pudra şi batista.

— Portmoneu n-avea?

— Poate o fi avut. N-am fost atentă.

Lognon avea în continuare aerul omului care ascultă o discuţie la care n-a fost invitat.

— La ce oră a plecat de aici?

— Îmbrăcatul a durat cam vreun sfert de ceas.

— Era grăbită?

— Părea, în tot cazul. S-a uitat la ceas de vreo două-trei ori.

— La ceasul ei?

— N-am văzut să aibă ceas. E aici unul, deasupra tejghelei.

— Cînd a ieşit, ploua. A luat un taxi?

— Nu era nici un taxi pe stradă. A pornit-o pe jos, spre strada Blanche.

— V-a lăsat din nou numele şi adresa?

— Nu, nu i le-am cerut.

— Dacă sînteţi amabilă să căutaţi bucăţica de hîrtie pe care le-aţi însemnat atunci... prima oară!

Domnişoara Irène trecu, oftînd, de cealaltă parte a tejghelei, deschise un sertar doldora cu fel de fel de lucruri, carneţele, facturi, creioane, eşantioane de stofă şi un număr mare de nasturi de tot soiul.

Căutînd prin sertar fără prea multă convingere, spuse:

— Înţelegeţi, n-are nici un rost să păstrez adrese, pentru că fetele locuiesc de obicei în

camere mobilate pe care le schimbă mai des decît combinezonul. Cînd au rămas fără bani de chirie, şi-au luat valea şi... Nu! Nu-i asta. Dacă mi-aduc bine aminte, era o stradă undeva, prin cartier. O stradă pe care o ştie toată lumea. N-o găsesc. Dacă ţineţi însă neapărat, o s-o mai caut şi-o să vă telefonez...

— Vă rog.

— Ăsta lucrează cu dumneavoastră? întrebă ea, arătîndu-l pe Lognon. O să vă povestească o droaie de lucruri pe socoteala mea! Dar are să vă spună şi că sînt în regulă cu tot ce se cuvine, de ani şi ani de zile. Tu, de colo! Este?

Maigret împachetă veşmintele în hîrtia cafenie.

— Nu-mi lăsaţi rochia albastră?

— Nu acum. O să v-o înapoiem mai tîrziu.

— Cum doriţi.

Cînd să iasă, Maigret se gîndi la altă întrebare:

— Aseară, cînd a venit, a cerut o rochie pur şi simplu sau rochia pe care-o purtase şi prima oară?

— Rochia pe care o mai îmbrăcase o dată.

— Şi dacă n-aţi fi avut-o la îndemînă, credeţi c-ar fi luat alta?

— Nu ştiu. M-a întrebat doar dacă mai am rochia albastră.

— Vă mulţumesc.

— N-aveţi pentru ce.

Se urcară în maşină şi sclava închise uşa în urma lor. Lognon tăcea în continuare, aşteptînd întrebările.

— A stat la închisoare?

— De vreo trei sau patru ori.

— Tăinuire?

— Da.

— Cînd a fost condamnată ultima dată?

— Acum vreo patru sau cinci ani. A fost o vreme dansatoare, apoi ţaţă într-o casă dintr-alea, pe timpul cînd nu fuseseră încă desfiinţate.

— Şi obişnuia dintotdeauna să aibă cîte o sclavă?

Şoferul aştepta să i se comunice direcţia.

— Te duci acasă, Lognon?

— Dacă n-aveţi nimic urgent să-mi ordonaţi.

— În Piaţa Constantin Pecqueur, spuse comisarul.

— Lăsaţi, pot să mă duc şi pe jos.

Păi cum! Trebuia el să-şi ia aerul acela umil şi resemnat!

— O cunoşti pe Viviane asta?

— Pe asta nu. Domnişoara îşi schimbă din timp în timp sclavele.

— Le dă afară?

— Nu. Fetele pleacă de bunăvoie. Patroana le primeşte în slujbă cînd sînt leftere şi n-au unde pune capul.

— De ce?

— Poate pentru ca să nu le lase pe trotuar.

Lognon părea să spună de fapt: „Știu că nu credeți și că bănuiți Dumnezeu știe ce dedesubturi necurate. Se poate întîmpla totuși ca o femeie dintr-astea să fie miloasă și să-și ajute semenele din pură filantropie. Și despre mine se zice că sînt..."

Maigret suspină:

— Cred că ar fi mai bine să te odihnești nițel, Lognon. Probabil că o să am nevoie de dumneata la noapte. Ce părere ai despre cazul ăsta?

Inspectorul nu răspunse, mulțumindu-se a ridica din umeri. La ce se mai preface Maigret că-l crede în stare să judece, cînd toată lumea, știe el prea bine, îl taxează de imbecil?

Păcat! Pentru că Nasolu' era nu numai inteligent, dar și unul dintre cei mai conștiincioși oameni de care dispunea poliția metropolitană.

O piațetă. Mașina opri în fața unei case de raport.

— O să-mi telefonați la birou?

— Nu, acasă. Prefer să așteptați acasă.

După jumătate de oră, Maigret intra în biroul inspectorilor de pe Quai des Orfèvres, cu pachetul cafeniu sub braț.

— Lucas, ai ceva pentru mine?

— Nimic, șefule!

Maigret se încruntă, surprins, dezamăgit. În definitiv, trecuseră cîteva ore de cînd fotografia apăruse în toate ziarele.

— Nici un telefon?

— Doar în legătură cu un furt de brînză în Hale.

— Mă gîndeam la fata ucisă azi-noapte.

— Nu. Absolut nimic.

Raportul doctorului Paul era pe birou. O privire doar, şi Maigret constată că raportul nu aducea nimic în plus faţă de cele aflate în timpul nopţii de la medicul legist.

— Fii drăguţ şi trimite-l pe Lapointe la mine!

Aşteptînd, comisarul se uita cînd la veşmintele înşirate pe un fotoliu, cînd la fotografia fetei.

— Să trăiţi şefu'. Aveţi ceva pentru mine?

Îi arătă fotografia, rochia, lenjeria.

— Mai întîi, te duci cu astea sus, la Moers, şi-l rogi să le examineze... ştie el cum.

Adică Moers o să pună lucrurile într-un sac de hîrtie, o să le scuture pînă ce iese tot praful din ele, iar pe urmă o să analizeze praful la microscop. Operaţie care dădea, cîteodată, unele rezultate.

— Să cerceteze şi poşeta, şi pantofii, şi rochia de seară. Înţeles?

— Da. Tot nu se ştie cine-i fata?

— Nu. Ştim doar atît: că aseară a împrumutat rochia pe care o vezi, pentru o noapte, dintr-o prăvălie din Montmartre. După ce termină Moers, te duci la Institutul Medico-Legal şi te uiţi bine la corp.

Tînărul Lapointe, care nu împlinise decît doi ani de meserie, se strîmbă.

— Trebuie! După aceea, te duci şi cauţi o agenţie de modele. Oricare. E una pe strada Saint-Florentin. Acolo faci ce faci şi-mi dibuieşti o tînără care să aibă aproximativ înălţimea şi talia moartei. Numărul 40.

O clipă, Lapointe se întrebă dacă şeful vorbea serios sau voia doar să-l tachineze.

— Şi după aceea? întrebă el.

— O pui să-mbrace rochiile fetei. Dacă-i vin bine, o aduci încoace şi te duci cu ea la fotograf.

Lapointe începea să înţeleagă.

— Şi mai e ceva. Vreau şi o fotografie a moartei, dar fardată, aranjată, aşa încît să pară vie.

Exista la Judiciar un fotograf care se pricepea de minune la asemenea treburi.

— Ajunge un montaj combinînd două fotografii, aplicînd deci capul moartei pe trupul manechinului. Viteză... Am nevoie de fotografie pentru ultima ediţie a gazetelor de seară.

Maigret, rămas singur în birou, iscăli cîteva hîrtii pentru expediere, îşi umplu pipa şi-l trimise

pe Lucas să-i aducă, pentru orice eventualitate, dosarul numitei Elisabeth Coumar, zisă Irène. Era convins că n-are să descopere nimic, că femeia a spus adevărul, dar domnişoara era, pînă una alta, singura persoană care o recunoscuse pe moarta din Piaţa Vintimille.

Cu cît treceau orele, cu atît comisarul era mai uimit de absenţa telefoanelor. Dacă necunoscuta locuia la Paris, erau posibile o serie de ipoteze. Să presupunem mai întîi că fata locuia cu părinţii. În cazul acesta, respectivii, văzînd fotografia în ziar, s-ar fi repezit numaidecît spre cel mai apropiat comisariat sau spre Quai des Orfèvres.

Dacă locuia singură, fata trebuie că a avut vecini, o portăreasă, şi probabil că, în plus, îşi făcea cumpărăturile prin cartier.

Poate însă că locuia împreună cu o prietenă, aşa cum se întîmplă adesea. Ar fi existat, în această eventualitate, încă o persoană care să se îngrijoreze de dispariţia ei şi să recunoască fotografia.

Fata putea locui, de asemenea, într-o pensiune pentru studente sau pentru muncitoare tinere, cum sînt destule, şi faptul ar fi sporit iarăşi numărul persoanelor care s-o cunoască.

Mai rămînea ipoteza unei camere mobilate, închiriată la unul dintre miile de mici hoteluri din Paris.

Maigret sună la biroul inspectorilor.

— Torrence e acolo? Nu-i ocupat? Spune-i să treacă pe la mine.

Dacă fata locuia cu părinţii, poliţia n-avea altceva de făcut decît să aştepte. La fel dacă locuia într-o casă particulară, fie singură, fie cu o prietenă. Dar, în celelalte cazuri, cercetările puteau fi accelerate.

— Stai jos, Torrence. Uită-te la fotografia asta. O să avem spre seară una mai bună. Închipuie-ţi că fata e îmbrăcată într-o rochie neagră şi are un palton bej cu carouri. Cam aşa e lumea obişnuită s-o vadă.

În clipa aceea chiar, o rază de soare se strecură pe fereastră, creionînd o linie de lumină pe birou. Maigret se opri un moment ca s-o privească, surprins, ca şi cum ar fi observat o pasăre oprindu-se pe pervazul ferestrei.

— În primul rînd, du-te jos la „Camere mobilate" şi spune băieţilor să plece cu fotografia prin hotelurile ieftine. Cel mai bine ar fi să înceapă cu arondismentele IX şi XVIII. Înţelegi?

— Da. Ştiţi cum o cheamă?

— Nu ştim nimic. Tu îţi faci o listă cu toate pensiunile pentru fete şi dai o raită pe-acolo. Mă-ndoiesc că o să găseşti ceva, dar nu vreau să neglijăm nici o posibilitate.

— Am înţeles.

— Asta-i tot. Ia o maşină, ca să nu pierzi vremea.

În cameră începea să fie cald, dintr-o dată. Maigret deschise fereastra, mai răsfoi cîteva hîrtii aflate pe birou, se uită la ceas şi hotărî să se ducă la culcare.

— Să mă trezeşti pe la patru, îi ceru el soţiei.

— Dacă trebuie...

Nu trebuia. De fapt, tot ce putea să facă acum era să aştepte. Maigret adormi aproape numaidecît, prăbuşindu-se într-un somn adînc. Cînd îşi văzu nevasta apropiindu-se de pat cu o ceaşcă de cafea în mînă, o privi surprins că se află acolo, în odaia inundată de soare

— E patru. Mi-ai spus că...

— Aşa e... A sunat cineva?

— Instalatorul doar. Zicea că...

Prima ediţie a ziarelor de după-amiază apăruse pe la ora unu. Toate gazetele publicau fotografia de dimineaţă. Moarta era puţin desfigurată, dar Irène o recunoscuse totuşi de la prima vedere, deşi nu o văzuse decît de două ori.

Mai rămînea o eventualitate: ca fata să nu fi fost din Paris, să nu fi tras la hotel, iar în zilele cînd trecuse pe la magazinul de pe Douai să fi sosit din altă localitate doar cu cîteva ore mai devreme. Totuşi, ipoteza nu prea era verosimilă, pentru că toate lucrurile de pe dînsa erau

cumpărate de pe strada La Fayette, exceptînd, firește, rochia pe care și-o cususe singură.

— Vii la masă?

— Poate.

— Dacă deseară rămîi pe-afară, ia-ți totuși pardesiul gros. O să fie rece la noapte.

Cînd intră în birou, nu găsi nici un bilet pe mapa sa. Dezamăgit, sună după Lucas.

— Tot nimic? Nici un telefon?

— Nimic, șefule. V-am adus dosarul Elisabeth Coumar.

Îl răsfoi în picioare, dar nu găsi nici un amănunt în plus față de cele istorisite de Lognon.

— Lapointe a trimis fotografiile la ziare.

— E aici?

— Vă așteaptă.

— Spune-i să intre.

Fotografiile erau niște capodopere ca montaj, încît pînă și Maigret se cutremură. I se ivea brusc sub ochi imaginea fetei, dar nu așa cum o văzuse în ploaie, în Piața Vintimille, la lumina lanternelor, și nici așa cum o întrezărise mai tîrziu, pe marmura de la Institutul Medico-Legal, ci așa cum trebuie să fi fost cu o seară înainte, cînd bătuse la ușa domnișoarei Irène.

Lapointe părea și el impresionat.

— Ce părere aveți, șefu'? făcu el șovăind.

Apoi, după o scurtă tăcere:

— Era frumoasă, nu?

Frumoasă nu era de fapt cuvîntul căutat de Lapointe, şi nici cel care să corespundă realităţii. Fata era drăguţă, fără îndoială, dar avea şi un nu ştiu ce al ei, foarte greu de exprimat. Fotograful izbutise chiar să dea viaţă şi ochilor fetei, care păreau a rosti o întrebare de nedezlegat.

Două fotografii o înfăţişau în rochia neagră, altă fotografie o arăta îmbrăcată cu paltonul în carouri, iar a patra – în rochie de seară. Privind clişeele, ţi-era uşor s-o urmăreşti pe străzile Parisului, unde atîtea fete ca şi ea se furişau prin mulţime, oprindu-se pentru o clipă în faţa vitrinelor, apoi continuîndu-şi drumul ce avea să le ducă Dumnezeu ştie unde. Avusese şi ea un tată, o mamă, mai tîrziu, la vremea şcolii, colege de-o seamă cu ea. Apoi un număr de oameni o cunoscuseră ca domnişoară. Bărbaţi, femei. Ea le vorbise. Ei o strigaseră pe nume.

Or, acum, cînd pierise, nimeni nu părea să-şi mai amintească de ea, nimeni nu cunoştea îngrijorarea. De parcă fata în rochie albastră nici n-ar fi trecut vreodată pe acest pămînt.

— Nu ţi-a fost greu?

— Ce anume?

— Să găseşti un model.

— Doar... cam jenant. Erau vreo douăşpe în jurul meu şi, cînd am scos rochiile, toate s-au repezit să le încerce.

— În faţa ta?

— S-au obişnuit de mult.

Bunul Lapointe, care, după doi ani de P.J., mai era încă în stare să roşească...

— Trimite fotografiile prin provincie. La toate brigăzile.

— M-am gîndit la asta şi mi-am permis să le expediez fără să mai aştept ordinele dumneavoastră.

— Perfect. Ai trimis cópii şi la comisariate?

— Acum o jumătate de oră.

— Dă-i un telefon lui Lognon.

— La Secţia a II-a?

— Nu, acasă.

Cîteva minute mai tîrziu, o voce rostea în receptor:

— Inspectorul Lognon la telefon.

— Maigret.

— Ştiu.

— Ţi-am trimis nişte fotografii la birou. Sînt fotografiile care or să apară în ziare peste vreo oră-două.

— Vreţi s-o iau de la capăt cu ancheta prin localuri?

Maigret nu ştia nici el de ce nu prea crede în rezultatul acestei anchete. Totuşi, vizita făcută domnişoarei Irène, originea rochiei de seară, ora la care fusese comisă crima, toate sugerau o legătură cu cartierul barurilor de noapte.

De ce să fi avut nevoie necunoscuta, la ora nouă, de o rochie de seară, dacă nu pentru că trebuia să se ducă într-un loc unde lumea purta haine de seară? Ora la care încep teatrele de obicei trecuse. De altfel, cu excepţia Operei şi a premierelor, la teatru nu ai neapărat nevoie de ţinută de seară.

— Încearcă, la noroc. Ai grijă mai ales de taxiurile de noapte.

Maigret isprăvi convorbirea. Lapointe aştepta instrucţiuni, dar Maigret habar n-avea ce să-i spună. Tot la noroc, formă numărul magazinului din strada Douai.

— Domnişoara Irène?

— Da, eu sînt.

— Aţi găsit adresa?

— Ah, dumneavoastră eraţi?... Nu! Am căutat peste tot. Cred că am aruncat bucăţica de hîrtie sau am folosit-o ca să scriu măsurile unei cliente. Dar mi-am adus aminte cum o chema. Sînt aproape sigură că aşa e. O chema Louise şi încă un nume care începe tot cu L. „La" şi încă ceva... Ceva în genul lui „La Fontaine" sau „La Bruyère"... Nu-i chiar aşa, dar seamănă...

— Domnişoară, atunci cînd şi-a scos lucrurile din poşeta ei şi le-a mutat în cea argintie, n-aţi văzut cumva dacă avea un buletin de identitate?

— Nu.

— Dar vreo cheie?

— A! Staţi puţin! Parcă îmi aduc aminte de nişte chei. Adică nu *chei.* Ci o singură cheiţă. De aramă.

Maigret o auzi strigînd:

— Viviane! Vino-ncoace o clipă...

Dar ce anume îi spunea sclavei (sau protejatei) nu se auzea.

— Viviane zice şi ea că parcă ar fi zărit o cheie, întări domnişoara.

— O cheie plată?

— Da, ştiţi... aşa cum se fac acum mai toate cheile.

— Bani avea?

— Cîteva bancnote împăturite. Da, parcă îmi amintesc... Nu erau multe, vreo două sau trei. Hîrtii de o sută de franci. Chiar mă gîndeam că n-o să se descurce mult doar cu atîta...

— Altceva nimic?

— Nu, cred că asta-i tot.

Cineva bătu la uşă. Era Janvier, care tocmai sosise şi care, văzînd fotografiile de pe birou, avu aceeaşi tresărire ca şi Maigret.

— Aha! vasăzică aţi găsit fotografii de-ale fetei?

Apoi se încruntă şi le privi mai de aproape:

— Treaba asta... au făcut-o sus?

În sfîrşit, murmură:

— Ciudată fată, nu?

Tot nu ştiau nimic despre ea, exceptînd faptul că nimeni – dacă nu punem la socoteală o vînzătoare de rochii de ocazie – nu părea să o fi cunoscut vreodată.

— Ce facem?

Maigret ridică din umeri şi răspunse:

— Aşteptăm!

Capitolul III

Slujnicuţa care nu ştie
să vorbească la telefon şi bătrîna
doamnă din strada Clichy

Maigret, puţin mohorît, puţin dezamăgit, rămase la Quai pînă la şapte seara, după care luă autobuzul ca să se întoarcă în bulevardul Richard-Lenoir. Pe măsuţă, un ziar desfăcut, cu fotografia necunoscutei pe prima pagină şi, probabil, cu precizări în text cum că Maigret se ocupa de cazul ei.

Totuşi, nevastă-sa nu-l întrebă nimic. Nici măcar nu încercă să-l facă să uite de treburi. La un moment dat, pe cînd mîncau faţă în faţă şi ajunseseră aproape la desert, Maigret observă cu surprindere că e la fel de îngrijorată ca şi el. Dar nu se întrebă dacă nevastă-sa se gîndeşte la acelaşi lucru. Mai tîrziu, comisarul se aşeză în fotoliul lui, îşi aprinse pipa şi începu să citească ziarul, în timp ce doamna Maigret strîngea de la masă şi se pregătea să spele vasele. Mai apoi,

cînd ea veni să se aşeze înaintea lui, cu coşuleţul de ciorapi de împletit pe genunchi, o privi de două-trei ori pe furiş şi murmură, în cele din urmă, ca şi cum întrebarea n-ar fi avut nici o importanţă :

— Mă-ntreb cînd anume are nevoie o fată, dar neapărat nevoie, de o rochie de seară.

De ce era atît de sigur că şi ea se gîndise tot timpul la asta? Ar fi jurat chiar, după oftatul de uşurare auzit, că nevastă-sa de-abia aştepta ca el să deschidă discuţia.

— Poate că nici nu-i nevoie să te duci cu mintea prea departe, începu ea.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Că un bărbat, de pildă, nu şi-ar pune smochingul sau fracul fără un scop anume. Pentru o fată însă, e altceva. Cînd aveam treisprezece ani, ţin minte că m-am chinuit ore întregi pe ascuns să-mi aranjez o rochie de seară veche, de-a mamei, pe care ea n-o mai purta.

Maigret se uită la ea surprins, ca şi cum ar fi descoperit dintr-o dată o trăsătură neştiută din caracterul nevesti-si.

— Şi cîteodată, seara, cînd toată lumea credea că dorm, mă sculam ca să îmbrac rochia aia şi să mă admir în oglindă. Ba, odată, cînd părinţii mei erau plecaţi, am îmbrăcat rochia, am încălţat nişte pantofi de-ai mamei, care, firește, îmi erau mari, şi am mers aşa pînă la colţul străzii.

Maigret tăcu mai bine de un minut, fără să bage de seamă că nevastă-sa roşeşte, ruşinată de cele mărturisite.

— Bine, dar aveai treisprezece ani, spuse el, în sfîrşit.

— Iar o mătuşă de-a mea, tanti Cécile, pe care n-ai cunoscut-o, dar despre care ţi-am vorbit de multe ori, ştii, aia care fusese foarte bogată cîţiva ani şi al cărei bărbat s-a ruinat peste noapte, ei bine, tanti Cécile obişnuia foarte des să se închidă în camera ei, pieptănîndu-se ore în şir şi gătindu-se ca pentru Operă. Dacă bătea cineva la uşă, striga că are migrenă. Într-o zi, m-am uitat pe gaura cheii şi am văzut ce făcea de fapt. Se uita în oglinda dulapului şi făcea graţii cu evantaiul, zîmbind.

— E mult de-atunci.

— Crezi că între timp femeile s-au schimbat?

— Totuşi, trebuie să ai un motiv ceva mai serios pentru ca să baţi la nouă seara la domnişoara Irène, să ceri o rochie de seară, cu toate că n-ai decît două sau trei sute de franci în buzunar, s-o îmbraci urgent şi pe urmă să pleci aşa prin ploaie.

— Da, dar ce voiam să-ţi spun este că motivul respectiv nu trebuie să-i pară neapărat serios unui bărbat.

Maigret înţelegea ce voia ea să spună, dar nu era convins.

— Ţi-e somn?

Maigret încuviinţă din cap. Se culcară devreme. Dimineaţa era vîntoasă şi cu un cer mirosind a ploaie, aşa că doamna Maigret îl sili să-şi ia umbrela. La Quai des Orfèvres fu cît pe-aci să rateze telefonul mult aşteptat, pentru că tocmai dădea să iasă din birou ca să meargă la raport, cînd auzi soneria. Se întoarse din uşă.

— Alo! Aici comisarul Maigret.

— E cineva care nu vrea să-şi spună numele şi ţine neapărat să vorbească personal cu dumneavoastră, spuse cel care era de serviciu la telefoane.

— Fă-mi legătura.

La capătul celălalt al firului se auzi o voce stridentă şi atît de ascuţită, încît receptorul porni să vibreze: era vocea cuiva care n-avea obişnuinţa discuţiilor la telefon.

— Comisarul Maigret?

— Da, eu sînt. Cine e la telefon?

Tăcere.

— Alo! Vă ascult...

— Pot să vă spun ceva în legătură cu fata aceea care a fost omorîtă.

— Fata din Piaţa Vintimille?

Iarăşi tăcere. Maigret se întrebă dacă nu cumva la telefon era un copil.

— Vorbiţi... O cunoaşteţi?

— Da. Ştiu unde stă.

Maigret era convins că pauzele nu erau pricinuite de ezitarea interlocutoarei, ci de faptul că telefonul o impresiona. Vorbitoarea ţipa cu gura lipită de aparat, în loc să vorbească normal. Se auzea muzică la radio, de undeva, şi plînsul unui copil mic.

— Unde?

— Pe strada Clichy, la numărul 113 bis.

— Dar dumneata cine eşti?

— Dacă aveţi nevoie de informaţii, puteţi s-o întrebaţi pe bătrîna de la doi. Madam' Crêmieux, aşa-i spune.

Maigret auzi o voce strigînd:

— Rose!... Rose!... Ce...?

Drept care, numaidecît, interlocutoarea închise telefonul.

Maigret nu stătu decît două minute în biroul şefului, apoi plecă, luîndu-l cu el pe Janvier, care tocmai se înapoiase. Cu o seară înainte, inspectorul cutreierase tot Parisul, însă degeaba. Iar Lognon, care se ocupase de barurile de noapte şi de şoferii de taxiuri, nu dăduse pînă la ora aceea nici un semn de viaţă.

— Cred că e o servitoare abia venită de la ţară, îi spuse comisarul lui Janvier. Vorbea cu accent: de unde-o fi, însă?

Strada Clichy, numărul 113 bis. O casă de tip burghez, ca mai toate locuinţele din cartier.

Vizitatorii se opriră mai întîi la portăreasă, o femeie de vreo patruzeci de ani, care-i cercetă cu o privire plină de neîncredere.

— Poliţia Judiciară, rosti Maigret, arătîndu-i insigna.

— Ce doriţi?

— Aveţi aici o locatară căreia i se zice doamna Crêmieux?

— La doi, pe stînga.

— E acasă?

— Dacă n-o fi ieşit după tîrguieli. Eu n-am văzut-o.

— Locuieşte singură?

Portăreasa nu părea să aibă conştiinţa pe deplin liniştită.

— Singură... şi nu prea.

— Adică?

— Din cînd în cînd şade cineva pe la ea.

— Cineva din familie?

— Nu. La urma urmei, nu văd de ce-aş face atîtea mistere. N-are decît să se descurce singură. Doamna Crêmieux obişnuieşte să primească în gazdă.

— Aşa... pentru un timp, doar?

— Ea ar fi vrut o chiriaşă care să rămînă permanent, bineînţeles, numai că la firea ei nu se poate, fug toate ca potîrnichile. Cred că ultima a fost a cincea sau a şasea.

— Şi de ce n-ai spus de la-nceput?

— Pentru că prima oară cînd a luat o fată în gazdă, era o vînzătoare la Galerii, m-a rugat să spun că e nepoata ei.

— Ţi-a dat ceva?

Femeia ridică din umeri.

— În primul rînd, proprietarul nu permite locatarilor să subînchirieze. După aia, atunci cînd închiriezi o cameră mobilată, trebuie să te duci la Comisariat să anunţi şi să completezi o droaie de formulare. În sfîrşit, n-aş prea crede că a declarat la impozite venitul ăsta.

— Vasăzică... de-asta nu ne-ai anunţat?

Portăreasa înţelese aluzia. De altfel, pe un scaun zăcea o gazetă din ajun cu fotografia necunoscutei pusă bine la vedere.

— O cunoşti?

— E ultima.

— Ultima, ce?

— Ultima chiriaşă. Ultima nepoată, cum ar spune baba.

— Cînd ai văzut-o ultima dată?

— Nu ştiu, nu-mi amintesc.

— Dar cum o cheamă ştii?

— Madam' Crêmieux îi zicea Louise. Însă fata n-a primit nici o scrisoare cît a stat aici, aşa că nu-i ştiu numele de familie. După cum v-am spus, eu nu trebuia să ştiu că-i chiriaşă. Locatarii au

dreptul să primească la ei cîte o rudă. Şi acum te pomeneşti că, din pricina asta, îmi pierd şi pîinea... Cred că o să scrie şi-n ziare.

— Tot ce se poate. Ce fel de om era?

— Fata? O oarecare, una care dădea din cap cînd trecea prin faţa mea, dacă-şi aducea aminte, dar care nu şi-a dat niciodată osteneala să schimbe o vorbă cu mine.

— Locuia aici de multă vreme?

Janvier lua note într-un carnet. Faptul o impresionă pe portăreasă, care acum se gîndea mai temeinic înainte de a răspunde.

— Dacă-mi aduc bine aminte, fata a venit cam înainte de Anul nou.

— Avea bagaje?

— Doar o valijoară albastră.

— Cum a cunoscut-o pe doamna Crêmieux?

— Trebuia să-mi închipui c-o să se sfîrşească rău. E prima dată cînd mă las dusă aşa de nas, dar jur pe tot ce-am mai sfînt că e şi ultima. Doamna Crêmieux stă aici încă de pe cînd trăia bărbatu-său, care a fost subdirector la o bancă. De fapt, cînd am venit eu, ei locuiau aici de mult.

— Cînd a murit bărbatu-său?

— Să fie vreo cinci-şase ani. Copii n-aveau. Atunci ea a început să se vaiete, să spună că e groaznic să trăieşti singură într-un apartament atît de mare. Pe urmă a început să vorbească de

bani, de pensia care rămîne aceeaşi, în timp ce viaţa se scumpeşte mereu.

— E bogată?

— Trebuie să aibă ea ceva stare. Într-o zi s-a scăpat şi mi-a mărturisit că are două case, undeva prin arondismentul XX. Prima oară cînd a primit pe cineva în gazdă, a încercat să mă ducă, spunîndu-mi că-i o rudă din provincie, dar am ghicit numaidecît care-i situaţia şi m-am dus sus la ea. Atunci mi-a oferit un sfert din chirie, ca să tac din gură, şi eu, minte proastă de femeie, am primit. Adevărul e că apartamentu-i prea mare pentru o singură persoană.

— Dădea anunţuri la ziare?

— Da. Dar fără adresă. Numai numărul de telefon.

— Cam ce fel de locatare primea?

— Greu de spus. De obicei, fete destul de curăţele. Fete care lucrau şi erau bucuroase să facă rost de-o cameră mai mare decît la hotel, dar la acelaşi preţ, dacă nu chiar mai ieftin. O singură dată doar s-a nimerit să fie una care părea tot aşa, onorabilă, dar care se scula noaptea şi aducea bărbaţi în casă. După două zile însă, doamna Crêmieux i-a făcut vînt.

— Vorbeşte-mi de ultima chiriaşă.

— Ce vreţi să ştiţi?

— Totul.

Portăreasa se uită instinctiv la fotografia din ziar.

— V-am spus: eu n-o vedeam decît în fugă, cînd intra şi ieşea. Pleca dimineaţa, pe la nouă-nouă jumătate.

— Nu ştii unde lucra?

— Nu.

— La prînz, se întorcea la masă?

— Madam' Crêmieux nu le dă voie să gătească în odaie.

— Şi cînd se întorcea?

— Seara. Cîteodată pe la şapte, alteori la zece sau la unsprezece.

— Ieşea des? O căutau ceva prietene... prieteni?

— N-a căutat-o nimeni niciodată.

— Ai văzut-o cumva vreodată în rochie de seară?

Portăreasa făcu semn că nu.

— Ştiţi, era o fată ca atîtea altele, şi nu m-am prea uitat eu cu atenţie la ea. Mai ales că-mi închipuiam că n-o să dureze mult.

— De ce?

— V-am spus. Baba vrea pe de o parte să închirieze o cameră, dar, pe de altă parte, nu-i place să fie deranjată. Ea se culcă de obicei pe la zece jumătate şi, dacă locatara are nenorocul să se întoarcă mai tîrziu, îi face scandal. De fapt, bătrîna n-ar avea nevoie atît de o chiriaşă, cît

mai degrabă de cineva care să-i țină de urît și cu care să joace cărți.

Portăreasa n-avea cum să înțeleagă zîmbetul lui Maigret, care tocmai se gîndea la negustoreasa de rochii din strada Douai. Elisabeth Coumar adăpostea fete fără căpătîi și din bunătate, probabil, dar mai ales ca remediu împotriva singurătății; și, întrucît îi datorau totul, ele se transformau într-un fel de sclave pentru un timp mai scurt sau mai lung.

Doamna Crêmieux își lua cîte o chiriașă. În fond, amîndouă făceau cam același lucru. Și cine știe cîte asemenea femei în vîrstă sau fete bătrîne erau la Paris, care căutau în felul acesta să-și asigure tovărășia cuiva, preferabil o persoană tînără și fără griji...

— Ah, dac-aș putea să-i dau îndărăt fleacul ăla de bani pe care i-am primit și să-mi păstrez slujba...

— Așadar, nu știi cine era fata, nici de unde venea, nici ce făcea, nici cu cine se vedea?

— Nu.

— Am impresia că nu-ți prea plăcea!

— Mie nu-mi plac oamenii care n-au mai mult ca mine, dar se cred superiori.

— Crezi că era săracă?

— Dacă o vedeam mereu cu aceeași rochie pe dînsa și cu același palton...

— În casa asta sînt ceva servitoare?

— De ce mă întrebaţi? Sînt, trei cu totul. Aia a locatarilor de la unu, aia de la doi pe dreapta şi...

— E printre ele una mai tînără şi care tocmai a venit de la ţară?

— Cred că vorbiţi de Rose.

— Unde lucrează?

— La doi, la Larcher. Familia Larcher avea deja doi copii, dar doamna a născut acum două luni şi, fiindcă n-o scotea la capăt, şi-a adus o servitoare din Normandia.

— Familia Larcher are telefon?

— Da. Domnul Larcher are o slujbă bună la o societate de asigurări. Şi-au luat de curînd şi maşină.

— Mulţumesc.

— Dacă s-ar putea ca proprietarul să nu afle... de...

— Încă ceva. Ieri, cînd a apărut fotografia fetei în gazetă, ai recunoscut-o?

Portăreasa ezită o clipă, apoi minţi:

— Nu prea. Ştiţi, prima fotografie...

— Doamna Crêmieux te-a căutat?

Portăreasa roşi.

— Da, cînd s-a întors de la tîrguieli, a trecut pe la mine. Cică poliţia-i destul de bine plătită ca să nu-i facă alţii treburile. Am înţeles şi...

Dar cînd am văzut a doua fotografie, asta, m-am gîndit să vă chem şi, de fapt, mai bine că aţi venit... parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă.

Casa avea lift. Maigret şi Janvier urcară pînă la etajul doi. În spatele uşii din dreapta se auzeau glasuri de copii şi încă o voce, pe care Maigret o recunoscu şi care striga :

— Jean-Paul !... Jean-Paul !... Las-o-n pace pe surioara ta !

Maigret sună la uşa din stînga. Întîi se auziră nişte paşi uşori, furişaţi, dinăuntru. Cineva întrebă din spatele uşii :

— Ce s-a-ntîmplat ?

— Doamna Crêmieux ?

— Ce doriţi ?

— Poliţia.

Cîteva clipe de linişte, apoi un murmur :

— Un moment...

Femeia se îndepărtă – fără îndoială, să se aranjeze un pic. Cînd reveni, zgomotul paşilor nu mai era acelaşi : îşi schimbase, probabil, papucii cu nişte pantofi. Deschise uşa, dar nu cu prea mare tragere de inimă, şi-i privi scrutător pe amîndoi.

— Poftiţi. Nu terminasem încă dereticatul.

Cu toate acestea, purta o rochie neagră destul de pretenţioasă şi era pieptănată cu grijă. Avea între şaizeci şi cinci şi şaptezeci de ani, era

mărunţică, slabă, dar vădea încă o putere surprinzătoare.

— Aveţi vreo legitimaţie?

Maigret îi arătă insigna, pe care cucoana o cercetă cu atenţie.

— Dumneavoastră sînteţi comisarul Maigret?

Îi pofti într-un salon destul de spaţios, dar atît de încărcat cu mobile şi bibelouri, încît abia dacă aveai loc să te mişti.

— Luaţi loc. Ce poftiţi?

Gazda se aşezase, destul de demnă, neputîndu-şi împiedica însă o crispare nervoasă a degetelor.

— Am venit în legătură cu locatara dumneavoastră.

— N-am locatari. Dacă se întîmplă să primesc pe cîte cineva şi să-i ofer adăpost...

— Sîntem la curent, doamnă Crêmieux...

Fără să se tulbure, interlocutoarea aruncă o privire pătrunzătoare către comisar.

— La curent cu ce?

— Cu totul. Noi însă nu lucrăm la Ministerul de Finanţe, aşa că declaraţiile dumneavoastră asupra veniturilor nu ne privesc.

În cameră nu se vedea nici un ziar. Maigret scoase din buzunar fotografia necunoscutei.

— O recunoaşteţi?

— A stat la mine cîteva zile.

— Cîteva zile?

— Să zicem cîteva săptămîni.

— Sau să zicem, mai degrabă, două luni şi jumătate, nu?

— Se prea poate. La vîrsta mea, timpul contează atît de puţin! Nici nu vă închipuiţi ce repede ajung să treacă zilele.

— Cum o chema?

— Louise Laboine.

— Ăsta-i numele de pe buletin?

— Nu i-am văzut buletinul. Ăsta-i numele pe care mi l-a spus atunci cînd s-a prezentat.

— Vasăzică nu ştiţi dacă-i numele ei adevărat?

— N-aveam nici un motiv s-o bănuiesc că mă înşală.

— Louise Laboine a citit anunţul din ziar?

— De unde ştiţi?! V-a spus portăreasa?

— N-are nici o importanţă, doamnă. V-aş ruga să nu pierdem timpul. Şi, în plus, vreau să precizez că eu pun întrebările.

— Foarte bine, vă ascult, răspunse ea demn.

— Louise Laboine a răspuns la anunţul dumneavoastră?

— Mi-a telefonat să mă întrebe de preţ. I l-am spus. Atunci a vrut să ştie dacă nu pot să-i las ceva mai ieftin şi i-am spus să treacă pe aici.

— Aţi acceptat să faceţi o reducere?

— Da.

— De ce?

— Pentru că aşa sînt eu: mă las totdeauna dusă.

— De ce?

— Cînd vin aici, pentru cameră, toate par foarte cumsecade, sînt smerite, îndatoritoare. Am întrebat-o, de pildă, dacă obişnuieşte să iasă seara şi mi-a zis că nu.

— Ştiţi unde lucra?

— Mi se pare că la un birou, dar unde anume habar n-am. Abia după cîteva zile m-am lămurit ce fel de specimen era.

— Adică?

— O fire îngrozitor de închisă... una care cînd îşi pune-n cap să nu spună nimic...

— Nu ştiţi nimic despre ea? Nu vorbea cu dumneavoastră?

— Foarte puţin. Se credea la hotel. Dimineaţa se îmbrăca şi pleca. Dacă ne întîlneam, îmi dădea bună ziua în treacăt şi atît!

— Cînd pleca de acasă, pleca totdeauna la aceeaşi oră?

— Tocmai asta mi s-a părut ciudat. În primele două sau trei zile pleca de acasă la opt şi jumătate, de unde am tras concluzia că fata începe lucrul la nouă. După aia, de mai multe ori la rînd, a plecat abia la nouă şi un sfert. Atunci ţin minte că am întrebat-o dacă şi-a schimbat serviciul.

— Şi ce v-a răspuns?

— Nimic. Ăsta era genul ei. Cînd nu-i convenea ceva, se făcea că plouă, iar seara încerca în fel şi chip să mă ocolească.

— Trebuia să traverseze salonul ca să ajungă în camera ei?

— Da. Eu stau mai toată vremea aici. O pofteam mereu să stea jos, să ia o ceaşcă de cafea, de ceai. O singură dată a binevoit să rămînă cu mine şi sînt sigură că într-un ceas, cît a stat, n-a scos mai mult de cinci fraze.

— Despre ce aţi vorbit?

— De toate. Încercam să mă lămuresc.

— În legătură cu ce?

— Cine este, de unde vine.

— Şi n-aţi reuşit să aflaţi nimic de la ea?

— Ştiu doar atît: fata cunoştea sudul Franţei. Îi povestisem de Nisa, unde pe vremuri mergeam în fiecare an cîte două săptămîni cu bărbatul meu, şi am văzut că şi ea fusese acolo. Cînd am întrebat-o de părinţi, parcă era cu mintea în altă parte. Dac-aţi fi văzut-o ce mutre făcea în asemenea momente, sînt sigură că v-ar fi scos şi pe dumneavoastră din sărite.

— Unde mînca?

— În principiu, în oraş. Eu nu permit chiriaşelor să gătească în cameră, căci e pericol de incendiu. Dacă-şi aduc spirtiere, nu se ştie ce

se poate întîmpla. Fără să mai socotim că am numai mobile vechi, de valoare, rămase din familie. Numai că, oricît se ascundea, tot am zărit odată nişte firimituri de pîine, iar altădată am prins-o arzînd hîrtii grase, de la mezeluri, precis.

— Seara se închidea în cameră şi stătea acolo singură?

— Da, de cele mai multe ori. Nu ştiu dacă ieşea de două-trei ori pe săptămînă.

— Atunci cînd ieşea în oraş, se îmbrăca de seară?

— Cum să se îmbrace de seară, cînd n-avea cu totul decît o singură rochie şi un palton? Iar luna trecută, ce-am prevăzut s-a întîmplat!

— Ce-aţi prevăzut?

— Că într-o bună zi n-o să aibă cu ce-şi plăti chiria.

— N-a plătit-o?

— Mi-a dat o sută de franci acont şi restul mi l-a promis pînă la sfîrşitul săptămînii. La sfîrşitul săptămînii, a încercat să mă evite, dar i-am tăiat drumul. Atunci mi-a zis că într-o zi-două o să facă rost de bani. Să nu vă închipuiţi că sînt zgîrcită şi că nu mă gîndesc decît la bani. Bineînţeles, am nevoie de ei ca toată lumea. Numai că, dacă s-ar fi purtat ca o fiinţă omenească, aş mai fi păsuit-o.

— I-aţi cerut să plece?

— Răsalaltăieri, cu o zi înainte să fi dispărut. I-am spus că aştept o rudă din provincie şi că am nevoie de cameră.

— Cum a reacţionat?

— A spus: „Bine".

— Dacă vreţi să ne arătaţi camera...

Bătrîna doamnă se ridică din fotoliu, la fel de plină de demnitate.

— Pe-aici, vă rog. O să vedeţi că n-ar fi găsit nicăieri o cameră ca asta...

Camera era într-adevăr spaţioasă, avea ferestre mari, luminoase, şi, aidoma salonului, era mobilată stil veacul al nouăsprezecelea. Patul era din acaju masiv, iar între ferestre trona un birou „empire", care pesemne că aparţinuse domnului Crêmieux, dar nu-şi găsise loc în altă parte. La ferestre, perdele grele de catifea. Pe pereţi, fotografii vechi de familie, cu rame negre sau aurite.

— Singurul neajuns e că baia-i comună. Dar eu aşteptam întotdeauna ca dînsa să meargă prima şi nu intram niciodată fără să bat la uşă.

— Îmi închipui că n-aţi luat nimic din cameră după dispariţia fetei?

— Bineînţeles că nu.

— Cînd aţi văzut că nu mai vine, aţi căutat cumva printre lucrurile ei?

— Nici nu prea aveai printre ce lucruri să cauţi. Am venit să controlez doar dacă nu cumva şi le-a luat cu dînsa.

— Şi?

— Nu şi le-a luat. Puteţi să vedeţi.

Pe comodă zăceau un pieptene, o perie, o trusă ieftină de manichiură şi o cutie de pudră dintre cele mai obişnuite. În plus, un tub de aspirine şi unul cu somnifere.

Maigret deschise sertarele, dar nu găsi decît ceva lenjerie, precum şi un fier de călcat electric, înfăşurat într-un combinezon de mătase artificială.

— Ce vă spuneam! exclamă doamna Crêmieux.

— Ce?

— Îi atrăsesem atenţia cît se poate de clar: nu permit spălatul şi călcatul rufelor în cameră. Poftim ce făcea ea serile, cînd se închidea cîte o oră în baie! Şi tot de-asta închidea uşa cu cheia.

Într-un alt sertar, comisarul găsi o mapă cu hîrtie de scrisori, două-trei creioane şi un stilou.

În dulap atîrna un capot de bumbac şi într-un colţ se vedea o valiză albastră din material textil. Valiza era închisă cu cheia. Cheia, însă, nicăieri. Maigret forţă închizătoarea cu vîrful briceagului, în timp ce bătrîna se apropie. Valiza era goală.

— N-a căutat-o nimeni, niciodată?

— Nu, nimeni.

— Sînteţi sigură că n-a intrat nimeni în apartament în lipsa dumneavoastră?

— Mi-aş fi dat seama: cunosc atît de bine locul fiecărui lucru, încît...

— Telefoane primea?

— O singură dată.

— Cînd?

— Acum vreo două săptămîni. Adică nu, mai demult. Cred că acum o lună. Într-o seară, pe la opt, era în cameră, cînd cineva a chemat-o la telefon.

— Un bărbat?

— Nu, o femeie.

— Dacă vreţi să vă amintiţi exact vorbele ei...

— M-a întrebat: „Domnişoara Laboine e acasă?" I-am răspuns că aşa cred. M-am dus şi am bătut la uşă: „Domnişoară Louise, la telefon". „Eu?" se miră ea. „Da, dumneata." „Numaidecît!" Atunci am avut impresia că plînsese.

— Înainte de a vorbi la telefon, sau după?

— Înainte, adică atunci cînd a ieşit din cameră.

— Era îmbrăcată?

— Nu. Era-n capot şi cu picioarele goale.

— Şi cam ce-a spus la telefon?

— Mai nimic. Doar: „Da... da... bine... Cine?... Poate...". La sfîrşit a zis: „Pe curînd".

— A plecat?

— Da, după zece minute.

— În seara aceea la ce oră s-a întors?

— Nu s-a întors toată noaptea. De-abia pe la şase dimineaţa a intrat în casă. O aşteptam, eram hotărîtă s-o dau afară. Dar mi-a spus că a trebuit să vegheze toată noaptea la căpătîiul unei rude bolnave. De altfel, nici n-avea aerul cuiva care vine de la o petrecere. Pe urmă s-a culcat şi n-a mai ieşit din cameră vreo două zile. Eu i-am adus demîncare şi i-am cumpărat aspirine; zicea că are gripă.

Îşi închipuia oare proprietăreasa că fiecare cuvînt făcea să se-nchege în mintea lui Maigret o imagine, deşi acesta părea că de-abia o ascultă? Puţin cîte puţin, comisarul reconstituia viaţa trăită de cele două femei în apartamentul întunecos şi înţesat de mobile. În privinţa uneia dintre locatare, cel puţin, era simplu: o avea în faţa ochilor. Mai greu era să-şi închipuie mişcările fetei, vocea, gesturile şi mai ales gîndurile ei.

Acum îi aflase, în sfîrşit, numele, cu condiţia, firește, ca numele să fie cel adevărat. Pe urmă, ştia unde locuise în ultimele două luni şi cum îşi petrecea serile, adică o parte din seri.

Maigret mai ştia că fusese de două ori în strada Douai, ca să închirieze sau să împrumute o rochie de seară. Prima oară plătise taxa obişnuită. A doua oară avea numai două sau trei sute de franci în buzunar, adică o sumă

îndestulătoare doar pentru un taxi sau pentru o masă pe sponci.

De ce s-o fi dus prima oară la domnişoara Irène? Din pricina telefonului? Puţin probabil. În seara aceea nu venise chiar aşa de tîrziu la magazin. De altfel, cînd se întorsese acasă, la şase dimineaţa, era îmbrăcată cu rochia şi paltonul cele de toate zilele. N-ar fi avut cum să treacă între timp pe la domnişoara Irène pentru a înapoia rochia albastră, căci aceasta se trezea tîrziu.

Din toate datele strînse la un loc, reieşea că pe la 1 ianuarie, deci cam cu două luni înainte, Louise mai avea ceva bani, dovadă că hotărîse să închirieze o cameră. Dar bani puţini, dovadă că se tocmise, solicitînd o reducere. Dimineaţa pleca la ore aproape regulate, mai întîi pe la opt şi jumătate, apoi după nouă.

Ce făcea toată ziua? Dar în serile cînd lipsea de-acasă?

De citit, nu citea. Nici o carte în cameră, nici o revistă. De cusut, iarăşi nu cosea; doar atît cît să-şi dreagă îmbrăcămintea şi rufăria, pentru că în sertar erau numai trei mosoare de aţă, un degetar, nişte foarfece, nişte mătase bej pentru ciorapi şi cîteva ace într-o trusă.

După spusele doctorului Paul, fata trebuie să fi avut aproximativ douăzeci de ani.

— Vă jur că e ultima oară cînd mai subînchiriez!

— Presupun că-şi făcea curat singură?

— Doar nu era să fac pe servitoarea ei! A încercat una o dată, dar vă rog să mă credeţi că a doua oară n-a mai deschis gura.

— Ce făcea duminicile?

— Dormea pînă tîrziu. La liturghie, de asta mi-am dat seama încă de la început, nu mergea. Am întrebat-o dacă nu e catolică. Mi-a răspuns că ba da, este. Dar zicea şi ea aşa, înţelegeţi, ca să fie... Cîteodată ieşea din casă abia pe la unu după-amiaza. Îmi închipui că se ducea la cinema. Îmi aduc aminte că odată am găsit un bilet de cinema în cameră.

— Nu ştiţi de la ce cinematograf era?

— N-am remarcat. Era un bilet roz.

— Unul singur?

Şi deodată Maigret îi aruncă o privire scrutătoare bătrînei, ca şi cum ar fi vrut s-o împiedice să mintă.

— Ce avea în poşetă?

— Cum aş putea să...

— Răspundeţi! V-aţi uitat, desigur, în poşeta ei, cînd o lăsa prin casă.

— Nu prea o lăsa aşa...

— O dată a fost suficient. Buletinul i l-aţi văzut?

— Nu.

— N-avea acte?

— Poate că avea. Dar nu în poşetă. Şi, oricum, nu în ziua aia. De fapt, prima oară m-am uitat abia acum o săptămînă. Începusem să cad la bănuieli.

— Ce fel de bănuieli?

— Dacă ar fi lucrat regulat, ar fi avut cu ce să-şi plătească chiria. Tot aşa, e prima oară cînd văd o fată de vîrsta ei să n-aibă decît o rochie. În sfîrşit, nu era chip să scoţi de la ea nimic, nici despre ce face, nici de unde vine, nici despre familie.

— Şi ce v-aţi închipuit?

— Că a fugit de-acasă. Sau poate...

— Ce?

— Nu ştiu. Nu ştiam de unde s-o iau, înţelegeţi? Sînt oameni de la care ştii imediat la ce să te aştepţi. De la ea, nu. Nu vorbea cu nici un fel de accent. Nici nu părea să vină de la ţară. Cred că avea ceva şcoală. Şi, în afară de faptul că nu răspundea la întrebări şi că mă ocolea sistematic, era destul de bine crescută. Da, cred că era destul de bine crescută.

— Ce avea în poşetă?

— Un ruj, o pudrieră, o batistă şi nişte chei.

— Ce fel de chei?

— Cheia de la apartament, pe care o primise de la mine, şi cheia de la valiză. Mai avea şi

un portmoneu cam uzat, unde ţinea banii şi o fotografie.

— A unui bărbat sau a unei femei?

— A unui bărbat. Dar nu e ce credeţi. Era o fotografie veche de cel puţin cincisprezece ani, îngălbenită, crăpată. Iar bărbatul trebuie să fi avut cam patruzeci de ani.

— Cum arăta?

— Un bărbat frumos, elegant. Ce m-a frapat a fost faptul că purta un costum de culoare foarte deschisă, probabil de pînză, cum am văzut deseori pe la Nisa. Mă gîndeam la Nisa şi pentru că în spatele bărbatului se zărea un palmier.

— N-aţi remarcat cumva o asemănare între el şi...

— Şi ea? Nu. M-am gîndit şi eu la asta. Dacă e cumva taică-său, ea nu-i semăna deloc.

— Dacă l-aţi întîlni acum, l-aţi recunoaşte?

— Cu condiţia să nu se fi schimbat prea mult între timp.

— N-aţi discutat cumva cu Louise despre el?

— Cum era să-i spun că am văzut fotografia?! Ar fi însemnat că m-am uitat în poşetă. I-am vorbit doar despre Nisa, despre locurile din sud...

— Janvier, ia, te rog, lucrurile astea.

Maigret arătă cu degetul spre sertare, capotul din dulap şi valiza albastră. Avuţia fetei încăpea toată în valiză, însă închizătoarea fiind stricată,

trebuiră să-i ceară bătrînei nişte sfoară, ca să închidă micul geamantan.

— Credeţi că o să am necazuri?

— Cu noi, nu.

— Dar cu fiscul?

Maigret ridică din umeri şi mormăi:

— Asta nu ne priveşte.

Capitolul IV

În care-i vorba de fata de pe bancă
şi de mireasa din bar

Bătrîna îi văzuse, prin deschizătura uşii (pe care avusese grijă să n-o închidă de tot), îndreptîndu-se nu spre lift sau spre scară, ci spre apartamentul din faţă. Mai tîrziu, cînd ieşiră, Maigret trase cu coada ochiului spre uşa care se tot mişca şi îi spuse lui Janvier, în timp ce coborau:

— E geloasă.

Odată, la procesul unui cetăţean pe care îl trimisese în faţa Curţii cu juri cineva care urmărea dezbaterile îi şoptise:

— Mă-ntreb la ce se gîndeşte.

Drept care, Maigret îi aruncase:

— La ce vor scrie mîine ziarele despre el.

Părerea lui era că asasinii, cel puţin pînă la condamnare, sînt mai puţin preocupaţi de crima săvîrşită – şi mai puţin încă de amintirea victimei – decît de efectul pe care au izbutit să-l producă asupra publicului. Ei se transformă în vedete

de la o zi la alta. Ziariştii îi asaltează. Fotografii, de asemenea. Cîteodată, lumea aşteaptă la coadă ceasuri de-a rîndul ca să le vadă chipul. Nu e normal, în asemenea condiţii, să capeţi un suflet de cabotin?

Pe văduva Crêmieux, bineînţeles, vizita intempestivă a poliţiei n-o încîntase peste măsură. Şi, în plus, Maigret avea un fel al lui de a pune întrebările care nu-ţi îngăduia să răspunzi aşa cum ai fi dorit. Fusese nevoită să mărturisească nişte lucruri relativ neplăcute. Dar, cel puţin, cineva se ocupase de dînsa vreme de o oră şi mai bine, mergînd pînă acolo încît să-i noteze cele mai neînsemnate vorbe într-un carneţel.

Or, numaidecît după aceea, acelaşi comisar se ducea să sune la uşa din faţă, prezentînd onoruri identice unei slujnicuţe de la ţară, care abia deschisese ochii în lume.

— Nu bem ceva?

Trecuse de ora unsprezece. Cei doi intrară într-un bar din colţul străzii, unde degustară aperitivul fără a scoate o vorbă, ca şi cum ar fi rumegat amîndoi ştirile de curînd aflate.

Se petrecea cu Louise Laboine cam ceea ce se întîmplă cu plăcile fotografice atunci cînd le cufunzi în revelator. Cu două zile în urmă, fata nici nu exista în mintea lor. Apoi se ivise ca o siluetă albastră, un profil pe asfaltul ud din

Piaţa Vintimille, un trup alb pe marmura de la Institutul Medico-Legal. Iar acum fiinţa aceasta dobîndise un nume; şi, încet-încet, imaginea ei începea să prindă contur, deşi arăta încă foarte-foarte schematic.

Stăpîna numitei Rose se simţise şi ea puţin jignită cînd Maigret îi spusese:

— Dacă sînteţi amabilă să staţi puţin cu copiii, în timp ce noi o să-i punem cîteva întrebări slujnicei!

Rose, care nici nu împlinise şaisprezece ani, mai avea încă pufuşor pe obraz.

— Tu mi-ai telefonat azi-dimineaţă, nu?

— Da, domnule.

— Ai cunoscut-o pe Louise Laboine?

— Nu ştiam că o cheamă aşa.

— Te întîlneai cu ea pe scară?

— Da, domnule.

— Îţi vorbea?

— Nu mi-a vorbit niciodată, dar îmi zîmbea mereu. M-am gîndit întotdeauna că trebuie să fie foarte tristă. Semăna cu o artistă de cinema.

— Dar în altă parte n-ai mai văzut-o?

— Ba da. De cîteva ori.

— Unde?

— În parcul de la Trinité. Eu mă duc acolo mai în fiecare după-amiază cu copiii. Şedea pe-o bancă.

— Ce făcea acolo?

— Nimic.

— Poate aştepta pe cineva.

— N-am văzut-o cu nimeni.

— Citea?

— Nu. Odată, ţin minte că a mîncat un sandviş. Dumneavoastră ce credeţi? Ştia c-o să moară?

Altceva nu mai aflaseră de la Rose. Cert era că, cel puţin de la o vreme, fata n-avea un serviciu regulat. Şi nici nu se ostenea să meargă prea departe de casă. Cobora pe strada Clichy, apoi, fără a depăşi limitele cartierului, mergea să se aşeze în faţa bisericii Trinité.

Lui Maigret îi venise în minte s-o întrebe:

— Ai văzut-o vreodată intrînd în biserică?

— Nu, domnule.

Comisarul plăti, îşi şterse colţurile gurii şi urcă în micul automobil, urmat de Janvier. La Quai des Orfèvres, în anticameră, zări de cum intră o siluetă cenuşie. Era Lognon, cu nasul mai roşu ca oricînd.

— Mă aşteptai, Lognon?

— De-o oră.

— S-ar zice că azi-noapte n-ai prea dormit.

— Nu contează.

— Hai pînă la mine-n birou.

Privindu-l pe Lognon aşteptînd în anticameră, nu l-ai fi luat drept poliţist, ci mai degrabă drept cineva care a venit să facă mărturisiri complete,

într-atît era Nasolu' de întunecat şi lugubru. De data aceasta însă, avea într-adevăr guturai, o voce dogită şi-şi scotea mereu batista din buzunar. Dar Lognon nu se tînguia, adoptînd aerul resemnat al omului care a suferit toată viaţa şi va mai suferi pînă la capătul zilelor sale.

Maigret se aşeză, îşi umplu pipa şi, fără ca interlocutorul său, care şedea pe marginea scaunului, să scoată o vorbă, aruncă:

— Presupun că ai ceva nou?

— Am venit să vă dau raportul.

— Te ascult, bătrîne.

Din păcate, cordialitatea n-avea efect asupra musafirului. Dimpotrivă, Nasolu' o socotea probabil Dumnezeu ştie ce soi de ironie.

— Aseară am repetat rondul din noaptea trecută, dar mai cu de-amănuntul. Pînă pe la trei dimineaţa însă, adică pînă la trei şi patru minute precis, n-am obţinut nici un rezultat.

În timp ce vorbea, scoase o bucată de hîrtie din buzunar.

— Aşadar, la ora trei şi patru minute am interogat în faţa barului de noapte *Le Grelot* un şofer de taxi, pe nume Léon Zirkt, în vîrstă de 53 de ani, domiciliat la Levallois-Perrot.

Amănuntele acestea erau, probabil, perfect inutile. Inspectorul ţinea însă să pună punctul pe „i", subliniind astfel că nu e decît un subaltern

care nu-şi poate îngădui să aprecieze ce este semnificativ într-o anchetă şi ce nu.

Vorbea cu glas monoton, fără a se uita în ochii comisarului. Maigret nu se putea abţine să zîmbească.

— I-am arătat fotografia, adică mai exact fotografiile, şi atunci şoferul a recunoscut-o pe fata în rochie de seară.

Se opri o clipă din expunere, ca un actor în aşteptarea efectului. Nu ştia că Maigret descoperise şi identitatea victimei, şi ultima ei locuinţă.

— În noaptea de luni spre marţi, Léon Zirkt staţiona pe la douăsprezece fără ceva în faţă la *Romeo*. *Romeo* e un bar nou de pe strada Caumartin.

Nasolu', care pregătise totul cu grijă, mai scoase o hîrtie din buzunar. O tăietură dintr-un ziar.

— În noaptea aceea, în mod excepţional, *Romeo* nu era deschis pentru clienţii obişnuiţi, deoarece sala fusese închiriată pentru o nuntă.

Şi aşa cum avocatul, la tribunal, pune documentele în faţa preşedintelui, Lognon puse tăietura din ziar în faţa lui Maigret, apoi se aşeză la loc.

— După cum veţi constata, e vorba de căsătoria unui oarecare Marco Santoni, reprezentantul pentru Franţa al unei mari firme de vermut italian, cu domnişoara Jeanine Armenieu din Paris, fără profesiune. Barul a fost plin cu

invitaţi, pentru că se pare că Marco Santoni e un tip foarte cunoscut în lumea amatorilor de distracţii.

— Astea toate le ştii de la Zirkt?

— Nu. Am fost la *Romeo*. Şoferul aştepta deci împreună cu alţi colegi, în stradă. Ploua mărunt. Pe la douăsprezece şi un sfert a ieşit din local o tînără în rochie de seară albastră, cu o capă de catifea de culoare închisă, şi a început să meargă pe trotuar. Zirkt a strigat ca de obicei: „Taxi!", dar fata a mers mai departe, clătinînd din cap.

— E sigur că ea era?

— Da. Intrarea de la *Romeo* e luminată de o firmă cu neon. Zirkt, ca om obişnuit să lucreze noaptea, a remarcat numaidecît că rochia necunoscutei era cam prăpădită. De altfel, mai am un martor, pe numitul Gaston Rouget, care e om la intrare la *Romeo*. Şi el a recunoscut fotografia.

— Presupun că şoferul nu ştie încotro s-a îndreptat fata?

Lognon îşi şterse nasul. N-avea aerul că triumfă, dimpotrivă, vădea o umilinţă fără margini, ca şi cum s-ar fi scuzat pentru puţinul pe care-l aduce.

— În momentul acela, vreau să spun cîteva minute mai tîrziu, un bărbat şi o femeie au ieşit din local, cerînd şoferului să-i ducă la Etoile. Or, cînd Zirkt traversa Piaţa Saint-Augustin, s-a

încrucişat cu fata care tocmai traversa şi ea piaţa, dar pe jos. Mergea cu paşi repezi înspre bulevardul Haussmann, ca şi cum ar fi vrut să ajungă pe Champs-Elysées.

— Asta-i tot?

— Şoferul şi-a lăsat clienţii la destinaţie, iar mai tîrziu, spre mirarea sa, a întîlnit-o din nou pe fată la colţul bulevardului Haussmann şi al foburgului Saint-Honoré. Ea continua să meargă pe jos. Zirkt era curios să vadă cît timp îi trebuise fetei să parcurgă tot drumul ăsta şi s-a uitat la ceas. Era aproape unu.

Or, după cum se ştie, Louise Laboine a fost ucisă pe la două noaptea şi găsită în Piaţa Vintimille la ora trei.

Lognon lucrase bine. Şi încă nu spusese totul. Maigret pricepu că mai are ceva, văzîndu-l că şade mai departe pe scaun şi scoate a treia bucată de hîrtie din buzunar.

— Marco Santoni locuieşte într-un apartament de pe strada Berri.

— Te-ai întîlnit şi cu?

— Nu. După banchetul de la *Romeo*, mirii au luat avionul de Florenţa. E vorba să petreacă acolo cîteva zile. Am vorbit cu valetul lui Santoni, un anume Joseph Ruchon.

Lognon n-avea maşină la dispoziţie. De asemenea, mai mult ca sigur că nu luase taxiul,

ştiind că decontul îi va fi puricat pînă la ultima centimă. De unde concluzia că, în cursul nopţii, făcuse toate drumurile pe jos. Iar dimineaţa – cu metroul sau autobuzul.

— L-am interogat şi pe barmanul de la *Fouquet's*, de pe Champs-Elysées. Am mai vorbit şi cu alţi doi barmani. Pe barmanul de la *Maxim's* n-am apucat să-l văd: locuieşte undeva la periferie şi nu venise încă la lucru.

Buzunarul Nasolului părea fără de fund. Pescuia de-acolo, rînd pe rînd, bucăţi de hîrtie, corespunzînd fiecare unei faze din anchetă.

— Santoni are patruzeci şi cinci de ani. E un bărbat frumos, cam plinuţ, foarte pus la punct, frecventează cabaretele, barurile şi restaurantele cele mai bune. A avut la viaţa lui o mulţime de amante, pe care le recruta mai cu seamă dintre manechine şi dansatoare. Pe Jeanine Armenieu a întîlnit-o, din cîte mi s-a spus, acum patru-cinci luni de zile.

— Era manechin?

— Nu. Fata nu frecventa aceleaşi cercuri. De altfel, Santoni n-a spus niciodată unde a descoperit-o.

— Vîrsta?

— Douăzeci şi doi de ani. La scurt timp după ce l-a cunoscut pe Santoni, s-a instalat la *Hotel Washington* de pe strada Washington. Santoni o

vizita des, o scotea în oraş şi, uneori, Jeanine rămînea peste noapte la el.

— E prima căsătorie?

— Da.

— Valetul a văzut fotografia moartei?

— I-am arătat-o. Afirmă că n-o cunoaşte. Am arătat fotografia şi celor trei barmani, dar nici unul n-a recunoscut-o.

— În noaptea de luni spre marţi, valetul era în apartament?

— Tocmai termina de făcut valizele... pentru voiajul de nuntă. N-a sunat nimeni la uşă. Soţii Santoni s-au întors la cinci dimineaţa, foarte bine dispuşi, s-au schimbat şi s-au repezit la Orly.

Tăcu din nou. De fiecare dată, Lognon dădea astfel de înţeles că a terminat; dar, după genul de tăcere şi atitudinea prea smerită a Nasolului, Maigret ghicea că acesta mai are nişte informaţii.

— N-ai idee dacă fata a stat mult la *Romeo*?

— V-am spus că am vorbit cu omul de la intrare.

— La intrare se cereau invitaţiile?

— Nu. Unii îşi arătau cartonul, alţii nu. Tipul îşi aminteşte că a văzut-o pe fată intrînd puţin înainte de miezul nopţii, adică atunci cînd începuse dansul. Tocmai pentru că n-avea aerul unei cliente obişnuite, chelnerul, crezînd că e vorba de o prietenă a miresei, a lăsat-o să intre.

— Prin urmare, a stat în local cam un sfert de ceas?

— Da. L-am interogat pe barman.

— Era la *Romeo* azi-dimineaţă?

Lognon răspunse simplu:

— Nu. M-am dus la el acasă, lîngă Porte des Ternes. Dormea.

Punînd drumurile toate cap la cap, se făcea un număr impresionant de kilometri. Fără să vrea, Maigret şi-l închipuia pe Lognon mergînd pe jos, în noapte, apoi la crăpatul zorilor, ca o furnică ducînd în spinare o povară mult prea grea pentru puterile sale, dar pe care nimeni şi nimic n-o poate întoarce din drum.

Fără îndoială că alt inspector care să înfăptuiască o treabă ca asta, fără a scăpa nici un amănunt, fără să lase nimic la voia întîmplării, nu exista pe lume; şi totuşi, sărmanul Lognon, care de douăzeci de ani nu avea altă ambiţie decît să ajungă într-o zi pe Quai des Orfèvres, nu va izbuti niciodată.

În parte din cauza felului său imposibil de a fi, iar pe de altă parte din pricină că n-avea cultura de bază indispensabilă funcţiei rîvnite şi cădea cu regularitate la examene.

— Ce zice barmanul?

Încă un petic de hîrtie, încă un nume, încă o adresă şi cîteva însemnări. De fapt, Lognon nici

n-avea nevoie să citească fițuicile, știa totul pe de rost.

— Barmanul a văzut-o stînd lîngă ușă. L-a văzut și pe chelnerul-șef apropiindu-se de ea și rostind cîteva cuvinte cu voce scăzută. Ea a făcut semn că nu. Chelnerul o întrebase, pesemne, la ce masă e așteptată. Pe urmă s-a strecurat prin mulțime. Era o groază de lume în picioare. Se dansa nu numai pe ring, ci și între mese.

— A vorbit cu mireasa?

— După un timp doar, pentru că și mireasa dansa. Fata a apucat să ajungă pînă la urmă în dreptul ei, după care a urmat o discuție destul de lungă. Santoni le-a întrerupt de două ori din conversație. Își cam pierduse, se pare, răbdarea.

— Mireasa i-a dat ceva fetei?

— Am întrebat și eu asta. Dar barmanul n-a observat nimic.

— Reieșea că se ceartă?

— Se pare că doamna Santoni s-a arătat cam rezervată, chiar rece, și a făcut „nu" din cap de cîteva ori. După aceea, barmanul a pierdut-o pe fată din vedere.

— Îmi închipui că nu l-ai interogat și pe chelnerul-șef?

Dialogul dintre Maigret și Nasolu' se preschimbase într-un fel de joc:

— Stă pe strada Caulaincourt, la capăt. Dormea şi el.

Vasăzică Lognon ajunsese şi acolo!

— Chelnerul-şef mi-a confirmat cele spuse de barman. Într-adevăr, s-a apropiat de fată şi a întrebat-o pe cine caută, iar ea i-a răspuns că e o prietenă de-a miresei şi că vrea doar să-i spună ceva.

În sfîrşit, Lognon se ridica de pe scaun, ceea ce, în limbajul său, însemna că şi-a golit sacul.

— Bătrîne, ai făcut o treabă extraordinară.

— Mi-am făcut numai datoria.

— Acum du-te la culcare. Şi îngrijeşte-te.

— E doar un guturai.

— Care se va transforma în bronşită dacă nu eşti atent.

— Eu fac în fiecare an cîte o bronşită, dar n-am stat niciodată la pat pentru atîta lucru.

Ăsta era necazul cu Lognon. Omul strînsese, cu sudoarea frunţii, la propriu, nu la figurat, o cantitate de informaţii, probabil preţioase. Dacă informaţiile i-ar fi fost aduse de vreun inspector aflat sub comanda lui, Maigret ar fi aruncat numaidecît alţi cîţiva în foc pentru a stoarce maximum din ele. Pentru că un singur om nu poate s-o scoată la capăt cu toate.

Or, dacă Maigret ar fi procedat aşa, Nasolu' ar fi fost convins că i se ia pîinea de la gură. Era

frînt de oboseală, cu nasul înfundat, răcit cobză. În ultimele trei nopți, dacă dormise cu totul șapte-opt ore. Dar erau obligați să-l lase să continue. Și el se considera tot martir: treburile cele mai ingrate erau lăsate pe spinarea lui, iar cînd va fi vorba, la sfîrșit, de răsplată, se va băga altul pe fir...

— Și-acum, ce-ai de gînd?

— În afară de cazul cînd doriți să puneți pe altcineva să...

— Nu! Ce spuneam era pentru dumneata, mă gîndesc că ar trebui să te odihnești nițel.

— O să mă odihnesc destul cînd au să mă scoată la pensie. Mă gîndeam să trec pe la primăria arondismentului VIII, n-am avut timp să mă reped pînă acuma, știți, acolo unde a avut loc căsătoria. Nici pe la *Hotel Washington*, unde a locuit doamna Santoni pînă la căsătorie, n-am avut vreme să trec. Presupun că voi putea descoperi unde-a locuit înainte și, prin ea, poate voi afla adresa moartei.

— În ultimele două luni a locuit pe strada Clichy, la o oarecare doamnă Crêmieux, o văduvă care îi subînchiria o cameră.

Buzele lui Lognon se pungiră.

— Nu știm cu ce s-a ocupat înainte, pe unde-a fost, dar la văduva Crêmieux s-a prezentat ca Louise Laboine. Gazda nu i-a văzut buletinul.

— Pot să-mi continuu ancheta?

La ce bun să protestezi?

— Bineînțeles, bătrîne, dacă vrei. Dar cruță-te!

— Vă mulțumesc.

Maigret rămase singur în birou un timp, privind, fără să vadă nimic, la scaunul pe care șezuse mai înainte Nasolu'.

Treptat-treptat, în mintea lui apăreau – tot ca pe o placă fotografică – noi trăsături ale lui Louise Laboine, dar înfățișarea în ansamblu a fetei rămînea neclară.

Oare în ultimele două luni, cînd nu prea avea de lucru, pornise în căutarea lui Jeanine Armenieu?

Și poate că – de ce nu? – citise din întîmplare în ziar despre căsătoria acesteia cu Marco Santoni și despre marea recepție organizată la *Romeo*.

În cazul acesta, înseamnă că a citit ziarul după-amiaza tîrziu, pentru că la domnișoara Irène a fost pe la nouă și ceva, pentru rochie. Iar din magazin a ieșit abia pe la zece.

Ce-o fi făcut în stradă de la zece la douăsprezece noaptea? Ca să ajungi din strada Douai în Caumartin pe jos îți trebuie cel mult douăzeci de minute. Atît. Și-n rest? Să fi bătut străzile fără noimă, neștiind ce hotărîre să ia?

Raportul doctorului Paul era încă pe birou. Frunzărindu-l, Maigret observă iarăși că stomacul moartei conținea o anumită cantitate de alcool.

Or, după spusele chelnerului-şef, fata n-apucase să bea în răstimpul, destul de scurt de altfel, cît trecuse pe la *Romeo*.

Deci: sau a băut înainte, ca să-şi facă curaj, sau a băut după, adică între momentul cînd plecase de la nuntă şi clipa cînd au găsit-o moartă în Piaţa Vintimille.

Maigret deschise uşa de la biroul inspectorilor şi-l strigă pe Janvier.

— Am o treabă pentru tine. Te duci pe strada Douai. De acolo o apuci pe jos pînă-n strada Caumartin, intri în toate barurile şi cafenelele din drum, arăţi fotografia...

— Aia-n rochie de seară?

— Da. Şi încearcă să afli dacă luni seara, între zece şi douăsprezece, fata a trecut cumva pe-acolo.

Maigret îl strigă în clipa cînd Janvier tocmai închidea uşa.

— Dacă-l întîlneşti pe Lognon, să nu-i spui cu ce treabă eşti.

— S-a-nţeles, şefu'!

Valiza albastră zăcea într-un colţ al biroului şi părea că nu mai avea nimic de dezvăluit. Era o valiză ieftină, dintr-acelea care se vînd prin bazaruri şi pe lîngă gări. O valiză uzată.

Maigret ieşi din birou, se îndreptă spre capătul culoarului şi intră în biroul lui Priollet de la Brigada Mondenă. Acesta tocmai iscălea nişte scrisori şi Maigret îşi termină pipa uitîndu-se la el.

— Ai nevoie de mine?

— O informaţie doar. Ştii ceva despre un anume Santoni?

— Marco?

— Da.

— S-a însurat zilele trecute.

— Ce ştii despre el?

— Cîştigă o groază de parale şi le cheltuieşte la fel de uşor precum le cîştigă. E un bărbat frumos, amator de femei, de mese rafinate şi de automobile de lux.

— Ceva contra lui?

— Nimic. Băiat de familie bună din Milano. Taică-său e un mare grangur al vermutului, iar Marco, reprezentantul mărcii pentru toată Franţa. Băiatul frecventează barurile de pe Champs-Elysées, restaurantele de lux şi fetele frumoase. Acum cîteva luni însă s-a lăsat, în sfîrşit, agăţat.

— De Jeanine Armenieu.

— Nu ştiam că o cheamă aşa. Adevărul este că n-avem nici un motiv să ne ocupăm de el sau de aventurile sale. Iar dacă am aflat de însurătoare e numai pentru că tipul şi-a aranjat o nuntă formidabilă, închiriind un bar anume pentru acest prilej.

— Aş avea nevoie de nişte informaţii cu privire la nevastă-sa. Jeanine a locuit în ultima vreme

la *Hotel Washington*. Vreau să ştiu de unde vine, ce făcea înainte să-l cunoască pe Marco şi care-i sînt prietenii. Şi prietenele. Mai ales prietenele.

Priollet scrise cîteva cuvinte cu creionul pe un blocnotes.

— Asta-i tot? Crezi că are vreo legătură cu moarta din Piaţa Vintimille?

Maigret dădu din cap în semn că da.

— Presupun că n-ai nici un dosar pe numele Louise Laboine?

Priollet se răsuci spre o uşă deschisă.

— Dauphin! Ai auzit numele?

— Da, şefule.

— Dacă vrei să verifici...

Cîteva minute mai tîrziu, inspectorul Dauphin striga din camera de alături:

— N-avem nimic despre ea.

— Îmi pare rău, bătrîne. În schimb, o să mă ocup de doamna Santoni. Apropo, deocamdată va fi cam greu s-o interogăm, pentru că, după cum spun ziarele, tinerii însurăţei sînt în Italia.

— Dar nici nu vreau să fie interogată acum.

Ceasul de pe cămin, acelaşi ceas negru ca în biroul lui Maigret şi în toate birourile comisarilor, arăta aproape douăsprezece.

— Bem ceva?

— Nu acum, răspunse Priollet. Aştept pe cineva.

Dacă l-ai fi privit pe Maigret în clipele acelea, ai fi fost înclinat să crezi că nu ştie încotro să-şi

poarte trupul imens. Traversă încetişor coridorul, aruncă o privire mohorîtă în sala de aşteptare cu ferestre mari, unde se frămîntau vreo doi-trei muşterii, apoi, după cîteva minute, urcă pe-o scară îngustă şi, ajuns în podul Palatului de Justiţie, deschise uşa laboratorului. Moers stătea aplecat deasupra unui microscop.

— Te-ai uitat la hainele pe care ţi le-am trimis?

Aici, în laborator, nimeni nu se agita niciodată. Bărbaţi îmbrăcaţi în halate cenuşii se îndeletniceau cu treburi migăloase, mînuiau aparate complicate într-o atmosferă de linişte profundă. Iar Moers era însăşi imaginea armoniei interioare.

— Rochia neagră, spuse el, n-a fost niciodată la spălătorie, dar a fost curăţată de multe ori cu un solvent. În plus, era periată regulat. Cu toate acestea, am găsit cîteva fire de praf incrustate în ţesătură. Le-am analizat. Am cercetat, de asemenea, şi cîteva pete care au rezistat la solvent. Aşa am dat peste nişte urme de vopsea verde.

— Asta-i tot?

— Cam tot. Am mai găsit şi cîteva fire de nisip.

— Nisip de rîu?

— De mare. Nisip din soiul pe care-l găsim pe coasta normandă.

— Nu-i acelaşi ca la Mediterana?

— Nu. Şi nici cu nisipul de lîngă ocean.

Maigret se mai învîrti puţin prin laborator şi îşi goli pipa, lovind-o de tocul pantofului. Cînd coborî, era trecut de amiază. Inspectorii plecau la masă.

— Vă caută Lucas! îi spuse Jussieu, unul dintre inspectorii care lucrau în serviciul lui.

Lucas era cu pălăria pe cap.

— Tocmai voiam să plec. V-am lăsat un bilet pe birou. Féret vă roagă să-l sunaţi numaidecît. Se pare că e-n legătură cu fata din Vintimille.

Maigret se întoarse în birou şi ridică receptorul.

— Dă-mi brigada mobilă din Nisa.

Niciodată nu li se întîmplase aici, la Quai, să primească atît de puţine telefoane după publicarea unei fotografii în ziare. De fapt, pînă în momentul acela nu primiseră decît unul, de la Rose, slujnicuţa din strada Clichy. Şi totuşi, era limpede că existau zeci şi sute de oameni care au zărit-o măcar o dată la chip pe Louise. Fata circulase doar luni şi luni de zile prin Paris!

— Alo, Féret?

— Dumneavoastră sînteţi, şefu'?

Inspectorul Féret lucrase cu Maigret înainte de a se fi transferat la Nisa, unde ceruse să fie mutat din cauza sănătăţii soţiei.

— Am primit un telefon azi-dimineaţă, în legătură cu persoana de care vă ocupaţi. Apropo, aţi aflat cum o cheamă?

— Se pare că Louise Laboine.

— Exact. Vreţi şi detalii? Să ştiţi că n-am mare lucru. Aşteptam instrucţiunile dumneavoastră şi n-am vrut să pornesc o anchetă mai amănunţită. Pe scurt, azi-dimineaţă pe la opt şi jumătate primesc un telefon de la o oarecare Alice Feynerou, vînzătoare de peşte... Alo!...

— Ascult.

Maigret îşi notă, pentru orice eventualitate, numele pe una din hîrtiuţele lui Lognon.

— Ea pretinde că a recunoscut chipul din fotografia publicată în *L'Eclaireur*. Dar spune că a cunoscut-o pe fată acum patru sau cinci ani. Louise, care pe vremea aceea era o puştoaică, locuia cu maică-sa la doi paşi de precupeaţă.

— Ceva detalii?

— Se pare că mama nu prea-şi plătea datoriile. Ăsta-i singurul lucru pe care vînzătoarea şi-l aminteşte la perfecţie: „Nişte oameni cărora n-ar trebui să li se dea niciodată pe datorie..."

— Altceva?

— Mama şi fiica trăiau într-un apartament destul de confortabil, pe lîngă Avenue Clemenceau. Se pare că mama a fost, la vremea ei, o femeie frumoasă. Dar era mai bătrînă decît e îndeobşte mama unei fete de cincisprezece sau şaisprezece ani. Pe vremea aia trecuse de mult de cincizeci de ani.

— Din ce trăiau?

— Mister. Mama stătea toată ziua la oglindă, ieşea mai întotdeauna după prînz şi se întorcea acasă noaptea tîrziu.

— Asta-i tot? Nici un bărbat în toată combinaţia asta?

— Nimic. Dac-ar fi fost ceva mai cu scandal, precupeaţa mi-ar fi spus totul cu multă plăcere.

— Cînd s-au mutat din cartier, au plecat împreună?

— Se pare că da. Într-o bună zi au dispărut fără veste, lăsînd, pare-se, şi ceva datorii în urma lor.

— Te-ai uitat cumva să vezi dacă numele de Laboine nu figurează prin dosarele tale?

— Ăsta-i primul lucru pe care l-am făcut. Dar n-am găsit nici un Laboine. M-am interesat şi pe la colegi. E unul mai în vîrstă care pare să-şi amintească ceva, dar nu e sigur.

— Ai putea să te ocupi de treaba asta?

— Mă voi strădui. Ce anume vă interesează?

— Totul. Cînd anume a plecat fata din Nisa. Ce s-a întîmplat cu mama. Din ce trăiau. Oamenii cu care se vedeau. Apropo, dacă pe vremea aceea fata avea cincisprezece-şaisprezece ani, probabil că încă mai mergea la şcoală. Vrei să verifici la şcolile din oraş?

— Am înţeles. Vă sun eu cum aflu ceva nou.

— Vezi şi la cazinou, în legătură cu maică-sa.

— Tocmai la asta mă gîndeam şi eu.

Aşadar, încă o trăsătură a portretului. Acum, telefonul creionase o puştoaică, o fetiţă care se ducea să cumpere peşte de la o precupeaţă ce o întîmpina tot timpul cu răceală, din pricină că maică-sa era rea de plată.

Maigret îşi puse pardesiul şi pălăria şi coborî. Pe scară întîlni un bărbat între doi jandarmi, dar nu binevoi să-i acorde nici o privire. Înainte de a traversa curtea, intră la biroul „Camere mobilate". Scrisese pe un petic de hîrtie numele lui Louise şi al lui Jeanine Armenieu.

— Vreţi să căutaţi numele astea la fişier? Cred că în fişele de anul trecut.

Era mai bine ca bietul Lognon să nu ştie că Maigret îndeplinea în felul acesta o parte din treburile lui.

Între timp, aversa de ploaie se potolise. Soarele răzbise printre nori şi apa începuse a se zvînta pe trotuare. Maigret vru să ia un taxi, dar se răzgîndi şi se îndreptă încet spre braseria *Dauphine*, unde rămase în picioare în faţa barului. Nu prea ştia ce-ar avea chef să bea. Lîngă el, doi inspectori dintr-alt serviciu discutau de ieşirea la pensie.

— Ce beţi, domnule Maigret?

S-ar fi zis că-i supărat, dar cei care-l cunoşteau ştiau că nu-i aşa. Numai că era departe,

foarte departe şi pretutindeni în aceeaşi clipă, în apartamentul văduvei de pe strada Clichy, la vînzătoarea de rochii de pe strada Douai, pe o bancă în piaţa de la Trinité şi, de vreo cîteva minute, la Nisa, însoţind o puştoaică în piaţă, după peşte.

Imaginile astea toate se învălmăşeau, tulburi încă, dar pînă la sfîrşit trebuia să iasă ceva din ele. Era una, mai ales, de care nu se putea elibera nicicum: un trup gol, un bec orbitor, iar alături doctorul Paul în halat alb, punîndu-şi mănuşile de cauciuc.

— Dă-mi un pernod! spuse el automat.

Nu spusese doctorul Paul că, înainte de a fi lovită în cap, fata a căzut în genunchi?

Louise trecuse mai întîi pe la *Romeo*, pe strada Caumartin. Un şofer de taxi băgase de seamă rochia ei sărăcăcioasă. Barmanul o văzuse strecurîndu-se printre dansatori, vorbind cu chelnerul-şef, discutînd cu mireasa.

Apoi, pe jos, prin ploaie. Fusese văzută pe cînd traversa piaţa Saint-Augustin, apoi pe bulevardul Haussmann, la marginea foburgului Saint-Honoré.

La ce s-o fi gîndit în timpul ăsta? Încotro mergea? Ce aştepta? Ce spera?

Bani nu mai avea aproape deloc, pentru o masă doar. Bătrîna doamnă Crêmieux o dăduse

afară. Prea departe n-a putut să ajungă. Şi undeva a fost stîlcită în pumni, apoi a căzut în genunchi. Iar cineva a izbit-o în creştet cu un obiect tare şi greu.

Faptul trebuie că s-a petrecut pe la două, conform autopsiei. Dar ce făcuse de la miezul nopţii şi pînă la două? Pentru că după aceea intrase în joc asasinul care lăsase cadavrul chiar în mijlocul Pieţei Vintimille.

— Ciudată fată! mormăi el.

— Aţi spus ceva?

— Nu, nimic. Cît e ceasul?

Se întoarse acasă ca să mănînce.

— Apropo de întrebarea de aseară... spuse doamna Maigret, în timp ce mîncau. M-am gîndit toată dimineaţa. Ştii, mai există o împrejurare cînd o fată vrea să se îmbrace în rochie de seară...

Dar Maigret, lipsit de delicateţea de care dăduse dovadă faţă de Lognon, murmură absent şi fără cruţare:

— Ştiu. Era pentru o nuntă.

La care doamna Maigret tăcu chitic.

Capitolul V

Despre o doamnă care îşi cîştigă traiul jucînd la ruletă, despre o fată bătrînă care vrea să spună totul şi despre o fetişcană care se ascunde sub pat

De două, poate chiar de trei ori în după-amiaza aceea, Maigret ridică ochii de pe hîrtii, se uită la cer şi, cum acesta era de un albastru desăvîrşit, cum norii erau zimţuiţi cu aur, iar soarele se revărsa peste acoperişuri, se întrerupse din lectură oftînd şi deschise fereastra.

Dar ori de cîte ori se întorcea la loc, abia apuca să savureze mireasma de primăvară şi efectul fericit al acesteia asupra pipei, că hîrtiile de pe birou porneau a foşni, ridicîndu-se în aer şi împrăştiindu-se în cele din urmă prin toate colţurile camerei.

Acum, pe boltă, norii îşi pierduseră culoarea alb-aurie, împrumutînd nuanţe de un cenuşiu-albăstrui, şi ploaia cădea de-a curmezişul, clipocind pe pervazul ferestrei. În timpul acesta,

pe podul Saint-Michel, oamenii începură dintr-o dată să păşească mai repede, ca într-un film mut, iar femeile îşi ţineau rochiile cu mîna să nu le umfle vîntul.

Ploaie. A doua rafală însă nu mai arunca apă, ci fărîme de grindină care săreau ca nişte mingi de ping-pong. Închizînd fereastra, comisarul găsi bucăţele de gheaţă pînă şi în mijlocul camerei.

Ce-o fi fost cu Lognon? Tot pe străzi? Şi tot cu privirea încruntată şi urechile ciulite, asemenea unui cîine de vînătoare adulmecînd cine ştie ce urme prin mulţime? Posibil. Probabil chiar. Pînă acum nu dăduse nici un telefon. Nasolu' nu-şi lua niciodată umbrela cu el. Şi nici nu era omul care să se adăpostească în vreun gang, împreună cu ceilalţi trecători, aşteptînd cuminte sfîrşitul aversei. Dimpotrivă: inspectorul încerca pesemne o voluptate amară lăsîndu-se udat pînă la piele, singur în mijlocul torentului, ca o victimă a nedreptăţii şi a propriei sale conştiinţe.

Janvier năvălise în birou pe la trei. Era – cum rar i se întîmpla – puţin făcut, cu ochii mai aprinşi ca de obicei, cu vocea mai veselă.

— S-a făcut, şefule!

— Ce s-a făcut?

După tonul lui Janvier, ai fi crezut că fata trăieşte.

— Aţi avut dreptate.

— Adică?

— Am umblat prin toate barurile şi cafenelele.

— Se vede.

— Louise a intrat într-un bar pe strada Caumartin, colţ cu Saint-Lazare. Chelnerul care a servit-o e unu' Eugène. E un tip chel, locuieşte la Bécon-les-Bruyères şi are o fată cam de aceeaşi vîrstă cu moarta.

Janvier strivi ţigara în scrumieră şi îşi aprinse alta numaidecît.

— Louise a ajuns acolo pe la zece şi jumătate şi s-a aşezat într-un colţ, lîngă casă. Tremura toată de frig. La început a comandat un grog. Apoi i-a cerut lui Eugène o fisă de telefon şi a intrat în cabină. Dar a ieşit aproape numaidecît. Din clipa aceea şi pînă la miezul nopţii, a încercat de cel puţin zece ori să vorbească cu cineva la telefon.

— Cîte groguri a băut?

— Trei. Şi din cinci în cinci minute se ridica de la masă, intra în cabină şi forma un număr de telefon.

— Pînă la urmă a vorbit?

— Eugène zice că nu ştie să fi vorbit. De fiecare dată, se aştepta s-o vadă izbucnind în lacrimi. Dar n-a plîns. La un moment dat, a încercat să intre în vorbă cu ea, numai că fata l-a privit fără să scoată o vorbă. După cum vedeţi, lucrurile se

potrivesc. Fata a ieşit din magazinul de pe Douai pe la zece şi ceva. A avut vreme să coboare pe jos pînă în Caumartin. Pe urmă a stat un timp în cafenea, încercînd să prindă pe cineva la telefon, după care s-a îndreptat spre *Romeo*. Pentru o fată, trei groguri nu e puţin. Presupun că era ameţită.

— Şi făr-un ban la ea, remarcă Maigret.

— Aşa e, la asta nu mă gîndisem. Şi acum, ce fac?

— N-ai nimic de făcut?

— Treburile obişnuite.

Acum, Janvier se apleca şi el deasupra biroului, regretînd într-un fel că ancheta lui nu durase mai multă vreme.

Maigret frunzărea felurite dosare, lua note, vorbea din cînd în cînd la telefon cu celelalte servicii. Pe la cinci, Priollet îşi făcu apariţia, întrebîndu-l înainte de a se aşeza:

— Deranjez?

— Nu, deloc. Termin cu nişte dosare mai vechi.

— Îl ştii pe Lucien? Lucien, unul din inspectorii mei, care locuieşte lîngă tine?...

Da, Maigret îşi amintea de el, însă destul de vag. Lucien era un tip scund, gras şi foarte oacheş. Nevastă-sa avea o prăvălie de plante medicinale pe Chemin-Vert. Vara, mai cu seamă, îl vedea adesea aşteptînd în pragul magazinului, ori de

cîte ori se ducea cu nevastă-sa să ia masa la doctorul Pardon.

— Acum un sfert de oră, îl întreb şi pe Lucien, pentru orice eventualitate, cum i-am întrebat pe toţi băieţii din serviciul meu...

— În legătură cu Jeanine Armenieu?

— Da. S-a uitat la mine şi a încruntat din sprîncene. „Ciudat", zice. „Nevastă-mea tocmai mi-a vorbit de ea la masă, azi. Dar n-am fost atent. Staţi o clipă, să văd dacă-mi amintesc exact cum a zis. A, da: «Ţi-aduci aminte de roşcata aia nostimă cu sîni grozavi care stătea în casa de alături? Ei bine, află că s-a măritat cu un bogătaş. Au închiriat un bar întreg pentru nuntă». Nevastă-mea mi-a spus şi cum o cheamă. Da, numele era Armenieu. Şi-a mai zis... ce-a mai zis? Da: «Am impresia că n-o să mai cumpere ventuze de la mine»".

Aşadar, Maigret ar fi putut s-o întîlnească şi el pe Jeanine, iar doamna Maigret să tîrguiască în aceleaşi prăvălii ca şi ea, pentru că îşi făcea mai toate cumpărăturile pe Chemin-Vert.

— Lucien m-a întrebat dacă e cazul să se ocupe de treaba asta. I-am spus că, probabil, vei dori să păstrezi cazul în continuare.

— În legătură cu Santoni n-aţi găsit nimic?

— Nimic interesant. Doar că prietenii lui au fost foarte miraţi aflînd că se însoară. Pentru că,

pînă acuma, aventurile tipului n-au durat niciodată prea multă vreme.

Ploaia contenise. Soarele strălucea. Începuse să se zvînte. Maigret şi-ar fi dorit să iasă şi chiar voia să-şi ia pălăria şi pardesiul, cînd auzi telefonul.

— Alo! Comisarul Maigret la telefon.

Era Nisa. Féret. Ceva interesant, probabil, deoarece inspectorul era la fel de înfierbîntat ca şi Janvier cu cîteva minute mai înainte.

— Am găsit-o pe maică-sa, şefule! Dar ca să-i vorbesc a trebuit să alerg pînă la Monte Carlo.

Aşa se întîmplă întotdeauna. Baţi pasul pe loc ceasuri întregi, zile de-a rîndul, cîteodată săptămîni în şir, şi deodată informaţiile pornesc să curgă toate în aceeaşi clipă.

— Era la cazinou?

— Mai e şi-acum. Mi-a explicat că nu poate să plece de la ruletă pînă nu-şi recuperează miza şi nu cîştigă ceva.

— Se duce în fiecare zi la cazinou?

— În fiecare zi. Ca şi cum s-ar duce la birou. Şi joacă pînă cînd cîştigă banii de coşniţă. După ce-şi face suma, pleacă, fără să mai insiste.

Maigret cunoştea sistemul.

— Cum e vremea pe-acolo?

— Superbă. Şi o mulţime de străini pentru carnaval. Mîine e bătaia cu flori, iar acum se montează tribunele.

— Tot Laboine o cheamă?

— Pe buletin scrie Germaine Laboine, dar îi place să i se spună Liliane. Crupierii o ştiu sub numele de Lili. Are cam şaizeci de ani, e fardată cumplit şi împodobită cu bijuterii false. Ştiţi genul? De-abia am izbutit s-o smulg de la ruletă, unde se instalase ca o clientă de-a casei. Ca s-o scot de acolo a trebuit să-i spun în faţă: „Fata dumitale a murit!"

Maigret întrebă:

— Vasăzică nu aflase din ziare?

— Nu citeşte ziarele niciodată. Oamenii de genul ei nu ştiu decît una şi bună: ruleta. În fiecare dimineaţă îşi cumpără gazeta lor, o fiţuică unde apar numerele ieşite în ajun şi în timpul nopţii. Sînt cîţiva care iau acelaşi autobuz zi de zi şi se năpustesc la mesele de joc ca vînzătoarele la tejghele cînd se deschid marile magazine.

— Şi ce-a zis?

— E greu de spus. Ieşise roşul a cincea oară şi ea mizase pe negru. Mai întîi a împins cîteva jetoane pe masă. A morfolit ceva din buze, dar n-am înţeles ce spunea. Abia după ce a ieşit, în sfîrşit, negrul şi cînd şi-a încasat cîştigul, a acceptat să se ridice de pe scaun. „Cum s-a întîmplat?" mă întreabă. „N-aţi vrea să mergem puţin pînă afară?" „Acum nu pot. Trebuie să supraveghez masa. De altfel, putem vorbi şi aici. Unde-a

murit?" „La Paris." „La spital?" „Au găsit-o moartă, în stradă." „Un accident?" „O crimă." Bătrîna a părut surprinsă, dar continua să tragă cu urechea la vocea crupierului şi la numerele cîştigătoare. La un moment dat, m-a întrerupt: „Permiteţi?" Şi s-a repezit să pună nişte jetoane într-un pătrăţel de pe masa de joc. M-am întrebat dacă nu cumva se droghează. Dar n-aş crede. A ajuns să acţioneze ca un automat. Înţelegeţi?

Maigret răspunse că da. Mai întîlnise asemenea cazuri.

— A durat mult pînă să scot ceva de la ea. Tot timpul repeta doar atît: „De ce nu aşteptaţi pînă deseară, cînd mă întorc la Nisa? Vă spun tot ce doriţi. N-am nimic de ascuns". Auziţi, şefu'? Să ştiţi că are dreptate în felul ei cînd zice că nu poate pleca de la cazinou. Oamenii ăştia se duc acolo ca la serviciu şi îşi cîştigă pîinea! Se înfiinţează la ruletă cu un mic capital, atîta cît le trebuie ca să-şi dubleze miza de cîteva ori. Şi cîtă vreme sînt în stare s-o dubleze şi le iese culoarea, nu riscă nimic. Numai că trebuie să se mulţumească cu un cîştig mic, pentru casă şi masă, şi să ia autobuzul în fiecare zi. Conducerea cazinoului îi cunoaşte. Sînt şi cîţiva bărbaţi printre abonaţii ăştia, dar majoritatea-s femei în vîrstă. Cînd e aglomeraţie la cazinou şi mesele-s ocupate, direcţia le dă o sumuliţă, pe care ar fi

cîştigat-o oricum după cîteva ceasuri de joc, numai ca să scape de ele.

— Trăieşte singură?

— Da. O să trec pe la ea cînd se întoarce de la cazinou. Stă într-o cameră mobilată pe strada Greuze, lîngă bulevardul Victor Hugo. Rochiile şi pălăriile de pe ea au cel puţin zece ani. Am întrebat-o dacă a fost măritată. Mi-a răspuns: „Depinde ce înţelegeţi prin măritată". După aceea, mi-a spus că a fost artistă şi că vreo cîţiva ani de zile a făcut turnee în Răsărit şi în Asia Mică, sub numele de Lily France. Presupun că vă daţi seama despre ce e vorba... Pe vremuri, la Paris, existau agenţii specializate în recrutarea artistelor de genul ăsta. Fetele învăţau cîţiva paşi de dans sau cîteva cîntece, după care erau expediate în Turcia, în Egipt, la Beirut, unde făceau pe animatoarele în baruri.

— Fata s-a născut... acolo?

— Nu. În Franţa. Maică-sa avea pe atunci aproape patruzeci de ani.

— S-a născut la Nisa?

— Din cîte-am înţeles, da. Adevărul e că nu-i deloc uşor să interoghezi o persoană care stă cu ochii ţintă toată vremea pe-o bilă de ruletă şi care tresare la fiecare oprire a bilei. La sfîrşit, bătrîna a fost categorică: „N-am făcut nimic rău, nu? Atunci, lăsaţi-mă în pace. Din moment ce

v-am făgăduit că deseară o să răspund la toate întrebările dumneavoastră...“

— Asta-i tot ce-ai aflat?

— Nu. Mai e ceva. Fata a plecat acum patru ani, lăsînd o scrisoare în care spunea că nu se mai întoarce niciodată.

— Cîţi ani avea atunci? Cam şaisprezece, nu?

— Şaisprezece-n cap. A plecat de ziua ei chiar şi, din clipa aceea, n-a mai dat nici un semn de viaţă.

— Maică-sa n-a anunţat poliţia?

— Nu. Am impresia, de altminteri, că nici nu era prea supărată că a scăpat de ea.

— Şi n-a mai avut nici o veste de la dînsa?

— A primit o scrisoare după cîteva luni de zile, de la o oarecare domnişoară Poré, care locuieşte pe strada Chemin-Vert şi care o sfătuia să facă bine să-şi supravegheze fata, iar mai ales să n-o lase singură, de capul ei, la Paris. Nu cunosc numărul de telefon al domnişoarei cu pricina. Doamna Laboine mi-a promis că mi-l va da deseară.

— Nu-i nevoie. Ştiu unde s-o găsesc.

— Sînteţi la curent cu...?

— Oarecum.

Maigret îi aruncă o privire lui Priollet, care asculta şi el. Aceeaşi informaţie venea acum din mai multe locuri.

— La ce oră te întîlneşti cu ea?

— Imediat ce se întoarce la Nisa. Asta poate să-nsemne la fel de bine şapte seara sau douăsprezece noaptea. Depinde de ruletă.

— Sună-mă acasă, în Richard-Lenoir, cum isprăveşti.

— S-a-nţeles, şefu'.

Maigret închise telefonul.

— Aşadar, după spusele lui Féret, zise el, persoana la care locuia Jeanine Armenieu pe Chemin-Vert ar fi o anume domnişoară Poré. Care domnişoară, în plus, o cunoştea pe Louise Laboine.

— Te duci acolo?

Maigret deschise uşa.

— Janvier, vii cu mine?

Cîteva minute mai tîrziu se urcau în maşină. Ajungînd pe strada Chemin-Vert, opriră în faţa prăvăliei de plante medicinale. La tejghea – nevasta lui Lucien. Magazinul întunecos mirosea ispititor a sunătoare.

— Domnul Maigret! Cu ce vă pot servi?

— Mi se pare că aţi cunoscut-o pe Jeanine Armenieu.

— De unde ştiţi? Bărbatu-meu v-a spus? Da, tocmai îi vorbisem de ea azi la prînz, fiindcă am citit în ziar despre căsătoria ei. Era o fată straşnic de frumoasă.

— N-aţi mai văzut-o de mult?

— De vreo trei ani, pe puţin. Un moment... Asta era înainte să-i mărească leafa lui Lucien. Să fie deci vreo trei ani şi jumătate. Jeanine era foarte tînără pe vremea aceea, dar deja formată şi grozav de femeie. Toţi bărbaţii întorceau capul după dînsa pe stradă.

— Locuia în casa vecină?

— La domnişoară Poré, o clientă foarte bună de-a noastră, care lucrează la Telefoane. Domnişoara Poré e mătuşa lui Jeanine. Am impresia că în ultima vreme nu se mai înţelegeau şi, atunci, fata s-a hotărît să se mute singură.

— Credeţi că domnişoară Poré o fi acasă?

— Dacă nu mă-nşel, săptămîna asta începe lucrul la şase dimineaţa şi termină la trei. S-ar putea s-o găsiţi acasă.

După cîteva clipe, Maigret şi Janvier intrau în imobilul de alături.

— Domnişoara Poré? se adresară ei portăresei.

— La doi, pe stînga. Mai e cineva la ea...

Casa n-avea lift. Scara era întunecoasă. În locul butonului de sonerie, în faţa uşii atîrna un cordon de mătase. Trăgînd de cordon, declanşai în casă un clopoţel cu sunet piţigăiat.

Uşa se deschise aproape numaidecît. Din prag, o femeie sfrijită, cu trăsături ascuţite şi cu ochi mici, negri, îi privi cu un aer sever.

— Ce doriţi? întrebă ea.

Maigret dădu să răspundă, dar în clipa aceea îl zări înăuntru, în penumbră, pe inspectorul Lognon.

— Îmi pare rău, Lognon. Nu ştiam că eşti aici.

Nasolu' se uită la el cu resemnare. Domnişoara Poré murmură:

— Vă cunoaşteţi?

Într-un sfîrşit, îi lăsă să intre. În casă, foarte curat, dar plutea un miros de mîncare. Rămaseră aşa, în sufrageria cea mică, toţi patru, fără a şti cum să înceapă.

— Eşti de mult aici, Lognon?

— De vreo cinci minute doar.

Nu era momentul să-l întrebe cum găsise adresa.

— Ai aflat ceva?

Dar domnişoara Poré interveni:

— Tocmai începusem să-i spun ce ştiu, dar n-am terminat. De ce nu m-am dus la poliţie cînd am văzut fotografia în ziar? Pentru că nu eram sigură că-i vorba de Louise. În trei ani şi jumătate, oamenii se schimbă, mai ales la vîrsta asta. În sfîrşit, nici nu-mi place să mă amestec unde nu-mi fierbe oala.

— Jeanine Armenieu e nepoata dumitale, nu?

— Eu nu de ea vorbeam, ci de prietena ei. Cît despre Jeanine, da, e fata fratelui meu vitreg. N-aş putea să-l felicit pentru felul cum a crescut-o.

— E din sud?

— Dacă pentru dumneavoastră Lyonul e totuna cu sudul... Săracu' frate-meu lucrează într-o filatură şi, de cînd a murit nevastă-sa, nu mai e acelaşi om.

— Cînd a murit nevastă-sa?

— Anul trecut.

— Iar Jeanine Armenieu a venit să locuiască la dumneavoastră acum vreo patru ani, dacă nu mă-nşel...

— Da, aproape patru. Lyonul nu-i mai ajungea. Avea şaptesprezece ani şi gata, voia să-şi trăiască viaţa. Se pare că toate sînt aşa astăzi. Toate. Frate-meu mi-a scris că nu mai poate să-şi ţină fata acasă, că Jeanine şi-a vîrît în cap să plece cu orice preţ şi m-a rugat s-o găzduiesc. I-am răspuns, firește, că sînt de acord, ba chiar că mă voi strădui să-i găsesc o slujbă undeva.

Femeia vorbea articulînd silabele toate, ca şi cum spusele ei ar fi avut o importanţă capitală. Uitîndu-se rînd pe rînd la ei, întrebă deodată:

— Cum se face, dacă sînteţi toţi de la poliţie, că aţi venit separat?

Ce să răspunzi la asta? Lognon lăsă capul în jos. Maigret zise:

— Lucrăm în sectoare diferite.

Şi ca şi cum prima gafă n-ar fi fost de ajuns, gazda aruncă, examinînd impresionanta siluetă a lui Maigret:

— Presupun că dumneavoastră sînteţi mai mare? Ce grad aveţi?

— Comisar.

— Comisarul Maigret, cumva?

Şi cum Maigret încuviinţă din cap, domnişoara Poré îi oferi un scaun.

— Luaţi loc. Vă spun tot. Unde rămăsesem? A, da, la scrisoarea lui frate-meu! Pot s-o caut dacă vreţi, pentru că la mine nu se pierde nici o scrisoare. Le păstrez pe toate, inclusiv corespondenţa de familie.

— Nu-i neapărat nevoie. Mulţumesc.

— Cum doriţi. Pe scurt, am primit scrisoarea, am răspuns şi, într-o dimineaţă, pe la şapte şi jumătate, nepoată-mea bate la uşă. Numai după detaliul ăsta şi puteţi să vă daţi seama ce fel de om e. De la Lyon la Paris sînt o mulţime de trenuri peste zi, însă dumneaei a vrut neapărat să ia unul de noapte. Pentru că i se părea mai romantic, înţelegeţi? Noroc că săptămîna aia eram în schimbul doi. Altminteri... Mă rog, să trecem. Nu zic nimic despre cum era îmbrăcată, nu mai zic nimic nici de coafură. Dar ei i-am zis vreo două, atunci, de la obraz: „Dacă nu vrei să te arate lumea cu degetul prin cartier, ai face bine, fetiţo, să-ţi schimbi felul de-a fi". Locuinţa asta, se împlinesc douăzeci şi doi de ani de cînd stau aici, nu e nici prea mare, nici prea luxoasă

nu e, dar, oricum, am două dormitoare, aşa încît i-am dat lui Jeanine unul. Apoi, vreme de-o săptămînă, am ieşit cu dînsa în oraş, să-i arăt Parisul.

— Ce planuri avea?

— Încă mai întrebaţi? Să pună mîna pe-un bărbat cu bani, ăsta-i era planul. Dacă e să mă iau după ziare, s-ar zice că a reuşit. Numai că n-aş vrea pentru nimic în lume să trec prin ce-a trecut dînsa.

— Slujbă şi-a găsit?

— Da. Vînzătoare la un magazin de pe Marile Bulevarde. O marochinărie, lîngă Piaţa Operei.

— A stat mult acolo?

Dar bătrîna ţinea să povestească aşa cum ştia ea, drept care zise:

— Dacă mă-ntrerupeţi tot timpul, îmi pierd şirul. Vă spun tot, n-aveţi teamă! Vasăzică, stăteam aici amîndouă. Sau, mai bine zis, îmi închipuiam că locuim amîndouă aici. Eu o săptămînă din două sînt liberă dimineaţa şi-n cealaltă săptămînă de la trei după-amiază. Bun. Au trecut cîteva luni. Era iarnă. O iarnă foarte friguroasă. Îmi făceam piaţa ca de obicei, pe-aici, prin cartier. De fapt, din pricina mîncării am început să bănuiesc ceva; untul, mai ales, dispărea cu mare iuţeală. Pîinea, la fel. Altă dată deschideam bufetul şi nu mai găseam bucăţica de carne sau de

prăjitură pe care eram sigură că o lăsasem acolo. „Tu ai mîncat cotletul?“ „Da, tanti, m-am trezit azi-noapte şi mi-a fost foame.“ Pe scurt, ca să n-o lungesc, mi-a trebuit un timp pînă să înţeleg despre ce era vorba. Ştiţi ce se-ntîmpla de fapt? În toată vremea asta, fără ştirea mea, în apartament locuia încă o persoană. Nu un bărbat, nu. O fată, o fetişcană mai bine zis. Fata din ziar. Da, fata pe care au găsit-o moartă în Piaţa Vintimille. Ceea ce dovedeşte, fie vorba între noi, că avusesem dreptate să fiu îngrijorată, fiindcă astea nu-s lucruri care să li se-ntîmple unor oameni ca dumneavoastră sau ca mine.

Mătuşa lui Jeanine nu simţea niciodată nevoia să-şi tragă sufletul. Şedea în picioare, cu spatele la fereastră, cu mîinile împreunate pe pîntecele supt şi o ploaie de cuvinte, de fraze se-nşiruiau ca mătăniile.

— Mai am puţin şi am terminat, fiţi liniştit. Nu vreau să abuzez de timpul dumneavoastră, îmi închipui că sînteţi ocupat pînă peste cap.

I se adresa numai lui Maigret. Lognon scăzuse brusc în ochii ei, devenind din actor de frunte simplu figurant.

— Într-o dimineaţă, pe cînd făceam curat, îmi cade un mosor de aţă, care se rostogoleşte pînă sub patul lui Jeanine. Mă aplec să-l ridic şi... trebuie să vă mărturisesc că am ţipat de groază

şi mă întreb dacă dumneavoastră n-aţi fi făcut la fel în locul meu. Sub pat era cineva. Cineva care se holba la mine cu ochi ca de pisică.

Şi încă slavă Domnului că era o femeie! Oricum, mi-a fost mai puţin frică. Alerg să iau vătraiul, pentru orice eventualitate, şi-i zic: „Ia ieşi de-acolo!" Şi, culmea, nu era nici măcar de vîrsta lui Jeanine; dacă avea şaisprezece ani! Dar să nu vă închipuiţi cumva că a plîns sau că mi-a cerut iertare. Nu... Se zgîia în continuare la mine, ca şi cum eu, nu ea, aş fi fost un fel de monstru. „Cum ai intrat în casă?" „Sînt o prietenă de-a lui Jeanine." „Şi ăsta-i un motiv ca să te ascunzi sub pat? Ce făceai acolo?" „Aşteptam să ieşiţi din odaie." „De ce?" „Ca pe urmă să ies şi eu." Vă daţi seama, domnule comisar? Fata trăia aşa, ascunsă, de săptămîni şi luni de zile. Sosise la Paris împreună cu nepoată-mea. De cunoscut, s-au cunoscut în tren. Noapte, drum lung, clasa a treia şi, cum nu puteau să doarmă, au intrat în vorbă şi, pînă dimineaţa, şi-au povestit o mulţime de lucruri. Ca fetele. Louise, aşa o chema, Louise avea bani doar cît să o scoată la capăt două-trei săptămîni. La început, şi-a găsit o slujbă, lipea timbre pe plicuri la nu ştiu ce birou, dar se pare că şeful i-a făcut propuneri şi că dînsa i-ar fi tras o palmă. Aşa zicea ea, poate o fi adevărat, poate nu. Cînd a rămas fără bani, au dat-o afară şi de

la hotel şi a venit la Jeanine. Nepoată-mea i-a propus să doarmă aici cîteva nopţi, pînă îşi găseşte ceva de lucru. Mie însă Jeanine n-a îndrăznit să-mi spună nimic. După ce plecam la serviciu, o băga pe Louise în casă şi pe urmă, pînă ce adormeam, fata se ascundea sub pat. În săptămînile cînd eram în schimbul doi, trebuia să şadă sub pat pînă la două jumătate, dat fiind că eu încep lucrul la trei.

Maigret se străduise de la început să nu zîmbească, pentru că mătuşica nu-l slăbea din ochi şi n-ar fi apreciat defel nici cea mai mică umbră de ironie.

— Pe scurt... – repetă ea.

Era a treia oară, cel puţin, că spunea „pe scurt", fapt care îl împinse pe Maigret să se uite la ceas.

— Dacă vă plictisesc...

— Deloc, deloc! Dimpotrivă!

— Poate aveţi o întîlnire...

— Mai am timp.

— Două clipe, şi-am isprăvit. Vreau numai să observaţi că, luni şi luni de zile, tot ce vorbeam în casa mea a fost auzit de o terţă persoană, o aventurieră de a cărei existenţă habar nu aveam şi care îmi spiona toate mişcările. Deschideam uşa, intram în cameră, mă credeam la mine acasă, şi cînd colo... cine-şi închipuia că...?

— I-aţi scris mamei sale?

— De unde ştiţi? Ea v-a spus?

Chipul lui Lognon trăda dezamăgirea. Omul detectase pista Poré probabil cu preţul cîtorva marşuri lungi şi istovitoare prin tot Parisul. Şi cu hectolitri fără număr de ploaie pe umeri, el care nu se adăpostea niciodată sub o streaşină. În schimb, Maigret nici n-avusese nevoie să iasă din birou. Informaţiile îi soseau pe tavă. Şi nu numai că ajunsese la pista Poré aproape în acelaşi timp cu Lognon, dar s-ar fi zis că ştie şi ceva în plus.

— I-am scris. Dar nu imediat. Mai întîi am dat-o afară pe fată, atrăgîndu-i atenţia să nu care cumva să mai pună piciorul pe-aici. De fapt, cred că aş fi putut s-o şi dau în judecată, nu?

— Pentru violare de domiciliu?

— Şi pentru mîncarea pe care mi-o furase în lunile acelea. Cînd nepoată-mea s-a întors, i-am spus de la obraz ce părere am despre ea şi despre prieteniile ei. Jeanine nu era nici dînsa de soi mai bun, mi-am dat seama de asta cînd şi-a luat lucrurile şi-a plecat de acasă cîteva săptămîni mai tîrziu, ca să se mute la hotel. Domnişoara avea nevoie de libertate, înţelegeţi dumneavoastră? Ca să primească bărbaţi!

— Sînteţi sigură?

— Altminteri de ce a simţit nevoia să stea la hotel, cînd avea aici casă şi masă? Am întrebat-o

ce-i cu prietena ei. Mi-a spus cum o cheamă şi unde locuieşte maică-sa. Am stat în cumpănă vreo săptămînă dacă să mă amestec sau nu şi-apoi i-am trimis o scrisoare. Mai am şi acum copia. Nu ştiu dacă scrisoarea mea a avut vreun efect. Dar femeia aia nu poate pretinde că nu i-am deschis ochii! Vreţi să vedeţi copia?

— Nu-i nevoie. Aţi păstrat legăturile cu nepoata dumneavoastră după ce s-a mutat de-aici?

— N-a trecut nici măcar o dată să-mi spună bună ziua. Iar de Anul nou nici măcar o felicitare nu mi-a trimis. Probabil că toată generaţia lor e aşa. Ce mai ştiu despre Jeanine ştiu de la fratele meu, care de fapt nu înţelege nimic. Pentru că fiică-sa îl îmbrobodeşte de minune. Are grijă să-i scrie din cînd în cînd, îi povesteşte că lucrează, că e sănătoasă şi îi făgăduieşte de fiecare dată că o să vină să-l vadă.

— Nu s-a întors niciodată la Lyon?

— O singură dată, de Crăciun.

— Fraţi, surori n-are?

— A avut un frate. Dar a murit mai demult, într-un sanatoriu. Pe scurt...

Maigret începuse să numere, automat, de cîte ori revenea această expresie.

— În definitiv, e majoră. Îmi închipui că măcar pe fratele meu l-a anunţat de căsătorie. Îmi închipui, zic, pentru că el nu mi-a spus nimic.

Am aflat din ziare despre măritiş. Cel mai ciudat lucru e că amica ei a fost omorîtă chiar în noaptea nunţii... nu găsiţi?

— Se mai vedeau?

— De unde să ştiu?! Dacă mi-aţi cere părerea, ei bine, eu cred că o fată ca Louise nu-şi scapă uşor prietena din mînă. Oamenii de teapa ei, care trăiesc pe spinarea cunoştinţelor şi se ascund sub paturi, nu dau înapoi cu una, cu două. Or, Santoni ăsta e chiar un tip bogat...

— De cînd n-aţi mai văzut-o pe nepoata dumneavoastră? Cam de trei ani, nu?

— Trei ani şi ceva. Odată, anul trecut prin iulie, am zărit-o întîmplător într-un tren. În gara Saint-Lazare. Mă duceam pentru o zi la Mantes-la-Jolie. Era o căldură înfiorătoare. Eram în concediu şi aveam chef să mă duc la ţară. Pe linia de alături era un tren, un rapid de lux spre Deauville, cum am aflat mai pe urmă. Trenul nostru porneşte şi în clipa aia o zăresc pe Jeanine într-un compartiment din trenul de vizavi. M-a văzut şi ea, m-a arătat cu degetul cuiva din compartiment şi, în ultima clipă, a binevoit să-mi facă un mic semn ironic.

— Era cu o femeie?

— Nu ştiu. N-am văzut cu cine era. În orice caz, mi s-a părut că Jeanine era bine îmbrăcată. De altfel, rapidul acela n-avea decît vagoane de clasa întîi.

Ca de obicei, Janvier luase note, dar nu multe, pentru că toată poliloghia se putea rezuma în cîteva cuvinte.

— Cînd nepoata dumneavoastră locuia aici, eraţi la curent cu relaţiile ei?

— Păi, după vorbele ei, s-ar fi zis că nu are relaţii cu nimeni. Dar ce încredere poţi să ai într-o fată care ascunde oameni sub pat?!

— Vă mulţumesc, domnişoară.

— Asta-i tot? Altceva nu mai doriţi să ştiţi?

— Dacă mai aveţi cumva şi alte informaţii...

— Nu cred. Nu. Dacă între timp însă îmi mai amintesc ceva...

Se uita cu părere de rău cum poliţiştii păşesc spre uşă. Tare ar fi dorit, de fapt, să mai aibă ceva de spus! Lognon îi lăsă pe Maigret şi pe Janvier să treacă înainte, iar el coborî ultimul pe scară.

Pe trotuar, comisarul nu prea ştia ce să zică.

— Îmi pare rău, bătrîne. Dacă ştiam că eşti aici...

— N-are nici o importanţă.

— Ai făcut o treabă excelentă. Probabil că de-acum înainte lucrurile vor merge mai repede.

— Asta înseamnă că nu mai aveţi nevoie de mine?

— N-am spus asta...

Nevasta lui Lucien se uita la ei de după vitrina magazinului de plante medicinale.

— Deocamdată însă, n-am nimic special să-ţi dau de făcut. Poate că ar fi cazul să te odihneşti niţel şi să-ţi vezi de bronşită.

— Nu-i bronşită. E doar un guturai. Vă mulţumesc, oricum, pentru atenţie.

— Să te las undeva?

— Mulţumesc. Mă duc cu metroul.

Nasolu' voia să marcheze astfel diferenţa dintre cei ce merg cu maşina mică şi el, care se îndreaptă spre metrou, urmînd – fiindcă era şase seara – să fie strivit în înghesuială.

— Încă o dată felicitări, Lognon. Şi dacă afli ceva nou, dă-mi un telefon. De altfel, o să te ţin şi eu la curent.

Cînd se văzu singur în maşină cu Janvier, Maigret oftă:

— Săracu' Lognon! Aş fi dat orice să fi ajuns după plecarea lui.

— Mergeţi la Quai?

— Nu. Lasă-mă acasă.

Erau la doi paşi de bulevardul Richard Lenoir. Timp ca să comenteze cele aflate nu mai aveau. Amîndoi se gîndeau, fără îndoială, la puştoaica de şaisprezece ani care fugise de acasă şi care trăise ascunzîndu-se luni de-a rîndul, zi de zi, sub un pat.

Văduva Crêmieux o înfăţişase în chip de orgolioasă care nu catadicseşte să vorbească cu

nimeni. Rose, servanta familiei Larcher, o văzuse stînd singură, ore întregi, pe o bancă în parcul de la Trinité. Tot singură intrase, de două ori, în magazinul domnişoarei Irène. Singură intrase la *Romeo* şi tot singură ieşise de acolo, refuzînd oferta şoferului de taxi, acelaşi şofer care mai tîrziu o zărise traversînd Piaţa Saint-Augustin, prin ploaie, şi apoi, încă o dată, la marginea foburgului Saint-Honoré.

După aceea, singurătatea aceasta toată se preschimbase într-un trup întins pe asfaltul ud de ploaie din Piaţa Vintimille.

Capa de catifea dispăruse, ca şi poşeta argintie, împrumutate amîndouă la nouă seara. Ba, în plus, dispăruse şi unul din pantofii cu toc Louis XV.

— Pe mîine, şefu'.

— Pe mîine, dragă Janvier.

— Aveţi să-mi daţi vreo treabă, ceva?

Era cu neputinţă să discute cu Jeanine Armenieu, actualmente doamna Santoni, care îşi petrecea luna de miere la Florenţa.

— Aştept pe deseară un telefon de la Nisa.

Mai erau atîtea goluri de umplut...

Şi undeva era cineva care-o omorîse pe Louise, transportînd după aceea trupul pînă în Piaţa Vintimille.

Capitolul VI

În care-i vorba despre
un tată ciudat, precum şi despre
scrupulele lui Maigret

În timpul cinei, doamna Maigret vorbi despre fata vecinei de palier, care fusese în ziua aceea pentru prima dată la dentist şi care spusese că... De fapt, ce-a zis fata vecinei? Maigret nu-şi dădea seama că ascultă numai pe jumătate, cu gîndul aiurea. Se uita la nevastă-sa, care vorbea fără contenire, ca şi cum ar fi îngînat o melodie plăcută, şi care se întrerupse deodată, întrebînd:

— Nu-i nostim?

— Ba da, e tare caraghios!

Pentru cîteva momente, Maigret nu fusese acolo. I se întîmpla uneori. În asemenea clipe, îşi privea interlocutorii cu nişte ochi mari şi ficşi peste măsură, iar neiniţiaţii nu ştiau că pentru ochii aceia făptura lor constituia doar un fel de perete sau de fundal.

Doamna Maigret nu insistă şi plecă să spele vasele, în vreme ce comisarul se instală în fotoliu şi deschise ziarul. Cînd doamna Maigret isprăvi cu vasele, în apartament se lăsă liniştea, tulburată din timp în timp de foşnetul paginilor întoarse ale gazetei şi, în două rînduri, de ploaia de afară.

Pe la zece, Maigret împături ziarul şi nevastă-sa nădăjdui o clipă că se vor duce la culcare. Dar Maigret scoase o revistă dintr-un teanc de alături, pornind a citi din nou. Atunci, la rîndu-i, doamna Maigret continuă să coasă, murmurînd din cînd în cînd fraze fără însemnătate, ca să umple tăcerea. Nu conta dacă el răspundea sau nu ori dacă se mulţumea să mormăie nu ştiu ce în barbă : aşa, cu vorbe îngînate, era totul mai intim.

Vecinii de deasupra stinseseră radioul şi se culcaseră.

— Aştepţi ceva ?

— S-ar putea să primesc un telefon.

Féret îi făgăduise că va discuta mai pe îndelete cu doamna Laboine, îndată după întoarcerea ei de la Monte Carlo. Dar era posibil ca Féret să întîrzie din pricina altor treburi. Probabil că la Nisa erau prinşi pînă peste cap din cauza bătăii cu flori de a doua zi.

După un timp, doamna Maigret îşi dădu seama că soţul ei uită să mai întoarcă paginile. Rămăsese

cu ochii deschiși. Nevastă-sa mai aşteptă un timp destul de îndelungat, după care spuse:

— Ce-ar fi să mergem totuşi la culcare?

Unsprezece şi ceva. Maigret încuviinţă şi mută telefonul în dormitor, aşezîndu-l pe noptieră.

Se dezbrăcară, pe urmă se duseră pe rînd la baie, îndeplinind toate micile ritualuri de fiece zi. O dată culcaţi, Maigret stinse lumina şi se întoarse spre nevastă-sa ca s-o sărute.

— Noapte bună.

— Noapte bună. Încearcă să dormi.

Comisarul se gîndea în continuare la Louise Laboine şi la celelalte personaje care se iviseră unul după altul, ieşind din anonimat spre a-i alcătui fetei un soi de cortegiu. Ceva nou, totuşi, în comparaţie cu gîndurile de mai înainte: personajele deveneau tot mai nedesluşite şi groteşti, încurcîndu-se încîlcindu-se, de parcă ar fi jucat rolurile altora.

După o vreme, Maigret avu impresia că joacă şah, dar era atît de istovit, iar partida dura de-atîtea ceasuri fără oprire, încît nu mai izbutea să recunoască piesele, confunda regina cu regele, calul cu nebunii şi nu mai ştia unde-a pus turele. Şi totul era înecat într-o stare de neliniște, pentru că şeful lui se uita la el cu ochi gravi. Partida era de o importanţă covîrşitoare pentru Quai des Orfèvres. Iar partenerul comisarului era nimeni

altul decît Lognon, care zîmbea sarcastic, aşteptînd, sigur pe sine, prilejul de a-l face pe Maigret şah-mat.

Nu, aşa ceva nu trebuia să se întîmple. Era în joc întreg prestigiul poliţiei de pe Quai. Dovadă că se aflau toţi în spatele lui, chibiţîndu-l cu emoţie. Lucas, Janvier, micul Lapointe, Torrence şi alţi cîţiva, ale căror chipuri însă nu mai izbutea să le deslueascã.

— Ai suflat! zicea Lognon către un chibiţ care se aţinea lîngă umărul comisarului. Dar... lasă... nu face nimic...

Lognon era singur. Şi nimeni lîngă el să-i dea o mînă de ajutor. Dacă va cîştiga, oh! Ce-o să spună lumea?

— Suflă cît poftesti! Numai atîta vreau: să nu vă prind că trişaţi!

De ce şi-o fi închipuind Nasolu' că Maigret vrea să trişeze? Obişnuia oare comisarul să facă aşa ceva? Trişase vreodată în viaţa lui?

Să-şi găsească regina doar – asta era cheia partidei – şi ar scăpa de buclucuri. Cea mai bună soluţie era să cerceteze încă o dată pătrăţelele, unul cîte unul. Nu se putea ca regina lui să se fi pierdut!

Telefonul sună strident. Maigret întinse mîna, bîjbîi o clipă pînă găsi comutatorul.

— Nisa la telefon.

Ceasul deşteptător arăta orele unu şi zece minute.

— Dumneavoastră sînteţi, şefu'?

— O secundă, Féret.

— Poate că nu trebuia să vă trezesc din somn...

— Nu, nu... Ai făcut foarte bine.

Bău o gură de apă. Apoi îşi aprinse pipa pe care o pusese alături, pe noptieră. Mai avea în ea ceva tutun.

— E-n regulă! Dă-i drumul!

— Nu ştiam ce să fac. Despre cazul ăsta nu ştiu decît ce scrie în gazete, şi mi-e greu să-mi dau seama ce e important şi ce nu.

— Ai vorbit cu doamna Laboine?

— Tocmai de la ea vin. S-a întors abia pe la unsprezece şi jumătate de la Monte Carlo. Am fost acasă la dînsa. Locuieşte într-un fel de pensiune unde, la prima vedere cel puţin, s-au adunat numai babe ţicnite ca şi ea. Mai curios e că toate au fost la vremea lor actriţe. Locuieşte acolo şi o fostă călăreaţă de circ şi, capac la toate, patroana, dacă e să crezi ce zice, a cîntat pe timpuri la Operă. E greu să vă explic ce-am simţit cînd am intrat acolo. Unşpe jumate, dar nu se culcase nimeni. Seara, cucoanele care nu se duc la cazinou stau la cărţi, într-un salon în care totul arată ca acum o sută de ani. Ai impresia că eşti la muzeul Grévin. Vă plictisesc?

— Nu.

— Vă spun toate astea pentru că ştiu că vă place să vedeţi lucrurile cu ochii dumneavoastră. Şi cum n-aţi putut veni pînă aici...

— Spune mai departe...

— Mai întîi, acuma m-am lămurit de unde vine. Taică-său a fost învăţător într-un sat din Haute-Loire. Fata a plecat la Paris pe cînd avea optsprezece ani. A făcut figuraţie doi ani la Châtelet. Pînă la urmă a căpătat nişte rolişoare, cîţiva paşi de dans adică, în *Ocolul Pămîntului în 80 de zile*, în *Michel Strogoff* şi aşa mai departe. De la Châtelet a trecut la Folies-Bergères. După Folies, a plecat în turneu, primul ei turneu, cu o trupă, în America de Sud, unde a rămas cîţiva ani de zile. Date mai precise n-am izbutit să scot de la ea, pentru că se-ncurcă la tot pasul. Alo! Se aude? M-am întrebat încă o dată dacă nu cumva se droghează. Dar după ce am observat-o mai îndeaproape, n-aş crede că e vorba de aşa ceva. În fond, nu-i prea inteligentă; şi poate că nici nu e ca altele.

— N-a fost măritată?

— Ajung şi la asta. Cînd împlinise vreo treizeci de ani, a început să lucreze prin barurile din Răsărit. Era înainte de război, bineînţeles. A trecut prin Bucureşti, prin Sofia, pe la Alexandria. A stat cîţiva ani la Cairo şi se pare că a ajuns

tocmai pînă în Etiopia. Informaţiile astea a trebuit să le scot de la ea fărîmiţă cu fărîmiţă. Bătrîna se prăbuşise într-un fotoliu, îşi mîngîia picioarele umflate şi, la un moment dat, mi-a cerut voie să-şi scoată corsetul. Pe scurt...

Expresia îi aminti lui Maigret de domnişoara Poré, mătuşa lui Jeanine Armenieu, cu monologul ei fără sfîrşit.

Doamna Maigret îl observa cu un ochi deschis.

— La treizeci şi opt de ani, pe cînd se afla la Istanbul, l-a întîlnit pe un oarecare Van Cram.

— Cum ai spus?

— Julius Van Cram, un olandez, după cîte se pare. Dacă e să ne luăm după spusele ei, părea un gentleman în toată puterea cuvîntului şi locuia la *Pera-Palace*.

Maigret se încruntase, încercînd să-şi aducă aminte de unde cunoştea numele acela. Era încredinţat că nu-l aude pentru prima oară.

— Nu ştii ce vîrstă avea Van Cram?

— Era, oricum, mult mai în vîrstă decît ea. Pe vremea aceea probabil că trecuse de cincizeci, ceea ce înseamnă că acum trebuie să aibă cam şaptezeci de ani.

— A murit?

— Nu ştiu. O clipă! Aş vrea să vă povestesc lucrurile în ordine, ca să nu-mi scape ceva. Bătrîna mi-a arătat o fotografie de-a ei, făcută cam pe

atunci. Trebuie să recunosc că se ţinea bine, era încă o femeie frumoasă, niţel cam coaptă, ce-i drept, dar încă apetisantă.

— Van Cram cu ce se ocupa?

— Se pare că femeia nu s-a interesat niciodată cu ce se îndeletnicea el. Am înţeles însă că olandezul vorbea curent mai multe limbi, mai ales engleza şi franceza. Ah, să nu uit: şi germana. Era un obişnuit al recepţiilor de pe la ambasade. Se pare că s-a îndrăgostit de ea şi că au trăit împreună un timp.

— La *Pera-Palace*?

— Nu. Îi închiriase un apartament la doi paşi de hotel. Să nu vă supăraţi dacă n-am date mai precise. Dacă aţi şti cît m-am chinuit pînă să scot informaţiile astea de la ea! Una-două, se întrerupea să-mi povestească despre vreo femeie pe care-a întîlnit-o în cutare cabaret şi despre viaţa ei zbuciumată. Pe urmă începea să geamă: „Ştiu că mă socotiţi o mamă rea...“ La un moment dat, mi-a oferit un păhărel cu lichior. Dacă nu se droghează, atunci în orice caz trage la măsea! „Dar niciodată înainte de cazinou!“ aşa mi-a spus. „Şi nici în timpul jocului nu beau. Doar un păhărel după aceea, ca să scap de tensiunea nervoasă.“ Mi-a mai explicat pe urmă că, dintre toate activităţile umane, jocul la ruletă este cea mai epuizantă. Să ne întoarcem însă la Van Cram.

Trec cîteva luni şi, într-o bună zi, femeia îşi dă seama că e însărcinată. Era pentru prima dată cînd i se întîmpla aşa ceva. Nici nu-i venea să creadă, de fapt. I-a spus şi iubitului ei noutatea, încredinţată fiind că o va sfătui să se descotoroasească de copil.

— Ar fi fost în stare?

— Nu ştie. Vorbeşte despre întîmplarea cu pricina ca despre o farsă stupidă pe care i-a jucat-o soarta. „Aş fi putut să rămîn însărcinată de o sută de mii de ori pînă atunci, dar nu mi s-a întîmplat decît la treizeci şi opt de ani!" Sînt cuvintele ei. Van Cram n-a suflat o vorbă. Ba trec cîteva săptămîni, şi îi propune să se mărite cu el.

— Unde s-au căsătorit?

— La Istanbul. De-aici şi o sumedenie de complicaţii. Cred că, de fapt, femeia era îndrăgostită lulea de olandez... Cram a luat-o de mînă, a dus-o într-un birou – habar n-are unde anume –, ea a iscălit nişte hîrtii şi i-a jurat credinţă pînă la sfîrşitul vieţii. Din moment ce olandezul spunea că sînt căsătoriţi, ea era convinsă că aşa este. Mai trec cîteva zile şi Cram îi zice că vrea să vină şi să locuiască în Franţa.

— Împreună?

— Da. S-au îmbarcat pe un vapor italian şi au ajuns la Marsilia.

— Paşaportul ei era pe numele de Van Cram?

— Nu. Tocmai că am întrebat-o şi eu. Se pare că n-au avut timp să-i schimbe paşaportul. Au stat două săptămîni la Marsilia şi pe urmă s-au mutat la Nisa. Unde s-a născut copilul...

— Unde locuiau? La hotel?

— Nu. Într-un apartament închiriat, destul de confortabil, pe lîngă Promenade des Anglais. După două luni, Van Cram iese să-şi cumpere ţigări, şi de-atunci nu s-a mai întors.

— Vreo veste de la el, nimic?

— I-a scris de cîteva ori, din cîte locuri, Londra, Copenhaga, Hamburg, New York, şi de fiecare dată îi trimitea ceva parale.

— Sume mari?

— Uneori, da. Alteori, mai nimic. Dar o ruga mereu să-i scrie despre ea şi mai ales cum o duce fetiţa.

— Şi ea i-a scris?

— Da.

— La post-restant, presupun.

— Da. Şi de-atunci, s-a pus pe ruletă. Între timp, fetiţa a crescut, a mers la şcoală...

— Louise nu şi-a văzut niciodată tatăl?

— Cînd să-l vadă? Avea două luni cînd a plecat. Şi de-atunci, nu s-a mai întors în Franţa, cel puţin după cîte ştie nevastă-sa. Ultimul mandat, expediat acum un an, era destul de frumuşel, numai că bătrîna a pierdut toţi banii într-o noapte.

— Van Cram n-a întrebat-o niciodată unde-i fata? Ştia că Louise a plecat la Paris?

— Da. Numai că mama nu cunoştea adresa fetei.

— Asta-i tot, bătrîne?

— Cam. N-am avut impresia că-i foarte, foarte sinceră cînd pretinde că nu ştie nimic despre felul cum îşi cîştigă bărbatu-său existenţa... Apropo, era să uit principalul... Acum cîţiva ani, cînd a trebuit să-şi schimbe buletinul, a vrut să şi-l facă pe numele de Van Cram. Bun. I se cere certificatul de căsătorie, drept care Germaine Laboine scoate singura dovadă pe care o avea, şi anume hîrtia de la Istanbul, scrisă în turceşte. Actul este examinat cu atenţie şi trimis, spre autentificare, la consulatul Turciei. Rezultatul: hîrtia n-are nici o valoare, doamna nu-i măritată de nici un fel.

— A fost supărată cînd a aflat?

— Nu. Am impresia că n-o mai poate supăra nimic. Cu o excepţie doar: să iasă roşu de douăsprezece ori taman cînd ea a riscat o martingală pe negru. Cînd stai de vorbă cu dînsa, parcă n-ai avea de-a face cu o persoană cu adevărat vie. Parcă trăieşte într-altă lume decît noi. De pildă, cînd i-am vorbit despre fata ei, nu s-a emoţionat deloc. A zis doar atît: „Sper că n-a suferit prea mult...“

— Îmi închipui că te duci la culcare...

— Din păcate, nu. Trebuie să fug pînă la Juan-les-Pins ; au prins un trişor la cazinou. Mai aveţi nevoie de mine ?

— Deocamdată, nu. O clipă ! Ţi-a arătat cumva vreo fotografie de-a lui Van Cram ?

— Am discutat cu ea şi despre asta. Se pare că n-a avut decît una, şi aceea făcută de ea fără ştirea lui. Van Cram avea oroare de fotografii. Apoi, cînd fata a plecat la Paris, fotografia a dispărut. Probabil că Louise o fi luat fotografia cu ea.

— Mulţumesc.

Maigret închise şi, în loc să pună capul pe pernă şi să stingă lumina, se ridică din pat şi îşi umplu o nouă pipă.

Văduva Crêmieux îi pomenise de o fotografie aflată în portmoneul chiriaşei sale, dar comisarul era atît de absorbit de fata însăşi, încît nu mai acordase însemnătate faptului.

Rămase în picioare, în pijama şi papuci. Nevastă-sa nu-l întrebă nimic. Comisarul se gîndea la Lognon, poate şi din pricina visului. Oare nu-i făgăduise adineauri, aruncînd vorbele aşa, cam la întîmplare : „O să te ţin şi eu la curent..." ?

Or, apariţia lui Julius Van Cram putea să schimbe cursul anchetei.

— Las' că-i telefonez mîine dimineaţă, murmură el, cu jumătate de gură.

— Ai spus ceva?

— Nimic. Vorbeam de unul singur.

După care porni să caute în cartea de telefon numărul de acasă al Nasolului. Piaţa Constantin Pecqueur. În felul acesta, nimeni nu putea să-i mai facă nici un reproş.

— Alo! Aş putea vorbi cu soţul dumneavoastră, dacă nu vă supăraţi? Îmi pare rău că v-am trezit, dar...

— Nu dormeam. Eu nu dorm niciodată mai mult de-o oră sau două pe noapte.

Era doamna Lognon, pe jumătate acră, pe jumătate plîngăreaţă.

— Comisarul Maigret la telefon.

— Ştiu, v-am recunoscut vocea.

— Aş vrea să vorbesc cu soţul dumneavoastră, dacă se poate.

— Credeam că sînteţi împreună! În orice caz, mi-a spus că, acum, pentru dumneavoastră lucrează.

— La ce oră a plecat de-acasă?

— Imediat după cină. A mîncat în mare grabă şi a fugit, spunîndu-mi că nu se va întoarce, probabil, pînă dimineaţă.

— Nu v-a spus unde se duce?

— Parcă-mi spune vreodată!

— Vă mulţumesc.

— Vasăzică nu-i adevărat că lucrează pentru dumneavoastră?

— Ba da.

— Atunci cum se face că nu ştiţi...?

— Nu sînt obligat să-i ştiu toate mişcările.

Doamna Lognon nu părea convinsă, bănuindu-l că minte pentru a-l acoperi pe bărbatul ei, şi probabil că avea de gînd să mai întrebe ceva. Dar Maigret închise, apoi sună imediat la Secţia a II-a, unde de serviciu era un anume Ledent.

— Lognon nu-i pe-acolo?

— N-a dat pe la Secţie toată noaptea.

— Mulţumesc. Dacă vine, spune-i, te rog, să mă sune acasă.

— Am înţeles, domnule Maigret.

Atunci îi veni o idee. O idee neagră, cam ca-n vis. Brusc, îl îngrijoră faptul că Lognon era pe drumuri, iar el nu avea nici un indiciu asupra a ceea ce făcea acesta. Prin barurile de noapte nu mai era nimic de anchetat. Cu şoferii de taxi se vorbise. *Romeo*, la prima vedere cel puţin, nu mai putea furniza nimic.

Or, Lognon pornise la vînătoare noaptea. Să fi descoperit o urmă nouă?

Maigret nu-şi invidia colegii, şi cu atît mai puţin pe inspectorii din subordine. Ori de cîte ori un caz se termina cu bine, spunea că lor le revine meritul. Declaraţii presei rareori i se întîmpla să acorde. Chiar în după-amiaza aceea îl împuternicise pe Lucas să discute cu ziariştii acreditaţi pe lîngă sediul central al P.J.

Şi totuşi, acum era cam iritat. Pentru că, precum în partida de şah din vis, Lognon era singur, în vreme ce Maigret se sprijinea pe întreaga organizaţie a Poliţiei Judiciare, plus brigăzile mobile şi întreaga maşină poliţienească.

Gîndul astfel ivit îl cam ruşina, ce-i drept, dar nu-i alungă ispita de a se îmbrăca şi a da fuga pe Quai des Orfèvres. Avea de lucru acolo, acum, cînd ştia a cui era fotografia pe care Louise Laboine o şterpelise de la maică-sa şi o păstrase cu deosebită grijă.

Nevastă-sa îl văzu ducîndu-se în sufragerie, umblînd în bufet şi turnîndu-şi un păhărel de rachiu.

— Nu te mai culci?

Logic vorbind, Maigret ar fi trebuit să plece. Instinctul, la rîndu-i, îl împingea în aceeaşi direcţie. Dacă nu s-a dus totuşi, a fost ca să-i ofere lui Lognon o şansă şi să se pedepsească singur pentru gîndul cel păcătos.

— Am impresia că ţie cazul ăsta nu-ţi dă pace...

— E destul de complicat.

Ciudat. Pînă acum se gîndise numai la victimă, nu şi la asasin. Motiv pentru care toată ancheta se desfăşurase în direcţia acesteia. Acum, cînd în sfîrşit aflaseră cîte ceva despre fată, era posibil să se nască şi întrebarea: Cine a ucis-o?

Dar Lognon pe unde umbla? Maigret se uită pe fereastră. Cerul era senin, lună plină... Ploaia contenise. Acoperişurile sclipeau.

Maigret îşi goli pipa, se întinse greoi şi, sărutîndu-şi nevasta, îi spuse:

— Să mă trezeşti la ora obişnuită.

De data asta dormi somn fără vise. Cînd îşi bău cafeaua, adusă la pat, soarele bătea în fereastră. Lognon nu sunase, ceea ce însemna că nu trecuse nici pe acasă, nici pe la birou.

La Quai des Orfèvres asistă la raport, dar nu luă parte la discuţii şi, la sfîrşit, urcă numaidecît la Arhive. Acolo se înşiruiau kilometri întregi de rafturi cu dosarele tuturor acelora care avuseseră de-a face cu Justiţia. Funcţionarul care-i deschise era îmbrăcat într-un halat cenuşiu, ca de magaziner, şi în aer mirosea a hîrtie veche, de parcă ai fi pătruns într-o bibliotecă publică.

— Fii bun, te rog, şi uită-te dacă ai ceva pe numele Van Cram. Julius Van Cram.

— Caz recent?

— Nu. Poate fi de acum douăzeci de ani şi mai bine.

— Aşteptaţi rezultatul aici?

După zece minute, funcţionarul îi înmînă un dosar cu numele Van Cram, dar era vorba de un anume Joseph Van Cram, agent de asigurări, Paris, strada Grenelle, care fusese condamnat

cu doi ani în urmă pentru fals şi uz de fals şi care avea numai douăzeci şi opt de ani.

— Alţi Van Cram nu mai ai?

— Numai un Von Kramm, cu un K şi doi de m, şi acela a murit la Köln, acum douăzeci şi patru de ani.

Mai erau şi alte dosare, jos. Ele priveau nu numai persoanele condamnate, ci şi pe acelea care avuseseră de-a face cîndva, într-un fel sau altul, cu poliţia. Dar şi acolo, acelaşi nume: Van Cram, agent de asigurări. Şi Von Kramm din Köln.

Cercetînd lista aventurierilor internaţionali, eliminînd persoanele care nu trăiseră în Orientul Apropiat şi excluzînd bărbaţii de o vîrstă ce nu corespundea cu vîrsta soţului doamnei Laboine, Maigret reţinu cîteva fişe, dintre care una purta menţiunea:

„Hans Ziegler, alias Ernst Marek, alias John Donley, alias Joey Hogan, alias Jean Lemke (numele şi originea adevărate necunoscute). Specialist în furturi în stil american. Vorbeşte curent franceza, engleza, germana, olandeza, italiana şi spaniola. Puţin, poloneza."

Poliţia din Praga trimisese pretutindeni, cu treizeci de ani în urmă, fotografia unui anume Hans Ziegler care dobîndise, prin fraudă şi cu ajutorul unui complice, o importantă sumă de bani. Hans Ziegler declarase că s-a născut la München. Pe vremea aceea purta mustăţi blonde.

După un timp, același om apărea la Londra sub numele de John Donley, născut la San Francisco, și la Copenhaga, unde fusese arestat sub numele de Ernst Marek.

Apoi își făcuse apariția în alte părți și sub identități noi: Joey Hogan, Jules Stieb, Carl Spangler.

Înfățișarea i se schimba și ea o dată cu anii. La început era un bărbat înalt și slab, dar cu o constituție puternică. Treptat-treptat, căpătase burtă, precum și o anume demnitate.

Se ținea bine și era îmbrăcat cu grijă. La Paris, locuise într-un mare hotel de pe Champs-Elysées, la Londra – la *Savoy*. Frecventa pretutindeni mediile cele mai selecte și activitatea lui era aceeași în toate locurile. Însușindu-și o tehnică de mult inventată și perfecționată de alții, o aplica cu o îndemînare rară.

Lucra împreună cu un complice, necunoscut însă poliției. Se știa despre acesta doar că e mai tînăr și vorbește cu accent din Europa Centrală.

Individul intra într-un local elegant, punea ochii pe o victimă, un tip vizibil cu bani, preferabil industriaș sau negustor din provincie.

După ce consuma cîteva pahare cu victima, Jean Lemke, sau Jules Stieb, sau John Donley, de la caz la caz, începea să se plîngă că nu cunoaște țara.

— Am neapărat nevoie de un om de încredere, mărturisea el. Am fost însărcinat cu o misiune şi mă întreb cum voi reuşi s-o duc la bun sfîrşit. Mi-e tare teamă să nu mă fraierească cineva!

Actul doi varia după împrejurări, dar în esenţă lucrurile erau identice. O doamnă bătrînă şi putred de bogată, preferabil americană, dacă discuţia avea loc în Europa, îi încredinţase o sumă importantă de bani pentru a fi distribuită unui număr de persoane în nevoie şi virtuoase. Banii sînt sus, în camera lui. Dar cum să-i găsească el pe nevoiaşii virtuoşi, cînd nici nu cunoaşte ţara? Cum?

A, da! Doamna cea bătrînă specificase că o parte din bani, o treime, să zicem, sau un sfert, poate fi folosită pentru acoperirea cheltuielilor de rigoare.

Oare prietenul său – pentru că sîntem prieteni, nu?... –, care este, fără îndoială, un om cinstit, n-ar fi dispus să-l ajute? Bineînţeles, treimea respectivă va fi împărţită pe din două... Iar suma nu-i deloc de lepădat.

Numai că trebuie să fie prudent, aşa încît se simte obligat să solicite anumite garanţii... Prietenul lui n-avea decît să depună o anumită sumă de bani la bancă, pentru a-şi dovedi buna-credinţă...

— Aşteptaţi-mă un moment, dacă sînteţi amabil... Sau, mai bine, să urcăm la mine în cameră.

Banii erau acolo. O servietă doldora de bancnote. Teancuri-teancuri.

— Luăm servieta cu noi, trecem pe la banca dumneavoastră... acolo scoateţi suma necesară pentru garanţie...

Aceasta varia de la ţară la ţară.

— Pe urmă, mergem să depunem totul pe numele meu. În schimb, eu vă înmînez servieta, iar dumneavoastră veţi distribui banii cum socotiţi de cuviinţă. Bineînţeles, după ce veţi reţine suma care vă revine...

De la hotel, în taxi. Aici, servieta cu bani era aşezată între cei doi. Victima cobora, îşi scotea banii de la bancă, urca din nou. Apoi, cînd ajungeau în faţa băncii lui Lemke, alias Stieb, alias Ziegler etc. – de obicei, o clădire importantă din centrul oraşului –, individul lăsa servieta în grija tovarăşului său.

— Mă întorc într-o clipă...

Şi se repezea înăuntru cu banii victimei, care nu-l mai vedea niciodată. Şi care, în plus, descoperea foarte curînd că teancurile din servietă, cu excepţia celor cîteva de deasupra, nu erau alcătuite din bancnote, ci din ziare vechi.

Uneori, omul era arestat. Dar, în cele mai multe cazuri, poliţia nu găsea nimic compromiţător asupra lui. Ia banii de unde nu-s. Complicele îl aşteptase în mulţimea din faţa băncii, luase pachetul şi pe-aici ţi-e drumul.

Într-un dosar trimis de poliţia daneză, într-un singur dosar, se specifica:

„Potrivit unor informaţii pe care însă nu le-am putut verifica, se pare că de fapt este vorba de un supus olandez numit Julius Van Cram, născut la Groningen. Băiat de familie bună, Van Cram a lucrat, pe la douăzeci şi doi de ani, într-o bancă din Amsterdam, unde tatăl său era administrator. Educaţie excelentă. Vorbea mai multe limbi. A frecventat Yacht Clubul din Amsterdam.

Doi ani mai tîrziu a dispărut din oraş şi, după cîteva săptămîni, s-a constatat că-şi însuşise o parte din fondurile băncii."

Din păcate, poliţia nu izbutise să-şi procure fotografii de-ale lui Van Cram, şi nici nu poseda amprentele sale digitale.

Confruntînd datele, Maigret făcea încă o constatare, nu lipsită de interes: spre deosebire de majoritatea răufăcătorilor şi escrocilor, tipul nu lucra decît rareori de două ori la rînd. Aştepta săptămîni în şir, dacă nu chiar luni, îşi pregătea lovitura pe-ndelete, şi întotdeauna era vorba de sume serioase.

După care apărea din nou, peste cîţiva ani, la celălalt capăt al lumii, jucîndu-şi jocul cu îndemînarea dintotdeauna, cu aceeaşi atenţie pentru cele mai mici detalii.

Această periodicitate arăta oare că omul aştepta de fiecare dată, pentru a o lua de la capăt,

momentul cînd banii se topeau? Dar n-avea nici o rezervă? N-avea nişte bani ascunşi undeva?

Ultima lui ispravă se petrecuse cu şase ani în urmă. Locul: Mexic.

— Lucas, vrei să vii puţin la mine?

Lucas se uită cu mirare la dosarele îngrămădite pe birou.

— Aş vrea să expediezi cîteva telegrame. Mai înainte însă, trimite pe cineva la văduva Crêmieux, în strada Clichy, ca să controleze dacă persoana asta e una şi aceeaşi cu bărbatul pe care l-a văzut ea în fotografia din poşeta fetei.

Apoi, înşirui pe o foaie de hîrtie ţările unde lucrase tipul şi, în dreptul fiecărei ţări, numele sub care era cunoscut.

— Dă-i un telefon şi lui Féret, la Nisa. Spune-i să se mai ducă o dată la doamna Laboine şi să vadă dacă nu poate afla data şi locul de unde a trimis Van Cram mandatele poştale. N-aş prea crede că bătrîna păstrează recipisele, dar să nu neglijăm nimic.

Se întrerupse deodată.

— Nici o veste de la Lognon?

— Trebuia să telefoneze?

— Poate. Vrei să-l suni acasă?

La capătul celălalt al firului, doamna Lognon.

— Soţul dumneavoastră s-a întors?

— Nu. Tot nu ştiţi unde e?

Începuse să se îngrijoreze. Maigret, la rîndu-i, simţea cum îl cuprinde o anume grijă.

— Presupun că urmăreşte pe cineva, afară din oraş, zise el, ca să o liniştească.

Vorbise de urmărire aşa, într-o doară, şi trebui să suporte tînguirile doamnei Lognon care se văita că nu ştie cum se face, dar bărbatul ei capătă întotdeauna misiunile cele mai neplăcute şi primejdioase.

Ce să-i răspundă? Că, ori de cîte ori Lognon nimerea într-o încurcătură, era din pricină că acţionase de capul lui şi, în nouă cazuri din zece, împotriva instrucţiunilor primite?

Atît de mult rîvnea să facă lucrurile bine şi avea o asemenea dorinţă de afirmare, că se năpustea orbeşte unde vrei şi unde nu vrei, convins fiind de fiecare dată că, în sfîrşit, o să le arate el ce poate.

De fapt, valoarea lui era unanim recunoscută. Numai el nu ştia asta.

Maigret telefonă la Secţia a II-a, dar nici acolo nu aveau veşti de la Nasolu'.

— Nu l-a zărit nimeni prin împrejurimi?

— N-am auzit nimic.

Între timp, Lucas trimisese un inspector în strada Clichy, iar acum, instalat la telefon, expedia telegramele. În pragul uşii, Janvier îl aştepta pe Maigret să termine de vorbit, ca să-i ceară noi instrucţiuni.

— Mi se pare că vă caută comisarul Priollet. A fost pe-aici acum cîteva minute, dar nu eraţi în birou.

— Eram sus.

Maigret se îndreptă spre biroul lui Priollet. Comisarul se ocupa cu interogarea unui traficant de stupefiante, un tip cu nasul subţire şi ochii înroşiţi de nesomn.

— Nu ştiu dacă te mai interesează : poate că ai aflat între timp, dar azi-dimineaţă mi s-a comunicat că Jeanine Armenieu a locuit o vreme într-un apartament de pe strada Ponthieu.

— La ce număr?

— N-aş putea să-ţi spun. În orice caz, lîngă strada Berri. La parter e un bar.

— Mulţumesc. Şi în legătură cu Santoni?

— Nimic. Nu cred că i se poate aduce vreo învinuire şi probabil că la ora asta îşi trăieşte marea dragoste la Florenţa.

Maigret îl regăsi pe Janvier în birou.

— Ia-ţi pălăria şi paltonul.

— Unde mergem?

— Pe strada Ponthieu.

Unde aveau să mai afle, probabil, cîte ceva despre moartă. Tot Louise, de fapt, rămăsese pe primul plan al preocupărilor sale. Dar acum se adăuga şi blestematul de Lognon, care începuse să joace un rol important. Şi, din păcate, nimeni nu ştia nimic despre rolul ăsta.

— Bine a zis cine a zis: „Şi, mai ales, fără exces de zel" – mormăi comisarul, îmbrăcîndu-şi pardesiul.

Era greu de presupus că Nasolu' bate străzile de cu seară, la nesfîrşit, umblînd de la o adresă la alta. Cu o zi mai înainte, pe la ora cinci, nu dibuise încă nici o pistă. Cel puţin aşa se părea: cu el nu se putea şti niciodată. S-a întors acasă ca să mănînce şi a plecat numaidecît.

Înainte de a ieşi, Maigret vîrî capul în biroul inspectorilor.

— Să telefoneze cineva pe la gări, pentru orice eventualitate, şi să vadă dacă nu cumva Lognon a plecat cu trenul.

Dacă urmărea pe cineva, de exemplu, era absolut posibil. În cazul acesta, poate că nu avusese timp să telefoneze la Quai sau la secţie.

Dar, tot în cazul acesta, înseamnă că a pus mîna pe nişte informaţii pe care ceilalţi nu le deţin.

— Mergem, şefule?

— Haide...

Maigret, posomorît, opri maşina în piaţa Dauphine, ca să bea un păhărel.

Nu era gelos pe Lognon. Dacă Lognon îl descoperă pe asasinul lui Louise Laboine, cu atît mai bine. Dacă-l arestează, formidabil!

Oricum însă, ce naiba, ar fi putut să dea un semn de viaţă măcar, ca toată lumea!

Capitolul VII

Despre un inspector care merge tot înainte, fără oprire, şi despre o fată care are întîlnire cu destinul

În timp ce Janvier intra în clădire ca să se informeze, Maigret, cu mîinile în buzunare, rămăsese la marginea trotuarului, zicîndu-şi că strada Ponthieu e un fel de culisă a Champs-Elysées-ului sau, poate, o scară de serviciu. Fiecare arteră mai mare a Parisului se împerechează cu cîte o străduţă îngustă şi animată, plină de baruri, magazine de alimente, restaurante pentru şoferi, hoteluri ieftine, frizeri şi mici meşteşugari; o străduţă care merge, de cele mai multe ori, paralel cu bulevardul-mamă.

Tocmai dădea să intre într-o bodegă, cînd îl văzu pe Janvier răsărind din imobilul de vizavi.

— Aici e, şefu'!

Nimeriseră bine, aşadar: chiar de la prima casă. Loja portarului era întunecoasă, ca majoritatea lojilor asemănătoare din Paris. În schimb,

portăreasa era tînără, nostimă şi avea un bebeluş care se zbenguia într-un ţarc de lemn lăcuit.

— Şi dumneavoastră? Tot de la poliţie, nu?

— De unde ştiţi?

— A mai fost cineva de la poliţie aseară. Tocmai voiam să mă culc. Era unul mărunţel şi trist, dar atît de trist, că pînă să-mi dau seama că are gutu-rai, am crezut că-i murise nevasta şi o plîngea.

Cum să nu zîmbeşti cînd cineva îi făcea un asemenea portret Nasolului?

— Cînd aseară?

— Pe la zece. Tocmai mă dezbrăcam, acolo, în spatele paravanului. Aşa că a trebuit să aştepte niţel. Şi dumneavoastră aţi venit pentru acelaşi lucru?

— Cred că da. Îmi închipui că v-a întrebat în legătură cu domnişoara Armenieu.

— Şi cu prietena ei. Fata care-a fost omorîtă.

— Aţi recunoscut fotografia din ziar?

— Da, mi s-a părut că o recunosc.

— A locuit aici?

— Luaţi loc, vă rog. Dacă-mi daţi voie, numai o clipă, trebuie să pregătesc masa puştiului. Şi scoateţi-vă pardesiul, dacă vă e cald.

Apoi întrebă la rîndul ei:

— Nu sînteţi în acelaşi serviciu cu inspectorul de aseară? De fapt, nu ştiu de ce vă întreb. Adevărul e că nu mă priveşte. Cum îi spuneam

şi colegului dumneavoastră, adevărata locatară, adică persoana care a închiriat apartamentul, era domnişoara Armenieu. Domnişoara Jeanine, cum îi spuneam eu. Acum s-a măritat. A scris şi-n ziare. Ştiaţi?

Maigret făcu semn că da.

— Cît timp a locuit aici?

— Vreo doi ani. Cînd a venit, era tinerică şi foarte stîngace. Şi de multe ori se abătea pe la mine, să-i dau un sfat.

— Lucra undeva?

— Era dactilografă într-un birou. Unde anume, n-aş putea să vă spun, dar în orice caz pe-aici, pe aproape. Domnişoara stătea sus la trei, într-un apartament mic, cu vedere spre curte, altminteri destul de drăguţ.

— Prietena ei nu locuia cu dînsa împreună?

— Ba da. Numai că, aşa cum vă spuneam adineauri, domnişoara Jeanine plătea chiria. Contractul era pe numele ei.

Portăreasa abia aştepta parcă să vorbească. Şi-i era cu atît mai uşor cu cît în ajun dăduse aceleaşi informaţii.

— Ştiu dinainte ce vreţi să mă întrebaţi. S-au mutat acum vreo şase luni. De fapt, mai întîi a plecat domnişoara Jeanine.

— Credeam că apartamentul era pe numele ei.

— Era, bineînţeles că era. Luna era pe sfîrşite, mai rămăseseră două-trei zile pînă la întîi. Într-o seară, domnişoara Jeanine vine la mine, se aşază pe scaunul unde staţi dumneavoastră acum şi zice: „M-am săturat, madam' Marcelle, pînă peste cap... De data asta, m-am hotărît să isprăvesc!"

Maigret întrebă:

— Cu ce să isprăvească?

— Cu ailaltă, cu Louise.

— De ce? Nu se mai înţelegeau?

— Tocmai asta voiam să vă explic. Domnişoara Louise nu obişnuia niciodată să stea de vorbă cu mine; despre dînsa, mare lucru nu ştiu; numai ce mi-a spus prietena ei; cum ar veni, n-am ascultat decît o singură parte. La început, îmi închipuisem că sînt surori, sau verişoare, sau măcar prietene din copilărie. După aia, domnişoara Jeanine mi-a spus că, de fapt, se cunoscuseră în tren cu vreo două-trei luni mai înainte.

— Nu ţineau una la alta?

— Da şi nu. Greu de spus! Eu am văzut, la viaţa mea, destule fete dintr-astea, de vîrsta lor. Chiar acum sînt la noi două care dansează la *Lido*. Şi mai e una, manichiuristă la *Claridge*. Or, mai toate vin şi-mi povestesc ba o aventură, ba o întîmplare, ba un necaz. După cîteva zile, domnişoara Jeanine a făcut la fel. Louise, în schimb, nu mi-a spus niciodată nimic. La început mă gîndeam

că-i plină de ifose, după aceea însă m-am întrebat dacă nu-i vorba cumva de timiditate. Da, cred că asta era. Vedeţi, fetişcanele astea, cum ajung la Paris, cum se simt pierdute în nebunia asta de oameni. Atunci, una din două : ori blufează, bravează, vorbesc arogant, ori, dimpotrivă, se închid în ele. După părerea mea, domnişoara Jeanine făcea parte mai degrabă din prima categorie. Nu se temea de nimic. Ieşea în oraş aproape seară de seară. După cîteva săptămîni, se întorcea la două, la trei noaptea şi învăţase să se îmbrace ca lumea. Nici nu se împliniseră trei luni de cînd venise aici şi am şi auzit-o, noaptea, urcînd scările cu un bărbat. Bineînţeles, nu era treaba mea. Fata era la ea acasă, în definitiv. Aici nu-i o pensiune de familie.

— Avea fiecare camera ei?

— Da. Orişicît! Însă Louise trebuie că auzea totul, iar dimineaţa trebuia să aştepte să plece bărbatul, ca să intre în baie sau la bucătărie.

— Credeţi că de-asta s-au certat?

— Nu sînt sigură. În doi ani de zile se întîmplă atîtea în viaţa unui om... şi eu am douăzeci şi doi de locatari în clădirea asta. N-aveam cum să prevăd că una dintre ele va fi asasinată.

— Soţul dumneavoastră cu ce se ocupă?

— E ospătar-şef la un restaurant din Piaţa Ternes. Nu vă supăraţi dacă-i dau lu' ăsta micu' să mănînce...

Gazda ridică băieţelul din ţarc, îl aşeză pe un scaun şi începu să-i ducă mîncarea la gură bucăţică cu bucăţică, fără să-şi piardă totuşi şirul ideilor.

— Toate astea i le-am povestit de altfel şi colegului dumneavoastră. A luat o mulţime de notiţe. Dacă vă interesează părerea mea, ei bine, eu cred că domnişoara Jeanine ştia ce vrea şi că era hotărîtă să obţină cu orice preţ ce şi-a pus în cap. Ea nu ieşea cu oricine, nu... Mai toţi bărbaţii care au trecut pe aici aveau maşină. Dimineaţa, cînd scoteam gunoiul, o vedeam în faţa porţii. Şi nu erau neapărat tineri. Dar nici prea bătrîni nu erau. Ce vreau să înţelegeţi e că n-o făcea numai de plăcere. Cînd începea să-mi pună întrebări, ghiceam numaidecît unde vrea să ajungă. De pildă, să zicem că-şi dăduse întîlnise la un restaurant pe care nu-l cunoştea. Atunci ţinea să ştie dacă-i un restaurant şic sau nu, cum să se îmbrace pentru acolo etc., etc. După şase luni, cunoştea Parisul, vreau să zic o anumită parte a Parisului, ca pe buzunarul ei.

— Prietena ei n-o însoţea niciodată?

— Numai la cinema.

— Şi Louise cam ce făcea serile?

— În majoritatea timpului rămînea sus, în cameră. Cîteodată mai ieşea la plimbare, dar nu prea departe, pe-aici, prin cartier doar, ca şi cum

i-ar fi fost teamă. Fetele erau cam de aceeaşi vîrstă, dar Louise, în comparaţie cu duduia Jeanine, părea o fetiţă de şcoală. De fapt, asta o cam scotea din sărite pe domnişoara Jeanine. Odată mi-a spus: „Uf, de ce n-am dormit în tren, în loc să pălăvrăgesc toată noaptea cu ea!" Şi totuşi, la început mai ales, sînt sigură că nu i-a părut rău să aibă pe cineva cu care să mai schimbe o vorbă. Nu ştiu dacă aţi remarcat, dar fetele care vin să-şi încerce norocul la Paris locuiesc întotdeauna cîte două la început. După aceea, încetul cu încetul, ajung să se urască. Aşa s-a întîmplat şi cu fetele astea, cu atît mai mult cu cît domnişoara Louise nu-şi găsea locul defel şi nu izbutea să stea mai mult de cîteva săptămîni într-o slujbă. Şcoală nu prea avea. Am auzit că făcea greşeli de ortografie şi că din pricina asta nu putea să lucreze într-un birou, ca funcţionară. A lucrat, în cîteva rînduri, ca vînzătoare. Dar parcă era un făcut, de fiecare dată se întîmpla cîte un bucluc. Fie patronul încerca să se culce cu ea, fie şeful de raion. Alta, în locul ei, ar fi căutat să rezolve lucrurile cu binişorul, dîndu-le să înţeleagă că nu-i ăsta genul ei. Ea nu: se făcea foc şi pară, îi pocnea sau pleca trîntind uşile. Odată s-au descoperit nişte furturi la magazin şi au bănuit-o pe dînsa, deşi era, pun mîna-n foc, nevinovată. Vă rog să notaţi însă că

tot ce ştiu, ştiu de la prietena ei. Cît despre mine, am observat numai că în anumite perioade domnişoara Louise nu lucra. Atunci ieşea mai tîrziu ca de obicei din casă. Se ducea să-şi caute serviciu, după anunţurile de la Mica publicitate.

— Unde mîncau? Sus?

— Da. Mai întotdeauna. În afară de cazul cînd domnişoara Jeanine era invitată în oraş. Anul trecut au plecat împreună la Deauville pentru o săptămînă. Adică au plecat ele împreună, dar puştoaica, vreau să zic Louise, s-a întors înainte de vreme, iar Jeanine abia după cîteva zile. Nu ştiu ce anume s-a întîmplat acolo. Pentru că, un timp, nu şi-au vorbit deloc, deşi continuau să locuiască în acelaşi apartament.

— Louise primea scrisori?

— Niciodată personale. La un moment dat crezusem că-i orfană. Prietena ei mi-a spus însă că Louise are-o mamă undeva, în sud, dar că-i pe jumătate nebună şi nu se ocupă de fată. Din timp în timp, cînd răspundea în scris la anunţuri, domnişoara Louise mai primea ceva scrisori, dar numai pe hîrtie cu antet, iar eu ştiam ce înseamnă asta.

— Şi Jeanine?

— Cîte o scrisoare din Lyon, o dată la două-trei săptămîni. De la taică-său, care-i văduv şi locuieşte acolo. În plus, mai ales, mesaje prin poşta pneumatică, invitaţii la întîlnire.

— E mult de cînd a început Jeanine să vă spună că își dorește să scape de prietena ei?

— Cam de-acum un an, poate un an jumate, dar numai cînd se certau sau cînd Louise rămînea fără slujbă. Atunci Jeanine ofta: „Cînd mă gîndesc că am fugit de la taică-meu ca să fiu liberă și, în schimb, mi-am luat beleaua asta pe cap!" A doua sau a treia zi însă, era bucuroasă să dea iar ochii cu ea, sînt sigură. Era, pe undeva, ca într-o căsătorie. Presupun că sînteți amîndoi căsătoriți?

— Jeanine Armenieu s-a mutat de-aici acum șase luni, dacă nu mă-nșel...

— Da. Se schimbase mult în ultima vreme. Mult! Se îmbrăca mai bine, vreau să spun cu lucruri mai scumpe. Spre deosebire de localurile unde se ducea pînă atunci, acum mergea numai în localuri de mîna întîi. I se întîmpla uneori să lipsească de acasă cîte două-trei zile. Primea flori, cutii cu bomboane de la *Marchiza de Sévigné*. Era clar. Într-o seară, se așază aici pe scări și zice: „De data asta, madam' Marcelle, plec de-a binelea. N-am nimic împotriva casei, dar nu pot să trăiesc la infinit cu zăpăcita asta". „Să nu-mi spuneți că vă măritați!" glumesc eu. Dar ea, în loc să rîdă, șoptește: „Nu chiar acum. Ceva mai încolo. Iar cînd va fi să fie, o să afli din gazete". Probabil că la ora aceea îl cunoscuse pe domnul

Santoni. Era foarte sigură pe ea şi zîmbea cu înţeles. Eu glumesc mai departe: „Sper că o să mă invitaţi la nuntă?“ „Asta nu promit, dar o să-ţi trimit un cadou frumos.“

— S-a ţinut de cuvînt? întrebă Maigret.

— Încă nu. Dar cred c-o să-şi respecte făgăduiala. Fapt este că fata şi-a atins scopul. Îşi petrece luna de miere în Italia? Şi-o petrece! Să ne întoarcem însă la seara cu pricina. Mi-a mărturisit că s-a hotărît să plece fără să-i spună nimic lui Louise şi că are să facă aşa încît să nu poată fi găsită. „Dacă nu, te pomeneşti că iar se agaţă de mine!“ Zis şi făcut. A aşteptat ca Louise să lipsească de acasă, şi-a luat valizele, două avea, şi nici măcar nu mi-a lăsat adresa. Ca să fie mai sigură. „O să mai trec pe la dumneata“, zice, „din cînd în cînd, ca să-mi iau scrisorile“.

— Şi a mai trecut pe-aici?

— De vreo trei-patru ori. Aşadar, era pe la sfîrşitul lunii şi mai rămăseseră cîteva zile din chirie plătite. Vine şi ultima zi şi, dimineaţa, domnişoara Louise îmi bate la uşă şi zice că trebuie să se mute într-altă parte. Trebuie să recunosc că mi-a fost milă de ea. Nu plîngea. Dar, în timp ce vorbea, buza de jos îi tremura. Era, simţeam asta, foarte dezorientată. Avea cu ea o valijoară albastră: toată averea ei. Am întrebat-o unde are de gînd să se ducă şi mi-a spus că nu ştie.

„Dacă mai doriţi să rămîneţi cîteva zile, pînă găsesc un chiriaş...“ „Vă mulţumesc foarte mult, dar... lăsaţi... mai bine nu...“ Răspunsul i se potrivea de minune. Am urmărit-o cum se îndepărta, pe trotuar, cu valiza în mînă, şi, cînd a dat colţul, îmi venea parcă s-o chem îndărăt şi să-i dau nişte bani.

— S-a mai întors cumva şi ea ca să vă vadă?

— S-a mai întors, dar nu ca să mă vadă, ci ca să-mi ceară adresa domnişoarei Jeanine. I-am răspuns că n-o ştiu. Am impresia însă că nu m-a crezut.

— De ce voia să dea de Jeanine?

— Probabil ca s-o ia de la-nceput sau ca să-i ceară bani. După cum arătau hainele de pe ea, se vedea clar că-i merge prost.

— Cînd a trecut pe-aici ultima dată?

— Acum o lună şi ceva. Tocmai citeam ziarul, care rămăsese pe masă. Poate că n-ar fi trebuit să fac ce-am făcut. „De mutat“, zic, „nu ştiu unde s-a mutat, dar ştiu că a început să fie pomenită la «Ecouri mondene»“. Era adevărat. Scria ceva de genul: „Marco Santoni, reprezentantul unei mari firme de vermut, e văzut în fiecare seară la *Maxim's* în compania unui încîntător manechin, Jeanine Armenieu“.

Maigret se uită la Janvier, care înţelesese. Acum o lună, Louise Laboine intra pentru prima

oară în magazinul de pe Douai, ca să împrumute o rochie de seară de la domnişoara Irène. Pentru *Maxim's*, e clar... Ca să-şi întîlnească prietena.

— Nu ştiţi cumva dacă s-a întîlnit cu Jeanine?

— Nu, n-a întîlnit-o. Domnişoara Jeanine a trecut după cîteva zile pe-aici şi, cînd am întrebat-o dacă s-au întîlnit, a început să rîdă: „E adevărat că mîncăm la *Maxim's* destul de des, dar, oricum, nu în fiecare seară. De altfel, mă cam îndoiesc că au lăsat-o înăuntru pe biata Louise".

Maigret întrebă:

— Tot ce ne-aţi spus pînă acum i-aţi spus şi inspectorului de aseară?

— Poate să-mi fi scăpat un amănunt-două... Sînt cîteva detalii de care mi-am amintit după aceea.

— Altceva nu i-aţi mai spus?

Maigret încerca să descopere ce anume, din tot ce aflase acum, i-ar fi putut sugera lui Lognon o pistă. Cu o zi mai înainte, pe la zece seara, Lognon se aflase şi el în chiţimia portăresei. Şi de atunci dispăruse fără urmă.

— O clipă, vă rog, să-mi culc puştiul.

Portăreasa spălă copilul pe obraz, îi schimbă hăinuţele pe masă, apoi îl duse într-un fel de alcov, de unde se auziră şoapte pline de tandreţe. Cînd se întoarse, avea un aer cam îngrijorat.

— Stau şi mă întreb dacă tot ce s-a întîmplat nu e din vina mea. Dacă fetele astea n-ar face atîta pe misterioasele, ce bine ar fi! Că domnişoara Jeanine nu mi-a lăsat adresa, mai înţeleg: nu voia să fie deranjată de prietena ei. Dar ca domnişoara Louise să nu-mi spună unde s-a mutat, asta-i prea de tot! Acum vreo zece zile, poate două săptămîni, mă trezesc cu un bărbat care întreabă dacă Louise Laboine locuieşte aici. I-am răspuns că nu mai stă aici de vreo cîteva luni, dar că e tot la Paris. I-am mai spus că nu-i cunosc adresa, dar că fata trece din cînd în cînd pe-aicea să mă vadă.

— Ce fel de bărbat?

— Un străin. După accent trebuie să fi fost englez sau american. Nu părea bogat. Şi nici prea elegant nu era. Un tip mărunţel şi cam pirpiriu. Semăna puţin cu inspectorul de-aseară. Nu ştiu de ce, cînd l-am văzut, mi s-a părut că seamănă cu un clovn. Se vedea că e foarte necăjit că n-o găseşte pe Louise şi a vrut să afle dacă aveam să mă întîlnesc cu ea curînd. „Poate mîine chiar, poate într-o lună", zic eu. „Atunci o să-i las un bileţel." Omul se aşază aici, la masă, îi dau hîrtie şi un plic şi se apucă să scrie un bilet cu creionul. Eu am pus scrisoarea într-o cutie, să nu se rătăcească, şi nu m-am mai gîndit la ea. După trei zile, cînd s-a întors, scrisoarea era tot

acolo, iar omul s-a arătat şi mai dezamăgit ca prima oară. „Din păcate, nu mai pot s-aştept mult", zice. „În curînd va trebui să plec." L-am întrebat dacă-i vorba de ceva important. „Pentru ea, da!" zice. „Foarte important!" Mi-a cerut îndărăt scrisoarea şi a scris alta. Dar mai încet, mai socotit, ca şi cînd ar fi trebuit să ia o hotărîre. La sfîrşit a oftat şi mi-a dat plicul.

— Nu l-aţi mai văzut?

— Ba da. A doua zi. După vreo trei zile primesc o vizită: domnişoara Jeanine. În după-amiaza aceea mi-a zis, foarte emoţionată: „Madam' Marcelle, află c-o să auzi acuşi despre mine din gazete". Făcuse cumpărături în cartier. Era încărcată cu o mulţime de pachete şi pacheţele, toate numai de la magazine de mîna-ntîi. Atunci îi vorbesc de tipul pirpiriu cu scrisoarea pentru Louise. „Dac-aş şti unde s-o găsesc..." Domnişoara se gîndeşte puţin şi zice: „Ştii ce? Dă-mi-o mie mai bine. Cum o ştiu eu pe Louise, nu trece mult şi dă ea peste mine. Numai să afle din ziare unde sînt..." O clipă, trebuie să recunosc, am şovăit. Dar pe urmă m-am gîndit că, de fapt, Jeanine are dreptate.

— Drept care i-aţi dat scrisoarea?

— Da. S-a uitat la plic şi l-a aruncat în poşetă. La plecare, zice din uşă: „Madam' Marcelle, în ce priveşte cadoul dumitale, n-ai nici o grijă: vine".

Maigret tăcea, cu capul plecat şi privirea aţintită în podea.

— Asta-i tot ce i-aţi spus inspectorului?

— Cred că da... Da... Staţi puţin! Să văd... dacă... Nu, asta-i tot.

— Louise n-a mai trecut pe la dumneavoastră de atunci?

— Nu.

— Prin urmare, nu ştia că Jeanine are o scrisoare pentru ea?

— Bănuiesc că nu. În tot cazul, nu ştia de la mine.

Maigret aflase într-un sfert de ceas mult mai multe decît şi-ar fi putut închipui că va scoate de la portăreasă. Numai că, acum, urma pierea brusc.

Adevărul este că se gîndea în clipa aceea mai mult la Lognon decît la Louise Laboine, ca şi cum Nasolu' ar fi început să joace dintr-o dată rolul principal în mersul dramei.

Fusese aici, vasăzică, şi auzise aceleaşi întîmplări. După care dispăruse din circulaţie. Să fi fost altcineva în locul Nasolului aseară, ştiind şi ce ştia acesta, i-ar fi telefonat lui Maigret, comunicînd informaţiile şi solicitînd instrucţiunile de rigoare. Dar Lognon! Cum era să facă Lognon una ca asta?! Ţinea să ajungă singur la capăt.

— Am impresia că sînteţi îngrijorat, observă portăreasa.

— Presupun că inspectorul nu v-a spus nimic... A făcut cumva vreo observaţie... ceva?

— Nu. Mi-a mulţumit foarte politicos şi a plecat. A ieşit în stradă şi a luat-o la dreapta.

Singura soluţie era deci să mulţumească la rîndul lui frumos şi să plece. Maigret, fără să-l mai întrebe pe Janvier, îl trase după el în bistroul reperat mai înainte, ceru două pernoduri şi-l bău pe al său în tăcere.

— Janvier, dă te rog un telefon la Secţia a II-a şi vezi dacă n-au vreo ştire de la Lognon. Dacă băieţii de la birou nu ştiu nimic, sun-o pe nevastă-sa. Şi încă ceva: vezi dacă n-a dat vreun semn de viaţă la Quai.

Cînd Janvier isprăvi cu telefoanele, îl găsi pe Maigret în faţă cu al doilea aperitiv.

— Nimic!

— Nu văd decît o explicaţie: a vorbit la telefon cu Italia.

— Vorbiţi şi dumneavoastră?

— Da. Hai la birou. De-acolo o să căpătăm legătura mai repede.

Cînd ajunseră, mai toată lumea plecase la masă. Maigret ceru lista hotelurilor din Florenţa, alese stabilimentele cele mai luxoase şi, la al treilea, află că familia Santoni trăsese acolo. Nu se aflau în apartament, coborîseră cu o jumătate de oră mai înainte la restaurant.

Acolo îi putu găsi şi, spre norocul lui, dădu peste un *maître d'hôtel* care lucrase la Paris şi ştia puţin franţuzeşte.

— Fii drăguţ şi roag-o pe doamna Santoni să vină la telefon.

Omul se achită de comision, dar în locul glasului solicitat, Maigret auzi o voce agresivă, de bărbat:

— Aş vrea să ştiu ce înseamnă toate astea?

— Cine-i la telefon?

— Marco Santoni. Noaptea trecută am fost treziţi din somn, pe motiv că poliţia din Paris avea nevoie de-o informaţie urgentă. Astăzi ne urmăriţi la restaurant!

— Vă rog să mă iertaţi, domnule Santoni. Aici comisarul Maigret, de la Poliţia Judiciară.

— Se poate, dar tot nu văd ce-are nevastă-mea de-a face cu...

— N-avem nimic cu ea. S-a întîmplat numai că o fostă prietenă de-a ei a fost asasinată.

— Aşa spunea şi tipul de azi-noapte. Ei, şi? Ăsta-i un motiv ca să...?

— Soţia dumneavoastră avea o scrisoare în păstrare. Or, această scrisoare ne-ar putea ajuta să...

— Şi pentru asta era nevoie să telefonaţi de două ori? A vorbit doar cu inspectorul! Şi i-a spus tot ce ştie.

— Inspectorul a dispărut.

— Ah!

Furia interlocutorului începea să se risipească.

— Bine... mă duc s-o chem pe nevastă-mea. Sper însă că după aceea o s-o lăsaţi în sfîrşit în pace şi că numele ei nu va fi tîrît prin gazete.

Şoapte în receptor. Jeanine era, probabil, în cabina telefonică, lîngă Santoni.

— Vă ascult! zise ea.

— Vă rog să mă scuzaţi, doamnă. Cred că ştiţi despre ce e vorba. Portăreasa din strada Ponthieu v-a încredinţat o scrisoare destinată domnişoarei Louise.

— Acum îmi pare rău c-am luat-o...

— Ce s-a întîmplat cu scrisoarea?

Tăcere. Maigret crezu o clipă că s-a întrerupt legătura.

— I-aţi dat-o cumva în noaptea nunţii, la *Romeo*, atunci cînd v-a căutat?

— Bineînţeles că nu. Doar nu era să mă duc la nuntă cu scrisoarea după mine!

— Louise v-a căutat din cauza scrisorii?

Tăcere din nou. O tăcere ca o şovăială.

— Nu, nici nu ştia de ea.

— Atunci ce voia?

— Să-i împrumut nişte bani, firește. Mi-a spus că nu mai are o centimă, că proprietăreasa a dat-o afară din casă şi mi-a dat de înţeles că nu

mai are altă soluţie decît sinuciderea. Mi-a dat de înţeles, spun. Pentru că nu era clar. Cu Louise nu era niciodată clar.

— I-aţi dat bani?

— Da. Ceva. Trei-patru hîrtii de o mie. Nu ştiu... Nu i-am numărat.

— De scrisoare i-aţi vorbit?

— Da.

— Şi ce anume i-aţi spus?

— Ce scria înăuntru.

— Aţi citit-o?

— Da.

Iarăşi tăcere.

— Dacă vreţi să mă credeţi, bine, dacă nu... cum doriţi. Nu din curiozitate am citit-o. De fapt, nici n-am deschis-o eu. Marco a găsit-o la mine în geantă. I-am spus toată povestea, dar nu m-a crezut. Atunci i-am zis: „Deschide-o, şi-o să te convingi!"

Apoi cîteva cuvinte, mai pe şoptite însă, bărbatului, care rămăsese în cabină:

— Taci din gură, şuşotea Jeanine. Mai bine le spunem adevărul, şi gata! Pînă la urmă, tot or să-l descopere, aşa că...

— Vă mai aduceţi aminte ce scria în bileţel?

— Nu chiar cuvînt cu cuvînt. De altfel, era prost scris, într-o franţuzească stîlcită, plină de greşeli de ortografie. În esenţă, spunea cam aşa:

„Am un mesaj foarte important pentru dumneavoastră şi trebuie să vă întîlnesc fără întîrziere. Întrebaţi de Fred, la *Pickwick's Bar*, pe strada Etoile. Eu sînt. Dacă nu mă găsiţi acolo, barmanul o să vă spună unde puteţi da de mine". Alo! Mă auziţi?

Maigret, care lua notiţe, mormăi:

— Da, da, mai departe, vă rog!

— Pe urmă, zicea: „E posibil să nu pot rămîne în Franţa suficient de mult. În această eventualitate, voi lăsa documentul la barman. El o să vă ceară un act de identitate. O să înţelegeţi după aceea de ce".

— Asta-i tot?

— Da.

— I-aţi comunicat domnişoarei Louise conţinutul mesajului?

— Da.

— Şi a înţeles despre ce e vorba?

— La început, nu. După aceea, am avut impresia că se gîndeşte la ceva. A mai stat o clipă, mi-a mulţumit şi a plecat.

— În noaptea aceea aţi mai primit vreun semn de la ea?

— Nu. Cum aş fi putut? Am aflat abia peste două zile că a murit. Din ziare.

— Credeţi că s-a dus la *Pickwick's Bar*?

— Probabil. Nu? Dumneavoastră ce-aţi fi făcut în locul ei?

— În afară de dumneavoastră şi de soţul dumneavoastră, mai era cineva la curent cu mesajul?

— Nu ştiu. Scrisoarea a stat în poşeta mea două zile, mi se pare, sau trei.

— Dacă nu mă-nşel, în zilele acelea locuiaţi la *Hotel Washington*?

— Da.

— Aţi primit ceva vizite?

— Numai pe Marco.

— Unde se găseşte acum scrisoarea?

— Cred că am pus-o undeva, la un loc cu alte hîrtii.

— Lucrurile dumneavoastră mai sînt la hotel?

— Nu. Bineînţeles că nu. Le-am luat de-acolo în ajunul căsătoriei şi le-am dus la Marco. În afară de cîteva obiecte de toaletă şi două-trei rochii pe care valetul le-a luat chiar în ziua aceea. Credeţi că a murit din cauza... mesajului?

— S-ar putea. N-a spus nimic atunci cînd a aflat de scrisoare, nici o observaţie, nici o remarcă?

— Nimic.

— Nu v-a vorbit niciodată despre tatăl ei?

— Am întrebat-o odată a cui era fotografia pe care o păstra portmoneu şi mi-a spus: „E a tatii". „Mai trăieşte?" am insistat eu. Dar s-a uitat la mine cu nişte ochi în care se citea că vrea să facă pe misterioasa, că n-are chef să vorbească, încît

am tăcut. Altădată, cînd discutam despre părinţi, am întrebat-o: „Da' taică-tău cu ce se ocupă?" Şi iarăşi, păstrînd tăcere, s-a uitat la mine cu o privire de-ţi închidea gura. Ăsta era genul ei. Ştiu, nu se cade să vorbeşti morţii de rău, dar...

După „dar" urmă o tăcere, impusă probabil de Santoni.

— Asta-i tot ce ştiu.

— Mulţumesc. Cînd credeţi că vă întoarceţi la Paris?

— De azi într-o săptămînă.

Janvier ascultase convorbirea la celălalt receptor.

— Am impresia că am găsit pista lui Lognon, zise el, cu un zîmbet subţire.

— Cunoşti *Pickwick's Bar*?

— Doar din vedere. De intrat, n-am intrat niciodată acolo.

— Nici eu. Ţi-e foame?

— Da, dar şi mai mult aş vrea să ştiu ce s-a întîmplat la bar.

Maigret deschise uşa biroului de alături şi-l întrebă pe Lucas:

— Vreo veste de la Lognon?

— Nimic, şefu'.

— Dacă te sună, sînt la *Pickwick's Bar*, pe strada Etoile.

— Şefule, a fost adineauri pe-aici una, proprietăreasa unui imobil cu camere de închiriat

din strada Aboukir. I-a trebuit cam multă vreme pînă să se hotărască. Spunea că a fost atît de ocupată în ultimele zile, încît n-a avut vreme nici măcar să citească ziarele. Pe scurt, a venit să ne spună că Louise Laboine a locuit la dînsa patru luni.

— Cînd?

— De curînd. Pînă acum două luni.

— Adică pînă în momentul cînd s-a mutat pe Clichy.

— Da. Patroana zicea că în perioada aceea Louise lucra ca vînzătoare într-un magazin de pe bulevardul Magenta. Unul din magazinele alea care au tejghele cu solduri pe trotuar. Fata a lucrat acolo pe timpul iernii, dar s-a îmbolnăvit de bronşită şi a căzut la pat o săptămînă întreagă.

— Cine-o îngrijea?

— Nimeni. Stătea într-o cămăruţă la ultimul etaj, un fel de mansardă. Imobilul e, din cîte am înţeles, de mîna a şaptea; stau acolo mai ales nord-africani.

Se umpluseră acum mai toate golurile. Şi reconstituirea drumului străbătut de fată, din ziua cînd fugise de acasă, de la Nisa, pînă în noaptea cînd o reîntîlnise pe Jeanine, la *Romeo*, devenise în sfîrşit posibilă.

— Mergem, Janvier?

Doar ultimele două ceasuri dinaintea morţii mai trebuiau reconstituite.

Şoferul de taxi o întîlnise în Piaţa Saint-Augustin, apoi o zărise mergînd pe jos spre Arcul de Triumf, la colţul bulevardului Haussmann şi al foburgului Saint-Honoré.

Adică exact drumul care ducea înspre strada Etoile.

Louise, fata asta care nu ştiuse niciodată să-şi organizeze viaţa, care nu găsise nimic de care să se agaţe decît o necunoscută, întîlnită într-un tren de noapte, mergea repede şi de una singură prin ploaia ce cădea mărunt, ca şi cum ar fi fost grăbită să-şi întîlnească destinul.

Capitolul VIII

În care totul se petrece între oameni
care cunosc preţul cuvîntului rostit
şi unde vine vorba din nou despre Nasolu'

Intrarea – pripăşită între dugheana unui cizmar şi o spălătorie prin ale cărei geamuri vedeai fetele călcînd rufe – era atît de strîmtă, încît probabil că majoritatea trecătorilor nici nu bănuiau că păşesc prin faţa unui bar. De afară nu puteai vedea nimic în interiorul localului din pricina fundurilor de sticlă verzui folosite pe post de ochiuri de geam. Deasupra uşii, mascată de o perdea roşu-închis, era prins un felinar de epocă pe care puteai citi cuvintele *Pickwick's Bar*, scrise cu litere mai mult sau mai puţin gotice.

Trecînd pragul barului, Maigret deveni parcă mai dur, mai impersonal, şi o schimbare asemănătoare putea fi percepută şi în atitudinea lui Janvier.

Barul, lung şi îngust, era pustiu. Din cauza ochiurilor de geam opace şi a intrării nespus de

strîmte, încăperea era întunecoasă; doar din loc în loc vedeai cîte o sclipire pe pereţii îmbrăcaţi în lemn.

Un bărbat în cămaşă se ridică la intrarea lor, făcînd gestul de a lăsa ceva din mînă, un sandviş, desigur, din care mușca, aşezat în spatele barului, fără să poată fi văzut atunci cînd uşa se deschisese.

Cu gura încă plină, bărbatul îşi aruncă privirea asupra nou-veniţilor. Dar nu rosti nici un cuvînt şi pe faţa lui nu se putea citi nimic. Era un tip mai mult decît brunet, cu părul atît de negru, încît bătea în albastru, cu sprîncene groase ce-i dădeau un aer încăpăţînat şi cu o gropiţă în mijlocul bărbiei, crestată precum o cicatrice.

Maigret păru că nici nu se uită la el, dar se vedea de la o poştă că se recunoscuseră amîndoi şi că nu se înfruntau pentru întîia oară. Maigret se îndreptă încetişor spre bar şi se cocoţă pe un scaun înalt, descheindu-se la pardesiu şi împingîndu-şi pălăria pe ceafă. Janvier făcu la fel.

După o tăcere, barmanul întrebă:

— Beţi ceva?

Maigret se uită la Janvier, nehotărît:

— Tu ce zici?

— Cum spuneţi dumneavoastră.

— Două pernoduri, dacă ai.

Albert îi servi, puse o carafă cu apă de la gheaţă pe tejgheaua de acaju şi aşteptă. O clipă s-ar fi putut crede că urmau să se joace de-a cine tace mai mult.

Comisarul sparse tăcerea:

— La ce oră a fost Lognon pe-aici?

— Nu ştiam că-l cheamă Lognon. Toată lumea îi zice Nasolu'.

— La ce oră?

— Pe la unşpe. Nu m-am uitat la ceas.

— Unde l-ai trimis?

— Nicăieri.

— Ce i-ai spus?

— I-am răspuns la întrebări.

Maigret luă o măslină din farfurioara de pe tejghea, apoi încă una, mestecîndu-le cu aerul că se gîndeşte aiurea.

Comisarul îl recunoscuse de la intrare încă, atunci cînd barmanul se ridicase în picioare. Era vorba de un anume Albert Falconi, corsican de felul lui. Maigret, de-a lungul anilor, îl trimisese măcar de două ori la puşcărie pentru organizare de jocuri clandestine şi încă o dată pentru trafic de aur în direcţia Bruxelles. Falconi mai fusese bănuit şi de lichidarea, în Montmartre, a unui tip din banda marsiliezilor, dar, lipsind dovezile, fusese pus în libertate. Corsicanul trebuia să aibă la vreo treizeci şi cinci de ani.

De o parte şi de alta, partenerii evitau discuţiile inutile. Totul se petrecea cumva ca între profesionişti şi de aceea cuvintele rostite erau încărcate de semnificaţie.

— Marţi, cînd ai citit ziarul, ai recunoscut-o pe puştoaică?

Albert nu zise nici da, nici ba, ci continuă să se uite la comisar cu o privire impasibilă.

— Cîţi clienţi erau în bar luni seara, cînd a venit fata aici?

Maigret cercetă sala, cît era de lungă, din priviri. Există la Paris o seamă de baruri dintr-astea, unde trecătorul care deschide uşa din întîmplare şi le vede aşa, goale, se întreabă din ce anume trăiesc. Întrebare lipsită de temei. De fapt, localurile la care ne referim au toate o clientelă a casei, alcătuită din oameni aparţinînd mai mult sau mai puţin aceleiaşi lumi şi care se regăsesc, cu o regularitate matematică, la anumite ore din zi sau din noapte.

Pesemne că Albert nu obişnuia să deschidă dimineaţa. Acum, probabil că tocmai sosise şi încă nu terminase cu aranjatul sticlelor. Seara, dimpotrivă, scaunele erau fără îndoială ocupate pînă la ultimul, lăsînd clienţilor doar atîta loc cît să se poată strecura de-a lungul pereţilor. În fundul sălii, se vedea o scară foarte înclinată ducînd la subsol.

Barmanul, la rîndul lui, părea că numără scaunele.

— Era aproape plin, spuse el, în sfîrşit.

— Între douăsprezece şi unu?

— Să zicem mai degrabă pe la unu.

— O mai văzuseşi vreodată pînă atunci?

— Nu, era prima oară.

Probabil că toată lumea întorsese capul spre Louise, cercetînd-o cu o anumită curiozitate. Femeile care frecventau localul erau îndeobşte profesioniste, şi deci foarte deosebite la înfăţişare de tînăra Laboine. În plus, rochia de seară aşa de purtată şi capa de catifea croită pe altă măsură stîrniseră cu siguranţă oarece senzaţie.

— Ce-a făcut?

Albert se încruntă, asemenea cuiva care încearcă să-şi aducă aminte.

— S-a aşezat pe un scaun.

— Unde?

Albert cercetă taburetele cu privirea.

— Cam pe unde staţi dumneavoastră acum. Era singurul scaun liber mai lîngă uşă.

— Ce-a băut?

— Un Martini.

— Cînd a comandat băutura? Imediat ce-a intrat?

— Nu. După ce am întrebat-o eu ce serveşte.

— Şi după aia?

— A stat aşa, un timp, fără să spună nimic.

— Avea poşetă?

— A pus-o pe tejghea. O poşetă argintie.

— Lognon ţi-a pus aceleaşi întrebări ca şi mine?

— Da, dar în altă ordine.

— Mai departe...

— Prefer să răspund la întrebări.

— Te-a întrebat dacă ai o scrisoare pentru ea?

Albert dădu din cap afirmativ.

— Unde era scrisoarea?

Barmanul se răsuci, ca filmat cu încetinitorul, şi arătă un spaţiu gol, între două sticle care probabil că nu erau destupate prea des, unde se găseau două sau trei plicuri adresate unor clienţi.

— Aici.

— I-ai dat-o?

— Mai întîi i-am cerut buletinul.

— De ce?

— Pentru că aşa mi s-a spus să fac.

— Cine ţi-a spus?

— Tipul.

Albert nu rostea niciodată mai mult decît strictul necesar şi, în clipele de tăcere, încerca să ghicească întrebarea următoare.

— Jimmy?

— Da.

— Jimmy şi mai cum?

— Nu ştiu. Oamenii nu prea obişnuiesc să-şi dea numele de familie în baruri.

— Depinde de baruri.

Albert ridică din umeri, ca şi cum ar fi vrut să spună că nu se simte jignit.

— Vorbea franţuzeşte?

— Destul de bine pentru un american.

— Cum arăta tipul?

— Cred că ştiţi mai bine decît mine, nu?

— Totuşi, cum arăta tipul?

— Am avut impresia că stătuse la pîrnaie cîţiva anişori.

— Unul mic, pirpiriu şi cu mutră de om bolnăvicios?

— Da.

— Luni mai era aici?

— Plecase din Paris. De vreo cinci-şase zile.

— Dar, pînă să plece, venea la *Pickwick's* în fiecare zi?

Albert încuviinţă fără a-şi manifesta nerăbdarea şi, întrucît paharele se goliseră, destupă din nou sticla de pernod.

— Stătea mai tot timpul pe-aici.

— Ştii cumva unde locuia?

— Cred că într-un hotel din cartier. N-aş putea să spun care.

— Plicul ţi l-a dat de la început?

— Nu. M-a rugat numai ca, dacă vine fata şi întreabă de el, să-i spun la ce ore poate să-l găsească.

— Şi care erau orele astea?

— După-amiaza, începînd de la patru, şi pe urmă toată seara, pînă noaptea tîrziu.

— La ce oră închizi?

— La două noaptea, uneori la trei, depinde.

— Obişnuia să stea de vorbă cu tine?

— Cîteodată.

— Despre el?

— Despre fel de fel de chestii.

— Ţi-a spus că a fost la puşcărie?

— De spus nu mi-a spus, dar mi-a cam dat să înţeleg.

— Sing-Sing?

— Tot ce se poate. Dacă Sing-Sing e în statul New York, pe malul Hudsonului, acolo a stat.

— Nu ţi-a spus ce conţine plicul?

— Nu. Mi-a atras atenţia numai că-i vorba de ceva important. Era grăbit. Voia să plece.

— Din cauza poliţiei?

— Din cauza fiică-si. Se mărită săptămîna viitoare. La Baltimore. De-asta a trebuit să plece neîntîrziat.

— Ţi-a spus cum arată fata cu scrisoarea?

— Nu. Mi-a cerut numai să mă asigur că e vorba de persoana-n cauză. De-asta i-am cerut buletinul.

— Fata a citit scrisoarea aici, în bar?

— Nu, s-a dus jos.

— Jos ce e?

— WC-ul şi telefonul.

— Crezi că s-a dus să citească scrisoarea acolo?

— Presupun.

— Şi-a luat poşeta cu ea?

— Da.

— Cum arăta cînd a revenit?

— Ceva mai puţin abătută ca înainte.

— Crezi că înainte de a veni aici băuse ceva?

— Nu ştiu. Poate.

— Ce-a făcut după aceea?

— S-a aşezat iarăşi pe scaun.

— Şi a mai comandat un Martini?

— Nu ea. Americanul. Celălalt american, vreau să zic.

— Care celălalt american?

— Un malac cu o cicatrice atîta pe faţă şi urechile clăpăuge.

— Nu-l cunoşti?

— Nu. Pe ăsta nu ştiu nici măcar cum îl cheamă.

— De cînd a început să vină pe-aici?

— Cam de cînd începuse să vină şi Jimmy.

— Se cunoşteau?

— Jimmy, în tot cazul, nu-l cunoştea. Sigur.

— Şi celălalt?

— Am avut impresia că-l urmăreşte.

— Venea la aceleaşi ore?

— Cam. Avea o maşină mare, gri. O parca în faţa intrării.

— Jimmy n-a făcut niciodată vreo aluzie la el?

— M-a întrebat dacă-l cunosc.

— Şi i-ai răspuns că nu?

— Da. Ceea ce l-a cam îngrijorat. După un timp, mi-a spus că trebuie să fie F.B.I.-ul, care se întreabă, pesemne, ce caută în Franţa şi îl filează.

— Crezi că asta era?

— Eu nu mai cred nimic, de mult.

— După ce Jimmy a plecat în America, celălalt a mai venit pe aici?

— În fiecare zi.

— Ce scria pe plic?

— Louise Laboine, Paris.

— Un client care şedea, ca mine, de pildă, pe scaun ar fi putut descifra scrisul de la locul lui?

— În nici un caz.

— Tu nu ieşi niciodată de după tejghea?

— Cînd e lume, nu. N-am încredere în nimeni.

— Americanul a intrat în vorbă cu domnişoara Laboine?

— I-a cerut permisiunea să-i ofere ceva de băut.

— Şi fata a primit?

— La început s-a uitat la mine ca şi cum mi-ar fi cerut sfatul. Se vedea că nu-i obişnuită cu asemenea purtări.

— Şi tu i-ai făcut semn să accepte?

— Nu i-am făcut nici un semn. Le-am servit doar două pahare de Martini. După aceea, m-am dus la celălalt capăt al tejghelei, pentru că mă chemase cineva, şi n-am mai fost atent la ce se întîmplă.

— Fata a plecat împreună cu americanul?

— Am impresia că da.

— Cu maşina?

— Am auzit un zgomot de motor.

— Asta-i tot ce i-ai spus lui Lognon?

— Nu. Mi-a pus şi alte întrebări.

— Ce fel de întrebări?

— De pildă, dacă tipul a dat vreun telefon între timp sau nu. I-am spus că nu. Pe urmă, dacă ştiu unde locuia. I-am spus iarăşi că nu. În sfîrşit, dacă n-am idee cumva unde s-a dus.

Acum, Albert se uita fix la Maigret şi aştepta.

— Ei, şi?

— O să vă spun exact ce i-am spus şi Nasolului. În ajun, americanul mă întrebase care-i drumul cel mai bun spre Bruxelles. Atunci l-am sfătuit să iasă din Paris pe la Saint-Denis, să treacă prin Compiègne, apoi...

— Asta-i tot?

— Nu. Cam cu o oră înainte de sosirea puştoaicei, tipul deschide din nou discuţia despre Bruxelles. De data asta voia să afle care-i hotelul cel mai bun. I-am spus că eu trag de obicei la *Palace*, peste drum de Gara de Nord.

— Ce oră era cînd i-ai spus asta lui Lognon?

— Aproape unu dimineaţa. A durat mai mult decît cu dumneavoastră, pentru că trebuia să mă ocup şi de clienţi.

— Ai un mers al trenurilor?

— Dacă e ca să vă uitaţi la trenurile de Bruxelles, nu mai e nevoie. Inspectorul a telefonat la gară şi i-au spus că nu mai era nici un tren în noaptea aia. Primul pleca la cinci şi jumătate dimineaţa.

— Ţi-a spus cumva că pleacă la Bruxelles cu trenul de cinci jumătate?

— Nu mai era nevoie să-mi spună.

— După părerea ta, ce-o fi făcut pînă la cinci dimineaţa?

— Dumneavoastră ce-aţi fi făcut?

Maigret se gîndea. Era vorba aşadar de doi străini. Amîndoi au locuit, pare-se, în cartier. Şi amîndoi au descoperit cam în acelaşi timp *Pickwick's Bar*.

— Crezi că Lognon s-a apucat să facă turul hotelurilor din jur?

— Dumneavoastră conduceţi ancheta, nu? Dumneavoastră răspundeţi de Nasolu', nu eu.

— Janvier, te rog du-te pînă jos şi dă un telefon la Bruxelles. Cere *Palace*-ul şi întreabă dacă nu l-au văzut cumva pe Lognon. Probabil că a sosit acolo pe la nouă şi jumătate dimineaţa. Şi probabil că-l tot aşteaptă pe americanul cu maşina.

Cît lipsi inspectorul, Maigret nu scoase o vorbă. Albert, ca şi cum ar fi considerat şi el că discuţia era încheiată, se aşezase pe un scaun îndărătul tejghelei şi începuse din nou să mănînce.

Maigret nu se atinsese de al doilea pahar, dar lichidase în schimb farfurioara cu măsline. Stătea cu ochii fixaţi pe pustiul sălii, pe scaunele ce se înşirau unul după altul, pe scăriţa din fund, şi s-ar fi zis că încearcă să umple acest decor cu oamenii aflaţi acolo luni noaptea, cînd Louise Laboine, în rochie de seară albastră, cu capă de catifea şi poşetă argintie, îşi făcuse intrarea la *Pickwick's*.

Uitîndu-te acum la fruntea lui Maigret, ai fi descoperit un rid adînc. De două ori deschise gura să spună ceva. Dar tot de două ori se răzgîndi.

Se scurseră peste zece minute de tăcere şi barmanul avu timp să isprăvească de mîncat, să strîngă firimiturile de pe mescioară şi să-şi bea ceaşca de cafea. Apoi, luînd o cîrpă de o curăţenie îndoielnică, porni să şteargă praful de pe sticlele din raft. Janvier îşi făcu apariţia în capul scării.

— Lognon e la telefon, şefu'. Vreţi să vorbiţi cu el?

— N-are rost. Zi-i că poate să vină acasă.

Janvier şovăi o clipă, neputînd să-şi ascundă mirarea şi întrebîndu-se dacă a auzit bine, dacă Maigret s-a gîndit înainte de a spune ceea ce a spus. Pe urmă însă, obişnuit să asculte, făcu stînga-mprejur murmurînd:

— Bine...

Albert nici măcar nu tresărise. Dimpotrivă, trăsăturile i se înăspriseră parcă. Întors cu spatele, ştergea în continuare, automat, sticlele una cîte una, urmărind în oglinda de după rafturi mişcările comisarului.

Janvier se întoarse. Maigret întrebă:

— S-a supărat?

— A început o frază, dar s-a oprit la jumătate şi pe urmă a zis: „Dacă-i ordin!"

Maigret coborî de pe scaun, se încheie la pardesiu, îşi potrivi pălăria.

— Îmbracă-te, Albert, rosti el simplu.

— Poftim?

— Am spus: îmbracă-te. Mergem pînă pe Quai des Orfèvres.

Barmanul părea că nu mai înţelege nimic.

— Dar nu pot să las barul... aşa...

— N-ai cheie?

— Bine, dar... de fapt, ce vreţi de la mine? V-am spus tot ce ştiu!

— Vrei să te luăm pe sus?

— Nu, nu, vin! Dar...

Maigret şi Janvier urcară în faţă. Albert, singur, în spate. În tot timpul drumului, nu scoase o vorbă. Se uita drept înainte, încruntat, ca omul care se chinuie să înţeleagă despre ce e vorba. Janvier, la rîndu-i, nu pronunţa nici un cuvînt. Maigret îşi fuma pipa în tăcere.

— Urcă!

Comisarul îl pofti pe barman să intre primul în birou, apoi îl întrebă pe Janvier, de faţă cu el:

— Cît e ceasul acuma la Washington?

— Trebuie să fie opt dimineaţa.

— Pînă ce prindem legătura, chiar cu prioritate, tot se face în jur de nouă. Cere F.B.I.-ul. Dacă Clark e acolo, încearcă să dai de el. Aş vrea să-i spun o vorbă.

Îşi scoase încet pardesiul, pălăria, şi le atîrnă în dulap.

— Poţi să-ţi scoţi pardesiul. O să avem de lucru, cam mult, probabil.

— Dar tot nu mi-aţi spus de ce?...

— Cîte ore ai stat aici în ziua cînd am discutat chestia cu lingourile de aur?

Memoria lui Albert funcţiona impecabil.

— Patru.

— Ai citit ziarele de marţi dimineaţa... N-ai remarcat nimic?

— Ba da: fotografia fetei.

— Atît? Mai era o fotografie: trei tipi, niște duri, li se spunea „spărgătorii de ziduri". La trei dimineața au făcut mărturisiri complete. Dar știi de cîtă vreme se aflau în biroul ăsta? *De treizeci de ore.*

Maigret se așeză la locul lui, apoi începu să facă ordine printre pipe, avînd aerul că o caută pe cea mai bună.

— Tu ai preferat să isprăvim după patru ore. În ceea ce mă privește, mi-e totuna. Sîntem destui ca să facem cu schimbul, iar timp avem berechet.

Formă numărul de telefon al braseriei *Dauphine*.

— Aici Maigret. Fii drăguță și trimite-mi, te rog, niște sandvișuri... și bere... pentru cîte persoane?...

Își aminti că nici Janvier nu mîncase.

— Pentru două persoane. Da, acuma... Patru halbe, e-n regulă.

Își aprinse pipa și se duse la fereastră, de unde se uită cîteva clipe la mașinile și pietonii de pe podul Saint-Michel.

În spatele lui, Albert își aprinse o țigară, cu gesturi pe care le-ar fi dorit neșovăielnice. Avea aerul serios al omului care cîntărește situația.

— Ce vreți să știți? întrebă el, într-un sfîrșit, dar cam fără de hotărîre în glas.

— Totul.

— Dar v-am spus adevărul...

— Nu.

Maigret vorbea fără a se obosi să se întoarcă cu faţa la Albert. Văzut aşa, din spate, comisarul arăta într-adevăr ca un om care n-are nimic altceva de făcut decît să aştepte, fumîndu-şi pipa şi privind forfota străzii.

Albert tăcu din nou; destul de mult chiar, pentru că, între timp, chelnerul de la braserie intră cu tava şi o puse pe birou.

Maigret făcu cîţiva paşi şi deschise uşa de la biroul inspectorilor.

— Janvier! strigă el.

Janvier se ivi în prag.

— Avem legătura în douăzeci de minute.

— Serveşte-te, e pentru amîndoi.

În acelaşi timp, îi făcu semn să-şi ia sandvişul şi berea în biroul vecin.

Maigret se instală confortabil şi începu să mănînce. Acum rolurile se inversaseră. Adineauri, la *Pickwick's Bar*, Albert era acela care mînca în spatele tejghelei.

Comisarul părea că a uitat de prezenţa barmanului şi ai fi putut jura că nu se gîndea decît să mestece şi să soarbă din cînd în cînd cîte o înghiţitură de bere. Privirea îi rătăcea printre hîrtiile împrăştiate pe birou.

— Sînteţi sigur pe dumneavoastră, aşa-i?

Comisarul încuviinţă din cap, cu gura plină.

— Credeţi că o să scuip totul?

Maigret ridică din umeri, ca şi cum ar fi vrut să spună că faptul îl lasă rece.

— De ce l-aţi chemat îndărăt pe Nasolu'?

Maigret zîmbi.

Şi, în clipa aceea, Albert rupse furios ţigara, îşi fripse pesemne degetele şi mîrîi:

— Mă-sa!

Prea încordat ca să mai stea jos, barmanul se ridică, făcu cîţiva paşi pînă la fereastră şi îşi lipi fruntea de geam, privind la rîndu-i forfota de afară.

Cînd se întoarse cu faţa, gata, se hotărîse; neliniştea îi pierise, muşchii îi erau relaxaţi. Fără să-l poftească nimeni, luă una dintre cele două halbe de bere care mai erau pe tavă, sorbi o înghiţitură, se şterse la gură şi se aşeză pe scaun. Era ca un ultim gest de sfidare, pentru salvarea aparenţelor.

— Cum aţi ghicit? întrebă el.

Maigret răspunse liniştit:

— N-am ghicit. *Am ştiut* din prima clipă.

Capitolul IX

În care se demonstrează că o scară poate juca un rol important în viaţa omului, iar o poşetă de damă, unul şi mai de seamă încă

Maigret trase cîteva fumuri din pipă şi se uită la interlocutorul său, în tăcere. S-ar fi zis că-şi organizează pauzele, asemenea actorilor, pentru a da mai multă greutate replicii următoare. De fapt, nu era vorba de nici un fel de cabotinaj. Abia mai vedea acum chipul barmanului. Comisarul se gîndea la Louise Laboine. De altfel, tot timpul cît aşteptase tăcut, în barul de pe strada Etoile, întoarcerea lui Janvier de la telefon, se străduise să o vadă pe ea. Vine, deschide uşa, intră, localul plin de clienţi, şi ea cu biata ei rochie de seară şi cu capa de catifea care nu-i venea bine.

— Vezi – murmură el în sfîrşit – povestea ta-i perfectă la prima vedere, niţel prea perfectă chiar, şi te-aş fi crezut... dacă... dacă n-aş fi cunoscut-o pe fată.

Albert, surprins, întrebă fără să vrea:

— O cunoşteaţi?

— Am ajuns s-o cunosc destul de bine.

Şi chiar acum, cînd vorbea cu barmanul, şi-o închipuia pitită sub pat, la domnişoara Poré; apoi, peste un timp, certîndu-se cu Jeanine Armenieu în apartamentul din strada Ponthieu. O vedea pe urmă în cămăruţa mizeră din casa de pe strada Aboukir, apoi pe trotuarul din faţa magazinului de pe bulevardul Magenta, unde lucra în bătaia vîntului.

Comisarul ar fi fost în stare să repete cuvînt cu cuvînt frazele rostite de-a lungul ultimelor zile despre Louise, vorbele portăresei, comentariile văduvei Crêmieux.

Şi o vedea intrînd la *Maxim's*, aşa cum o vedea, o lună mai tîrziu, strecurîndu-se, la *Romeo*, printre nuntaşi.

— Întîi de toate, e mai mult decît probabil că nu s-ar fi aşezat la bar.

Pentru că simţea că nu-i locul ei acolo, că toată lumea o priveşte şi observă din prima clipă calitatea rochiei de împrumut.

— Şi chiar de s-ar fi aşezat, n-ar fi comandat un Martini. Ştii care-a fost greşeala ta? Că ai judecat-o pe Louise după chipul şi asemănarea clientelor tale de fiecare seară şi, cînd te-am întrebat ce-a băut, mi-ai răspuns automat: „Un Martini".

— N-a băut nimic, recunoscu Albert.

— Şi nici n-a coborît la subsol să citească scrisoarea. În barurile cum e al tău, unde clienţii sînt obişnuiţi de-ai casei, nu există îndeobşte nici o inscripţie deasupra scării. Dar chiar de-ar fi fost una, n-o prea văd eu pe Louise avînd curajul să treacă prin spatele a vreo douăzeci de clienţi, majoritatea mai mult sau mai puţin beţi. În sfîrşit, ziarele n-au publicat *toate* rezultatele autopsiei. Reporterii au scris doar că stomacul moartei conţinea alcool, fără să precizeze însă că e vorba de rom. Or, un cocktail Martini se prepară din gin şi vermut.

Maigret nu era deloc triumfător, poate pentru că se gîndea mereu, mereu la Louise. Vorbea cu glas scăzut, ca pentru sine.

— I-ai dat într-adevăr scrisoarea?

— I-am dat o scrisoare.

— Vrei să spui un plic?

— Da.

— Care conţinea o foaie de hîrtie goală?

— Da.

— Cînd ai deschis scrisoarea? Scrisoarea cea adevărată?

— Cînd am fost sigur că Jimmy s-a urcat în avionul de Statele Unite.

— Ai pus, vasăzică, să-l urmărească la Orly?

— Da.

— De ce? Doar la ora aceea habar n-aveai despre ce e vorba.

— Un tip care scapă din pușcărie și își dă osteneala să traverseze oceanul numai și numai ca să dea o scrisoare unei fetișcane, asta înseamnă că e o chestie importantă la mijloc.

— Ai păstrat scrisoarea?

— Am rupt-o.

Maigret îl crezu, convins fiind că Albert nu-și va mai da osteneala să mintă.

— Ce scria?

— Ceva de genul ăsta: „Poate că nu m-am ocupat îndestul de tine pînă acum, dar într-o zi vei înțelege că, de fapt, a fost mai bine pentru tine. Orice vei auzi despre mine, să nu mă judeci prea aspru. Fiecare om își alege calea în viață, adesea la o vîrstă cînd nu ești în stare să hotărăști bine, iar după aceea e prea tîrziu.

Poți să ai încredere în aducătorul acestei scrisori. Cînd o s-o primești, eu voi fi mort. Să nu te întristezi ; acum, cînd scriu, sînt la vîrsta cînd nu mai am ce căuta pe lumea asta.

Singura mea consolare e să te știu pe tine la adăpost de orice nevoie de-acum înainte. Cere un pașaport pentru Statele Unite cît de repede poți. Brooklyn este o mahala a New Yorkului, poate că ai învățat asta la școală. Acolo vei găsi, la adresa de mai jos, un mic croitor polonez, pe nume...“

Albert se opri, Maigret îi făcu semn să continue.

— Am uitat cum îl cheamă.

— Nu, n-ai uitat.

— Bine!... „pe nume Lukasek. Caută-l fără întîrziere, arată-i paşaportul şi el îţi va înmîna o anumită sumă de bani..."

— Asta-i tot?

— Mai erau vreo trei-patru fraze sentimentale, dar nu le-am reţinut.

— Adresa ai reţinut-o?

— Da. Numărul 1214, strada 37.

— Cu cine-ai pregătit lovitura?

Albert fu ispitit iarăşi să tacă. Dar privirea lui Maigret îl fixa cu stăruinţă, drept care barmanul se dădu bătut.

— Cu un prieten.

— Adică?

— Bianchi.

— E tot cu prăjina aceea de Jeanne?

Pe sus-numitul, bănuit a fi şeful bandei corsicanilor, Maigret îl mai arestase de vreo zece ori înainte, dar nu izbutise să-l înfunde decît o singură dată. Drept e că pe cinci ani de zile.

Comisarul se ridică şi deschise uşa biroului vecin.

— Torrence e acolo?

Cineva se duse să-l caute.

— Ia doi-trei oameni cu tine. Verifică dacă „Prăjina" mai stă pe strada Lepic. S-ar putea

să-l găseşti acolo pe Bianchi. Dacă nu-i la ea, fă-o cumva să-ţi spună unde-l poţi găsi. Fii atent, Bianchi e în stare să tragă.

Albert asculta, impasibil.

— Mai departe...

— Ce mai vreţi de la mine?

— Bianchi nu-şi putea permite să trimită pe fitecine în Statele Unite ca să-l caute pe Lukasek şi să-i ceară bănişorii. Şi-a închipuit, probabil, că polonezul are instrucţiuni precise şi că îi va cere fetei să se legitimeze.

Supoziţia era atît de evidentă, încît nici nu mai aşteptă răspuns.

— Aţi aşteptat-o deci să vină la *Pickwick's*.

— Da, dar n-aveam de gînd s-o omorîm.

Albert tresări, surprins, cînd îl auzi pe Maigret spunînd:

— Sînt convins.

Banda corsicanilor era alcătuită din profesionişti în toată puterea cuvîntului. Or, un profesionist nu-şi creează riscuri inutile. Aveau nevoie de un singur lucru: buletinul fetei. O dată în posesia actului, corsicanii ar fi obţinut un paşaport pe numele de Louise Laboine pentru una din complicele lor şi, într-o bună zi, aceasta ar fi bătut la uşa croitorului.

— Bianchi era la bar?

— Da.

— Fata a plecat fără să deschidă plicul?

— Da.

— Pe şeful tău îl aştepta maşina în faţă?

— Da. La volan era Tatuatul. Dacă tot am ajuns aici, să mergem pînă la capăt.

— Au urmărit-o?

— Eu n-am fost cu dînşii. Ştiu doar ce mi-au povestit a doua zi. N-are rost să-l căutaţi pe Tatuat la Paris. A intrat frica în el, după cele întîmplate, şi a fugit.

— La Marsilia?

— Probabil.

— Presupun că aveau de gînd să-i fure poşeta?

— Întocmai. Mai întîi au depăşit-o. Iar cînd fata a ajuns în dreptul lor, Bianchi a coborît din maşină. Strada era pustie. A apucat poşeta, fără să-şi dea seama că e prinsă de mîna fetei cu un lănţişor. Atunci, fata a căzut în genunchi. Cînd a văzut că vrea să deschidă gura şi să ţipe, Bianchi a lovit-o peste obraz. Se pare că puştoaica se agăţase de el, încercînd să strige după ajutor. Atunci, a scos o măciucă scurtă din buzunar şi a ucis-o.

— Povestea cu americanul numărul doi a fost ca să scapi de Lognon?

— Dumneavoastră ce-aţi fi făcut în locul meu? Nasolu' s-a prins în laţ.

Şi totuşi, în mai tot timpul anchetei, inspectorul fusese aproape de fiecare dată în avans faţă

de P.J. Iar dacă ar fi dat mai multă atenţie mentalităţii fetei, ar fi reuşit, în sfîrşit, să obţină triumful la care rîvnea de atîta amar de vreme, fără să mai creadă nici el în această posibilitate...

La ce s-o fi gîndind acum, în trenul de Paris? Probabil că-şi blestema ghinionul, încredinţat mai mult ca oricînd că lumea întreagă se unise împotriva lui. Din punct de vedere tehnic, Lognon nu săvîrşise nici o greşeală, şi adevărul este că nici un manual de poliţie nu te învaţă cum să intri în pielea unei fete crescute la Nisa de o mamă pe jumătate nebună.

Ani de-a rîndul, Louise îşi căutase cu îndărătnicie locul; nu l-a aflat niciodată. Pierdută într-o lume pe care nu o înţelegea, se agăţase cu disperare de cea dintîi fiinţă întîlnită în cale, şi aceasta sfîrşise prin a o trăda.

Singură, se încrîncena într-o lume ostilă. Şi încerca zadarnic să înveţe regula jocului.

Probabil că despre tatăl ei nu ştia mai nimic. De asemenea, probabil că de mică începuse să se întrebe de ce maică-sa nu e ca alte mame şi de ce ele două trăiesc într-alt chip decît vecinele.

Se zbătea din toate puterile, încercînd să se adapteze. Fugise de acasă. Citea Mica publicitate, căutînd, căutînd. Şi, în timp ce Jeanine Armenieu găsea de lucru fără dificultate, ea era dată afară din toate slujbele posibile şi imposibile.

Oare Louise sfîrşise cumva, ca şi Lognon, prin a se convinge că există un fel de conjuraţie împotriva ei?

Ce o făcea să fie atît de diferită faţă de semenele ei? De ce se abăteau asupră-i toate necazurile?

Pînă şi moartea ei fusese un fel de ironie a sorţii. Dacă lănţugul de la poşeta argintie n-ar fi fost răsucit pe după încheietură, Bianchi s-ar fi mulţumit să i-o smulgă din mînă şi maşina s-ar fi îndepărtat cu toată viteza.

Iar dacă, după aceea, ar fi alergat la poliţie să reclame, n-ar fi crezut-o nimeni.

— De ce au dus trupul în Piaţa Vintimille?

— Mai întîi, pentru că nu puteau să-l lase la doi paşi de barul meu. Apoi, îmbrăcată cum era, părea mai la locul ei în Montmartre. S-au dus într-acolo şi au ales primul loc mai fără lume.

— Au apucat să trimită pe cineva la Consulatul Statelor Unite?

— Nu, fireşte că nu. Stau în aşteptare...

— La telefon, şefule; inspectorul Clark.

— Dă-mi legătura aici.

Nu mai era vorba acum decît de o verificare şi, în plus, Maigret voia să pună cîteva întrebări F.B.I.-ului, mai mult din curiozitate personală.

Convorbirea cu Clark s-a desfăşurat – ca de obicei – jumătate în engleza mizerabilă a lui

Maigret, jumătate în franceza imposibilă a americanului, fiecare străduindu-se cu conştiinciozitate să vorbească limba celuilalt.

Dar, înainte ca inspectorul Clark să înţeleagă despre ce sau, mai bine zis, despre care-i vorba, Maigret trebui să înşiruie, ca într-un pomelnic, toate numele lui Julius Van Cram, zis Lemke, zis Stieb, zis Ziegler, Marek, Spangler, Donley...

Acesta fusese înmormîntat cu o lună de zile în urmă, sub numele de Donley, la Sing-Sing, unde ispăşea o pedeapsă de opt ani, pentru abuz de încredere.

— Banii au fost găsiţi?

— O parte doar. Foarte puţini.

— Era o sumă mare?

— Cam o sută de mii de dolari.

— Spune-mi, te rog, pe complicele lui nu-l cheamă cumva Jimmy?

— Jimmy O'Malley. A scăpat cu numai trei ani şi a ieşit din puşcărie acum două luni.

— După care a venit puţin prin Franţa...

— Ştiam că fiică-sa trebuie să se mărite zilele astea.

— S-a întors acasă pentru nuntă. Banii sînt în Brooklyn, la un croitor polonez pe nume Lukasek.

Era, totuşi, în glasul lui Maigret, un anume freamăt de victorie.

— Lukasek, care poate nici nu bănuieşte ce are în păstrare, trebuie să înmîneze pachetul unei fete, Louise Laboine.

— Şi fata are să vină?

— Din păcate, nu.

Cuvintele îi scăpaseră fără voie. Corectîndu-se, se grăbi să adauge:

— A murit. Acum cîteva zile. La Paris.

Mai schimbă cîteva cuvinte de politeţe cu Clark, pe care nu-l mai văzuse de cîţiva ani de zile, şi chiar două-trei glume. După ce isprăvi, privirea lui îl întîlni cu surprindere parcă pe Albert, şezînd şi fumîndu-şi ţigara.

Tipii de la F.B.I. vor găsi, fără doar şi poate, dolarii şi îi vor restitui păgubaşului, probabil bancher, sau poate unei companii de asigurări. Pentru că bancherii se asigură îndeobşte împotriva furturilor. Micul croitor polonez va înfunda puşcăria. Jimmy O'Malley, în loc să ia parte la nunta fetei sale, la Baltimore, probabil că se va întoarce – datorită serviciului făcut – la Sing-Sing.

Cît despre Louise, viaţa ei atîrnase de un fleac: un lănţişor răsucit în jurul mîinii. Dacă domnişoara Irène, din strada Douai, i-ar fi oferit o poşetă de alt model fetei care venise să închirieze o rochie la ceas de seară...

Sau dacă Louise s-ar fi abătut la timp pe la portăreasa din strada Ponthieu ca să capete scrisoarea în mînă...

Oare ar fi plecat în America?

Şi ce-ar fi făcut după aceea cu suta de mii de dolari?

Maigret îşi termină halba. Cam leşietică acum, după atîta aşteptare. Apoi îşi goli pipa, dar nu în scrumieră, ci în găleata cu cărbuni, lovind-o de tocul pantofului.

— Janvier, vrei să vii puţin?

I-l arătă pe barman. Acesta pricepu numai-decît cum devine cazul. Puterea obişnuinţei.

— Ia-l în birou la tine, înregistrează-i declaraţia, pune-l să iscălească şi trimite-l la arest. Între timp, eu o să telefonez judecătorului Coméliau.

Toate astea făceau parte din rutină şi nu-i mai spuneau nimic. În momentul cînd Albert ieşea pe uşă, îl chemă îndărăt:

— Am uitat de cele trei pernoduri.

— Erau în contul casei.

— Pentru nimic în lume!

Şi-i întinse bancnotele, de parcă s-ar fi aflat în barul de pe Etoile, murmurînd:

— Păstrează restul.

Şi, ca şi cum şi el s-ar fi aflat încă în spatele tejghelei, barmanul răspunse mecanic:

— Mulţumesc.

18 ianuarie 1954

Cuprins

Capitolul I
În care inspectorul Lognon descoperă un cadavru şi pe urmă se plînge că i l-a şterpelit altcineva 5
Capitolul II
În care Nasolu' se întîlneşte cu o veche cunoştinţă, iar Lapointe e însărcinat cu o misiune ciudată 29
Capitolul III
Slujnicuţa care nu ştie să vorbească la telefon şi bătrîna doamnă din strada Clichy 55
Capitolul IV
În care-i vorba de fata de pe bancă şi de mireasa din bar 83
Capitolul V
Despre o doamnă care îşi cîştigă traiul jucînd la ruletă, despre o fată bătrînă care vrea să spună totul şi despre o fetişcană care se ascunde sub pat 109
Capitolul VI
În care-i vorba despre un tată ciudat, precum şi despre scrupulele lui Maigret 135
Capitolul VII
Despre un inspector care merge tot înainte, fără oprire, şi despre o fată care are întîlnire cu destinul 161
Capitolul VIII
În care totul se petrece între oameni care cunosc preţul cuvîntului rostit şi unde vine vorba din nou despre Nasolu' 185
Capitolul IX
În care se demonstrează că o scară poate juca un rol important în viaţa omului, iar o poşetă de damă, unul şi mai de seamă încă 203

În seria **Maigret** au apărut:

Prima anchetă a lui Maigret
Inspectorul Cadavre
Maigret şi şcoala crimei
Cazul Louise Laboine

în pregătire:

Maigret se teme
Nebunul din Bergerac
Maigret şi moartea Louisei

www.polirom.ro

Redactor: Giuliano Sfichi
Coperta: Angela Rotaru-Serbenco
Foto: Florin Pînzariu
Tehnoredactor: Luminiţa Modoranu

Bun de tipar: mai 2004. Apărut: 2004
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. Box 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. Box 1-728, 0301731 Martie
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: polirom@dnt.ro 5

MULTIPRINT

Tipografia MULTIPRINT Iaşi
Calea Chişinăului 22, et. 6, Iaşi 700264
tel. 0232-211225, 236388, fax. 0232-211252

Valoarea timbrului literar este de 2% din preţul de vînzare şi se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor din România, cont nr. 2511.1-171.1/ROL

Ora 3 dimineața. Corpul neînsuflețit al unei fete este descoperit în Piața Vintimille. Maigret sosește imediat, dar Lognon, zis și Nasolu', unul dintre cei mai conștiincioși și ghinioniști inspectori de poliție parizieni, i-a luat-o deja înainte. Animatoare? Profesionistă a străzii sau tînără în căutare de aventuri nocturne? Cazul este cu atît mai misterios cu cît nimeni nu pare să o fi cunoscut vreodată pe Louise Laboine. Urmînd firul indiciilor, la concurență cu Lognon, Maigret pornește să reconstituie destinul unei provinciale pierdute în labirintul Parisului.

În aceeași serie:
Prima anchetă a lui Maigret
Inspectorul Cadavre
Maigret și școala crimei
Maigret se teme

EDITURA POLIROM
ISBN 978-973-681-952-8
9 789736 819522
www.polirom.ro